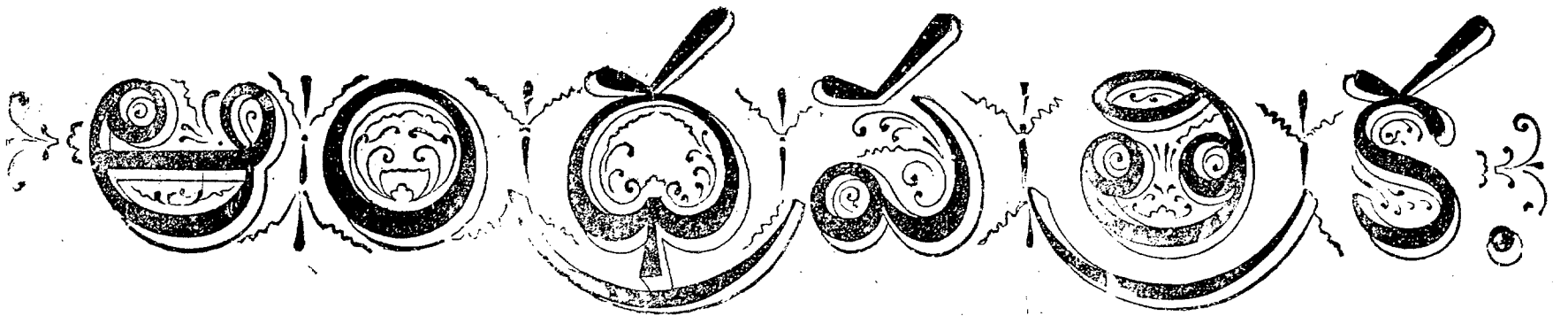

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

వి డి ప త్రి క 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

310831

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10
సంపుటము ౬౦

జెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 5-వ తేది మంగళవారము
రుధిర్ ధారి నావ సంవత్సరము, మాఘమాస శుద్ధ ప్రథమ ౧.

No. 158
సంచిక ౧౫౮

శ్రీ గాంధీ మహాత్ముని విడుదల

ఎట్టి పరతులను కోరకుండనే మహాత్ముని విడుదల చేసిరి

గాంధీమహాత్ముని విడుదల చేయవలె నని

బొంబాయిదొరతనమువా రాజ్యాపించి రని

బొంబాయి ప్రభుత్వము ప్రచురణశాఖ డైరెక్టరు ప్రకటించెను

(బొంబాయి ఫిబ్రవరి 5. ఆ.ప్రె.)

గాంధీమహాత్మునకు వ్యాధిపూర్తిగా నివారణమైనది గాయము కించిదవశిష్టముగా పూర్తిగా మానినది.
శయ్యాశయనమును వదిలి గదిలో నడయాడుటకు వైద్యులను విడిచిరి. (బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 4. ఆ.ప్రె.)

గాంధీమహాత్ముని విడుదలచేసి రనువార్తను ఆసోసియేటెడ్ ప్రెసువారు నేడుదయమున సరిగా బ్రాహ్మ్యము హూర్త ప్రారంభముముహూర్తమున మాకును ఇతర పత్రికల కిన్నిటికిని గూడ నందజేసిరి. మా సోదరపత్రిక యగు హిందూపత్రిక కార్యాలయమువారు వెంటనే పెద్దసైబు వాల్పోస్టరులను నగరమునం దంతటను గోడల కట్టించి విడివిగా ప్రకటన చేసిరి. తుణికిమున నీ శుభోదంతము నగరమునం దంతటను వ్యాపించి ఆబాలగోపాలము నానందాబ్ధినోలలాడించినది. యవకు లక్ష్మణకోత్సాహభరితులై సరింతర జయజయధ్వానములతో దిగంతరాళమును నిబిడీకృతము గావించి శ్రవణానందము గావించిరి. ఉదయమున 9 గంటలకును ఉత్సాహ హర్షధ్వానములు వీనులవలె దొంగించుచుండెను. ఆంధ్రపత్రిక కాలయమువద్ద నీవార్తను వెద్ద నోటీసులపై వ్రాసి ప్రకటించితిమి

* * * * *

డైరెక్టరు ప్రకటనము

అననుభూతశిక్షాకాలశేష మంతయును రద్దు పఱుపబడెను - ఎట్టి పలతులను విధింపలేదు

“గాంధీమహాత్ముని పూనానగరమునందలి సాసూనువైద్యశాలనుండి సముద్రతీర ప్రాంతమునకు వెంటనే పంపవలెను. అచట కనీసపక్షము ఆఱునెలలకు తక్కువగాకుండ మహాత్ముడు స.పూర్ణాశ్రాంతిని గొనవలెను. దీర్ఘ కాలవిశ్రాంతి యత్యవసరము. ఆఱునెల లభ్యమవరిమాణము” అని వైద్య శాఖాధికారులు బొంబాయిదొరతనమువారికి తెలియజేసిరి గాన బొంబాయిదొరతనమువారు యిండియా దొరతనమువారి అనుమతితో ఎట్టిషరతులను కొరకుండ వెంటనే గాంధీమహాత్ముని వదిలివేయటకు నిశ్చయించిరి. మహాత్మునికి విధింపబడిన ఆఱునెలవత్సరముల కారాగృహవాసశిక్షలోను ఇదివఱ కనుభవింపబడిన కాలముపోను విగతినకాలము నంతయు బొంబాయి దొరతనమువారు క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడు 401 వ శెక్షను ప్రకారము రద్దుపఱచిరి. గాంధీమహాత్ముని విడుదలచేయటకు వెంటనే ఉత్తరువు పంపబడు నని బొంబాయిప్రభుత్వ ప్రచురణశాఖాధికారి నేడు (5-వ తేది) ప్రకటించెను (ఆ.ప్రె). నేడుదయమునకు 696 దినములు మహాత్ముడు కారాగృహమున గడిపెను.

* * * * *

విడుదల ఉత్తరువు

నేడుదయమున 7-55 నిమిషములకు మహాత్మునకు చేరెను

నిన్నరాత్రియే బొంబాయి నుండి పంపబడెను

“గాంధీమహాత్ముని ఎట్టిషరతులను కొరకుండ కారాగృహమునుండి వదిలడమైనది” అను నాజ్ఞాపత్రమును నిన్న 4 వ తేదీ రాత్రియే బొంబాయి గవర్నరు బొంబాయినుండి జారీచేసెను గాని ఆపత్రము నేడు (5వతేది) ఉదయము 7-55 నిమిషములకు పూనానగరమున మహాత్మునకు చేరినది. “కొరచడిన శిక్షాకాలమునంతనుగూడ 401 వ శెక్షను ప్రకారము గవర్నరు రద్దుపరచెను. ఎట్టి షరతులను విధించలేదు.” అని గూడ ఆజ్ఞాపత్రముం దున్నది. పూర్తిగా ఆరోగ్యము కలుగువరకును సాసూనువైద్యశాలలోనే యుండవలెనని మహాత్ము డూహించుచున్నాడు. (ఆ.ప్రె).

పూనాలో విడుదలవార్త

నిన్నరాత్రియే తెలిసెనుగాని ఉద్యోగులవలన స్థిరపరుపబడలేదు

గాంధీమహాత్ముని విడుదల చేసి రనువార్త పూనానగర హనులుకు నిన్నరాత్రియే తెలిసినదిగాని ఉద్యోగులు దానిని స్థిర పరుపలేదు. ప్రభుత్వమువారు పంపిన ఆజ్ఞాపత్రము నేడు (5 వ తేది) ఉదయమున కలెక్షు మాడకు గరికి చేరినది. వారు గాంధీ గారికా సంతోషవార్త నెరిగించి ఆశ్చర్యముగా మహాత్ముని సభి పంపించిరి. చాలమంది మిత్రులును పాఠకులును వైద్యులును గుమిగూడియున్నారు. చాలాసామెతల లీగారు నేడుదయము నకు సాసూను వైద్యశాలకు వచ్చిరి. (ఆ.ప్రె.)

* * * * *

చెన్నపురి న్యాయశాస్త్రకళాశాల

నేడుదయమున కళాశాలను రెండుగానే విద్యార్థులందఱును మహాత్ము గాంధీకి జయఅని అరచిరి. ఇదివీయని ప్రధానోపాధ్యాయు డడిగెను. గాంధీమహాత్ముని నేడు విడుదలచేసిరిని విద్యార్థులు తెలిసిరి. శేను ప్రభుత్వోద్యోగిని గాన కళాశాలను మూసితిమని బహిరంగముగా ప్రకటించుటను గాని యిష్టమున్న వారు వెడలిపోవచ్చునని ప్రెస్సిఫాలు నడిచెను. అంతట విద్యార్థు లందఱును వెడలిపోయిరి.

పచ్చప్పకళాశాల విద్యార్థిగృహము

ఈశుభవార్త నేడుదయమున 7 గంటలకు ఈగృహమునం దలి విద్యార్థులకు తెలిసినది. వారు వెంటనే మనదాన దధిర తులై జయధ్వానములను ప్రార్థనను గావించిరి. నేడురాత్రి ఆసం దనూచకముగా విందుచేయుటకు నిశ్చయించిరి.

పచ్చప్పకళాశాల

పచ్చప్పకళాశాల ప్రాంతవిద్యార్థులు ప్రెస్సిఫాలు కడకేగి నేడు కళాశాలను మూయవలెనని కోరిరి. కళాశాల ప్రస్తుత విద్యార్థులు తరగతులలో జయధ్వాన లాసరించుచుండిరి. కళా శాలను మూయుటకుగూర్చి ఆలోచించిచెప్పెదనని ప్రెస్సిఫాలు నడిచెను. విద్యార్థు లందఱును వెడలిపోయిరి.

త్రైస్తవకళాశాల ఆశ్రమములు

త్రైస్తవ కళాశాలలో విద్యార్థుల ఆశ్రమముల వారికి ఉదయము 6 గంటలకు హిందూపత్రికల నందించువారివలన సీశుభోదంతము తెలిసినది. వారందఱును హర్షధ్వనుల గావించిరి. గాంధీ మహాత్ముని వదిలిరిని వెద్దజుత్తురములతో వ్రాసిన ప్రకటన పత్రికలను నాలుగుప్రకటనల కిరి. నాలుగోదయముల వారకు, ఆశ్రమపాలకుడగు హాగు గారి చెంత కేగిరి. వారి వార్త వినిచాల సంతసించిరి. కళా శాలను మూయవలెనని ప్రెస్సిఫాలుకు తెలిపాడు చేసిరి. ఉపశ్వాసకులతో నాలోచించి తెలిపెదనని ప్రెస్సిఫాలు తెలిపెను. పిమ్మట విద్యార్థులందఱును కళాశాలకుపోయి జయధ్వానములాసరించిరి. ఆనంతరము ఆంధ్రగృహము ప్రార్థనమొనరించుదు,
“ఓ సర్వేశ్వరా! కోట్లకొలదిమానవుల ప్రేమా రాధనలకు పత్రుడైన మహాపురుషు డగు గాంధీమహాత్ముని రక్షించుమని నిన్ను ప్రార్థించుచున్నాము” అని వేడుకొనిరి.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము

ఈశుభోదంతము ఉదయమున 5 క్ల గంటలకు కార్యాలయనివాసులకు తెలిసినది. అసోసియేటెడ్ ప్రెసు తరగతివార్తను చదివి వారానందముతో శ్రీరామనామ సంకీర్తనము గావించిరి. పిమ్మట వెద్దకాగితములపై వెద్దజుత్తురములతో విమోచన శుభవార్త శాంధ్యార్థిభాషలతో వ్రాసి వీధిగోడల కట్టించిరి. స్వరాజ్యధ్వజము నెత్తిరి. గాంధీమహాత్ముని పటమును పువ్వుమాలాలాకృతము గావించిరి. కార్యాలయోద్యోగులందఱు సభికోత్సాహమును వెల్లడించిరి. ఆధికసంఖ్యాకు లగు వారు ఆశ్రయమునకును అనుచరువులకు గుంపులుగా చేరి ఆనందమును వెల్లడించిరి.

మహాత్ముని సందర్శనము

5 వ తేదీని మహాత్ముడు లేచి నిలచుటకు ప్రయత్నించెను గాని పిమ్మట మహాత్మునికి నీరసముగన రుదిమైకొని కనులు

పచ్చులు గ్రమ్మెను. శేపు మరల కఠిన్మించెద ననియు శేపు దాగుగా నిలువగలిగెద ననియు మహాత్ముడు నడిచెను.

శ్రీయుతులు కాసి నాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులు, పండిత జవహరలాలు నెహ్రూ, సేటు ఓస్వాను సోధనీ, సేటు కులేషి, జే. కె. మెహతా, డాక్టరు హర్దికరు, బేకర్ల కౌండ వేంకటప్పశాస్త్రిపంతులు, కాకా శేల్కర గార్లు బొంబాయి రాష్ట్రీశాస్త్రిగవారగు శ్రీమతి కొండవను మహాత్ముని నందర్శించిరి. నాగేశ్వరరావుగారు నేడు చెన్నపురికి దిగిచేసిరి.

* * * * *

లక్ష్మీకృత్రికాకార్యాలయము - మహాత్మా గాంధీ పటములు:--చెన్నపురిలోనున్న లక్ష్మీకృత్రికా కార్యాలయమువారు (దృవిద పత్రిక) గాంధీ మహాత్ముని పటములును నేడు ప్రత్యేకముగా కర్ణులపై ముద్రించి ప్రచురించెట్టిరి. మా కార్యాలయమునకు రెండుకార్డులను పంపిరి.

* * * * *

చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాశాల నేడు మూయబడెను

గాంధీమహాత్ముని విడుదలచేసినందులకు సంతోష నూచ నగా చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాశాల నేడు మూయబడెనని కళాశాలాధికారులు మాకు వ్రాసిరి.

* * * * *

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ నేడు మూయబడెను

గాంధీ మహాత్ముని విడుదల చేసినందులకు సంతోష నూచనగా ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ కార్యాలయమును ఫార్మాకరీయును నేడు మూయబడెనని కార్యాలయాధికారులు మాకు వ్రాసిరి.

సంతోషమును పెల్లడించుటకు

బహిరంగ సభ

శుభ 6-2-24 వ తేదీన సాయంత్రము

5-30 గంటలకు తిరువల్లి క్లబ్బు సమన్వయమున
సభ జరుగును

చైత్రపురిమండల ఆంధ్ర బ్రాహ్మణ కాంగ్రెసుసంఘముల
ఆదేశముల ప్రకారము (6-2-24) సాయంత్రము 5-30 గంటలకు
తిరువల్లి క్లబ్బు సమన్వయమున గాంధీమహాత్ముని కారాగారమున
డివిడుదలచేసినందుకు సగరజనులసంఘమును ప్రకటించుటకై
యొక బహిరంగ సభ జరుగును. ఇట్టి సంతోషముచేయుటగా
సగరజనులందరూ తమ తమ గృహములను వాటియ
పతాకములతోను, పతాకములతోను ఆలంకారములు చేయుటకును
బహిరంగ సభకు విచ్చేసి తమ సంతోషమును పెల్లడించుటకును
ప్రార్థించు.

గడ్డే రంగయ్యనాయుడు,
కార్యదర్శి.

ఆంధ్ర దేశమున ప్రజల ఉల్లాసము

మండలములనుండి తంతివార్తలు

గోదావరిమండల సంఘము, కాకినాడ

మహాత్ముని విడుదల చేసిన వార్త మొదలు మొదలైనట్లు
నిమిషములలో సగరజనులందరూ హృదయించిరి. ఎల్లవారును
మహాదానందమున నోలబడుచున్నారు. కాంగ్రెసుసంఘమువా
రును మండల సంఘమువారును ఉత్సాహమున ఆలంకారములను
బహిరంగ సభలను ఏర్పాటు చేయుచున్నారు. రామచంద్రపురం
అమలాపురం, రాజోలు, పితాపురం, పెద్దాపురం, తునికాంగ్రెసు
సంఘములకు తంతివార్తలు పంపబడినవి గోదావరిమండలసంఘ
కార్యదర్శి శ్రీయత ద్వారా పంపబడినవి గోదావరిమండలసంఘ
కార్యదర్శి శ్రీయత ద్వారా పంపబడినవి గోదావరిమండలసంఘ
కార్యదర్శి శ్రీయత ద్వారా పంపబడినవి గోదావరిమండలసంఘ

విశాఖపట్టణమున నుత్సాహము

మహాత్ముని వదలిన వార్త విశాఖపట్టణము లాటాల
గోపాలమును సంతోషపెట్టెను. వేలవారి ప్రజలనుతూ
మును గుంపులు గుంపులుగా పట్టణమధ్యమునందున్న కాంగ్రెసు
కార్యాలయమునకు ముగించుచున్నారు. అచట కాంగ్రెసు
సంఘమువారు పెద్ద ఆడుములతో ప్రకటనప్రకటన సత్కరించిరి.
సాయంత్రము గొప్ప ఉత్సాహమున సమన్వయమున బహిరంగ
సభను జరుపుటకు కాంగ్రెసువా రెల్లాట చేసిరి. అందరూ
సంతోషముతో క్షేమమును నొందినవలె నిశ్చయించుకొను
చున్నారని స్వీకరించుటకు తంతివార్త నంపెను.

తిరుపతిలో నుత్సాహము

తిరుపతిలో సీమభివార్తను విని అందరూ చాల హర్షిం
చిరి. చాల భిక్షకులు ఉత్సాహమున ఏర్పాటు చేసిరి. సాయం
త్రము బహిరంగ సభ జరుగును. గ్రామములవారికి కలువపంపి
రిని నుబ్బడాచార్య గారు తంతివార్త నంపెను.

బెజవాడలో మహాత్మాసహాయము

బెజవాడలో హిందూభక్తికా విలేజ్ లో చైత్రపురి నుండి
హిందూ కవితా కార్యాలయము వారు
పంపిన తంతివార్త నేడు దయామున నే చేరి
నది. అతడు వెంటనే పట్టణమునందలిను బాగుగా దానిని వ్యా
పింపజేసెను. నిమిషములలో అంతిమముగా నీకుభవార్త వ్యాపి
చిరి. వేలవారి ప్రజలు సంతోషితస్థాయిలైరి. రైలుబండ్లలో
రాకపోకలుచేయువారి కందరికినీగూడ నీవార్త తెలుపబడెను.
ఎక్కడ చూచినను యీసంభాషణ తప్ప ఇతర సభావజరయే
లేదు. హృదయపాతకాల లన్నియును మృతినీపతక కార్యాల
యముగూడ మూలముననున్నట్టి ఉపలేఖన తంతివార్త నంపెను.

నెల్లూరులో సుభవార్తమానము

నేడు మహాత్ముని విడుదలకు మాట్లాడువానికి
కుభవార్త తెలిసింది. ఆనాడైన ప్రజలు పట్టణమున సంతోష
ముతో బహిరంగ సభ జరిగింది. నేడు సాయంత్రము బహి
రంగసభ జరుగునని నేడు సరసాపురమునండి శిశురామ కృష్ణ
య్యగారు తంతివార్త నంపెను.

గాంధీమహాత్మునకు ఆరేండ్లు శిక్ష వేయబడనున్న వుడు

న్యాయాధిపతిసముఖమున మహాత్ముడు చేసిన

ప్రసంగము

అన్నిటికిని నేనే బాధ్యుడను - సంపూర్ణముగా శిక్షను నాకు విధింపుడు

గాంధీరాజ్య క్రి భరితుడ నగు నేను తిరుగలేని ప్రభుత్వము
రాగరహితముగా అసహాయవాదిగా మారుటకు కారణ
ములను నాడేయవలెను, ఎవరిని సంతోషపెట్టుటకు నావై
నిపు డీ అభియోగము లేబడెనో అట్టి ఆంగ్ల దేశీయులను నేను
పెల్లడింపవలసియున్నది. హిందూదేశమున న్యాయశాస్త్రప్రకా
రముగ నేర్పరపబడిన ప్రభుత్వమువల్ల ననురాగరాహిత్యమును
నేను ప్రబలజేయుచున్నానను నేరమును నేను చేసినది యొప్పు
కొనుటకు గలకారణమును న్యాయస్థానాధిపతిగూడ నేను
తెలుపవలసియున్నది.

దక్షిణాఫ్రికాలో పరిస్థితులు కడువిషమముగా నున్న
తరుణమున 1893 లో నేను ప్రజాసేవను ప్రారంభించితిని.
మొట్టమొదట నేనాదేశమున బ్రిటిషువారి సహచర్యమును బడ
యుటవలన ననుకూలభావము కలుగలేదు. మానవుడ నగుటచేతను
నాకుండవలసినవాక్కు లేమియు నాకు లేవని నేనపుడు గ్రహిం
చితిని. నేను భారతదేశమున జనించుటవలననే మానవసహజము
లగు స్వాతంత్ర్యములుగూడ నాకు లేకుండబోయెనని నైతము
నేనచట గ్రహించితిని గాని నేనంతమాత్రమున భగ్నాశ్రియడను
కాలేదు. బ్రిటుషు ప్రభుత్వవిధానము సహజముగ నుత్తమమే
యనియు దక్షిణాఫ్రికాలో మాత్ర మా విధానమున కీ వ్యత్యతి
సంప్రాప్తమైన దనియు నేను భావించితిని. ప్రభుత్వహితమును
కోరి మహాత్మునిగముగ నైతికముగను సహకారి నై తదివి
నాశనము నెన్నడు కోరక తదభివృద్ధికోరక నాకు దోషయు
తములని తోచినవిషయముల నన్నిటిని నిష్కర్షగా విమర్శించి
వ్రాసితిని.

1899 వ సంవత్సరమున బోయరులు ప్రభుత్వముతో యుద్ధ
మునకు గడంగినపుడు, నేను నేవచేసెదనని తెలియజేసి, వైద్య
సహాయకై చికిత్సకడమును సిద్ధపరచి రేడిస్మితు ముట్టడిని
తొలగించుటకుజరిగిన వెక్కువ యుద్ధములందు సహాయసేవచేసితిని.
1906 లో జ్యూలూలు తిరుగబడి పితూరిచేసినపుడుగూడ నేను
గాయములు తగిలినవారిని మోసికొనిపోవుటకు డోలీలను
మోయువారి దళము నేర్పరచి పితూరి అడవిపోవుకరకును సహ
యము చేసితిని. ఆరెండుసార్లును గూడ నాసహాయము నభిసం

కాకినాడలో సంతోషవార్త

నేడు దయామున కీవార్త సగరజనులకు తెలిసింది. కాం
గ్రెసు సహాయసంఘ కార్యాలయమున కాంగ్రెసు సంబంధ
లందరూ వెంటనే సమావేశమయిరి. నిర్మూలకై ప్రార్థన
మొనరించిరి. "మిమ్ములను విడుదల చేసిన వార్త తెలిసి బ్రహ్మ
నందము నొందితిమి. భక్తిపూర్వకముగ మిమ్ముభిమతించుచు
న్నాము. మీకు సంపూర్ణాంగీకరము నొసంగి మరల మీరు నమ
గ్రహాగ్రహణ చేసేవారుటకు తగిన దివ్యశక్తి ప్రసాదించుమని డే
వేత్తని వేడుకనుచున్నాము. మానవసంఘము మీ సేవలన నడ
రింపబడుటకై" అని శ్రీయత బులును సాయముగైగాను మహా
త్మునకు తంతివార్త నంపెను. తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘములకు
గూడ తంతివార్తలు పంపబడినవి. సగరసంకీర్తనములు జరిగెను.
ఈకుభవార్తను దండోలాల మూలమున సగరజనులకు తెలియ
జేసిని కాకినాడ నుండి స్వీకరించుటకు తంతివార్త నంపెను.

గుంటుకలు వార్తలు

దేశభక్త వెంకటకృష్ణయ్య పుత్రులుగారు, కా. వాగేశ్వ
రరావుగారు సోమవారమునయింకను గుంతకల్లు జిల్లా ప్రార్థ
నను ఆనంతపురమునందలము నందలి ట్రేమిన్గిని విచారించుట
యందు కాలము గడిచింది. సాయంత్రము 5-20
వరకు రామస్వామి దేశికులందరి బహిరంగసభ జరిగింది. సభ
యందు దేశభక్త వెంకటకృష్ణయ్యగారు, వాగేశ్వరరావుగారు వారి
సర్వోత్తమంతుగా 4 వ్యవస్థను స్వరాజ్యమునకు ఖద్దరున
కును, ట్రేమిన్గినినకు ఆర్యగౌరవమునకు గలనుబంధమున విశ
దముచేసి ప్రజలను కాంగ్రెసు సంఘములందు సభ్యులుగను జేరు
టకు ఖద్దరును భరించుటకును హెచ్చరించుచు సభకు ఏడుగుంటు
నకుయింకను హాజరైరి.

దిండుచు నాకు పతకముల నిచ్చుటయేగాక బ్రిటిషు ప్రభుత్వము
వారికి వ్రాసిన లేఖలలో గూడ నాసహాయమును ప్రశంసించుచు
వ్రాసిరి. దక్షిణాఫ్రికాలో నేను చేసిన సహాయమునకే హర్షింజి
ప్రభువు (రాజప్రతినిధి) వెనుక కె యి స రి హిందు స్వస్థపత
కమునుగూడ నా కొసంగెను. 1914 లో జర్మనీవారు యుద్ధ
మును ప్రారంభింపగానే నేనపు డాంగ్లదేశమునం దుండుటచే
నచట నపుడు లండనులోనున్న భారతీయులను ముఖ్యముగా
విద్యార్థులను వైద్యసహాయకై చికిత్సకడముగా నేర్పరచితిని. ఆద
శము ఘనముగ నేవచేసె నని నైన్యాధికారు లపుడు ప్రశంసిం
చిరి. ఆయుధము జరుగుచుండగానే నేను యిండియాకువచ్చిన
పిమ్మట నీదేశమున నైనియల్స్ కావలెనని 1917 లో జరిగిన యుద్ధ
సభలో పెమ్మసర్ ప్రభువు (రాజప్రతినిధి) ప్రత్యేకముగ
కోరగా నాకుపుడు ఆంగ్లము చెడియున్ననుగూడ లెక్క
చేయక టైడాలో నొకదళమును సిద్ధపరచ చాల ప్రయత్నము
చేసితిని. చాలమంది వచ్చిచేరిరి. కాని అంతలో యుద్ధము ముగిసి
నందున ఆసేనతో అవసరము కలుగలేదు. ఇట్టి సేవ చేసినచో
బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందలి యితరదేశములతో సమానముగ
స్వాతంత్ర్యగౌరవము భరతఖండమునకు గూడ లభించునను నమ్మ
కముతోనే నేనీరీతిగా ప్రభుత్వమునకు సహాయము చేసితిని.

ఆంధ్రాభిరంగపరంపరలు

వీనిలో మొట్టమొదటిది చాలాచుట్టుము. ప్రజలకు గల
యథార్థస్వాతంత్ర్యమును పూర్తిగా తీసివేయుటకే యీచాలా
చుట్టుము చేయబడెను. కాన దానికి ప్రతిహేళముగ తీవ్రముగ
నాందోళన మొనరించుట నావిధి యని నేను నిశ్చయించితిని.
అంతటితో బలియనువాదాబాగు సంఘ సహాయముతో ప్రారం
భమై ప్రాకడపు టుత్తరపు, నడివిధులలో కొరడాలతో
కొట్టుట, మున్నగు వర్ణింపవలసిన పరాభవక్షేత్రాల పరిశా
మము వహించిన పంజాబు దౌర్జన్యములు ప్రారంభమైనవి. మహా
మృదీయుల పుణ్యక్షేత్రములను కాపాడుట, టర్కీసంధి
మున్నగు విషయములను గూర్చి ప్రధానమంత్రి భారతీయులగు
మహామృదీయుల కొసంగిన వాగ్దానము నెరవేర్చుటకు గూడ
అసంభవమని నే నపుడు గ్రహించితిని.

ప్రభుత్వసహాయముకొర కింకను ప్రయత్నించుట

ఇట్టి నిదగ్గము లెన్నియో కనబడినను మిత్రులు గట్టిగ
నన్ను మండలించినను గూడ 1919 లో అమృతసంఘము
కాంగ్రెసుసభ జరిగినపుడు మాంటాగూ-పెమ్మసర్ల సంస్క
రణములను నెరవేర్చుటకు దేశీయులకు సహాయము చేయవలె
ననియే నేను వాదించితిని. అట్లుచేసినచో ప్రధానమంత్రి మహా
మృదీయులకు చేసిన వాగ్దానమును చెల్లించుననియు పంజాబు
మనోప్రణములు మాన్పబడుననియు రాజ్యాంగసంస్కరణములు
అసంతృప్తికరముగనే యున్నను అవి దేశీయజీవనమున ఆతా
జనకములకు నూతనశక్తిప్రారంభము లనియు నే నాశించితిని.

ఆ యాశలన్నియును ఛిన్నాఛిన్నమై పోయెను. ఖిలా
ఫతువాగ్దానము నెరవేర్చలేదు. పంజాబుదురంధరులను అలంక
తేల్చివేయుటయేగాక అపరాధులను దండించకపోవుట యటుం
డ వారి నింకను ప్రభుత్వసేవయండి తొలగింపవలెదను, వారిలో
మరికొందరికి హిందూదేశాదాయమునుండి సొంతదలచుచున్నా
రు. వారిలో మరికొందరికి బహుమానములగూడ నొసంగిరి. రాజ
కీయ సంస్కరణముల వలన నుద్యోగులనునను కొంచెమైన మార
లేదు. సరిగదా భరతఖండము నింకను దాస్యనిర్బంధమున బం
ధించుటకును సంస్కరణములే వారికి సాధనము లయ్యెను. రాజకీ
యార్థిక విషయములం దదివర కెన్నడును కలుగనంతటి అసహాయ
క్షితి బ్రిటిషు సంబంధ మేర్పడిన పిమ్మటనే కలిగినదనుభిప్రాయ
ము నేనెంత ప్రయత్నించినను తొలగింపలేదు. నిరాయుధముగ
చేయబడిన భరతఖండము తన్ను తలపడవచ్చినవారిని సాయుధయై
మార్గొనవలె ననిన నిపుడు భరతఖండమునకు నిరోధకశక్తి లభ
మాత్రమును లేదు. అధినిశేషములకుగల స్వాతంత్ర్యము భరతఖండ
మున లభించుటకు వెక్కువ ప్రయత్నములు గడపవలెనని భార
తీయులలో విజ్ఞానమునాక పలువురు తలంచునట్లు చేయునంత
హెచ్చుగా నీవరాధీనత ప్రబలియున్నది. దౌర్జన్య మత్యధిక

మొదటనే పాఠకులకు కలిగిన ప్రతిభను ప్రశంసించి సహించు జాతిని దుర్బల కలిగినది. బ్రిటిషువారి దేశమునకు రాకపూర్వము కోట్లాది పుట్టుబడులవారు నూలువదుకుటను బట్టలనేతను గృహపరిశ్రమగా నొనరించుచుండిరి. వ్యవసాయమున వారికి లభించు స్వల్పదాయమున కీవిధముగ గూడకొంత తోడుపడుచుండెను. భరతఖండవాసుల మనగడ కత్తవనరమగు నేతపరిశ్రమను నమ్మవలెనట్టి కఠినకారిత రాక్షసకృత్యములచే రూపుమాపి ఆదాయమును నాశముచేసిరి అంగ్లేయులు చెప్పినట్లు తొంతముల వలననే స్పష్టమగుచున్నది. గ్రామములందు నివసించుచు కదుపునంద నొక పూటయైన భుజింపునాధారము లేక నవయుచున్న సామాన్యప్రజలు క్రమముగ నెట్లు దీవచ్చుములై పోవుచున్నారో పట్టణవాసుల కేమియు తెలియదు. విదేశీయులగు ధనాన్వేషకులు పట్టణవాసులచే నేవచేయించుకొని వారికి స్వల్పముగ దళారీ నిచ్చుచున్నారు. ఆ విదేశీయు లధికభాగమును గొంపోవుచున్నారు. ఆలాభమును యాదగారినిగూడ వారు గ్రామవాసులకు సామాన్యప్రజలవలనను రాబట్టుచున్నారు. ఈ సంగతిని గొంచెమైన గ్రహింపఁ పట్టణవాసు లాదిభారితో నామమాత్రముగ సౌభ్యము ననుభవించుచు మరియుచున్నారు. సామాన్యప్రజల విత్తము నీతిగా హరించుటకే యాదేశమున ప్రభుత్వముయొకపడుచున్నదను విషయమైన నీపట్టణవాసులు గ్రహింపలేదు.

మానవసంఘముపట్ల మహాపరాధము

గ్రామములో ప్రత్యక్షముగ కనబడునస్థిపంజరము తిచ్చి సాక్ష్యమును ఎట్టి లెక్కలను ఎట్టి యిందజాలమును ఎట్టితియ్యని మాటలను మరుగుపరచజాలవు. చరిత్రయం దివి మానవసంఘముపట్ల జరుగుచున్న మహాపరాధము లన్నిటికిని తలదన్నిన మహాపరాధములు. ఇందులకు పట్టణవాసులును బ్రిటిషువారును బాధ్యులు. నిజముగ నైవమే యొకడున్నచో వారతనికు త్తరవాదులుకాక తర్జును. ఈ దేశమునకు వచ్చిన విదేశీయులకు ధన హస్తలే న్యాయశాస్త్రనిబంధనలు గూడ ననుకూలపడుచున్నవి. నేను నిష్పాక్షికముగ భంజాబు నైనికానన విచారణలను పరికింపగా 100 కి 95 మందికి విధింపబడిన శిక్షలు పూర్తిగా అన్యాయముని తేలికది. ఈ దేశమునందలి రాజకీయ నేరములలో నాకుచాల అనుభవము గలదు. శిక్షింపబడిన ప్రతి పదమందిలోను 9 భంది నేరములు నిర్దోషలే. మార్పుదేశమునుకై ప్రేమించుట యొక్కటియే మహాపరాధము. పాశ్చాత్యుల సంబంధము గల నేరములలో నీదేశమునందలి న్యాయస్థానముల తీర్పులవలన 100 కి 99 నేరములలో దేశీయులకా న్యాయము జరుగుచున్నది. ఎంతటియోక్తి యేమియును లేదు. అట్టి నేరములతో నేమాత్రమైన సంబంధమున్నచో నట్టి భారతీయులకందరికి నీ విషయము పూర్తిగా అనుభవములో నున్న సంగతియే. ఈరీతిగా విదేశీయు ధనహస్తలకనుకూలముగనే న్యాయనిబంధనలను బుద్ధిపూర్వకముగనో కాక నో పరిపాలించుచున్నారు.

మహాదురదృష్టము

ఇట్టి మహాపాతకమున తమకు సంబంధము కలదని దేశపరిపాలనమునకు బూనిన అంగ్లేయులను వారికి తోడ్పడుచున్న భారతీయులనుగూడ గ్రహింపవలెనట్లు మహాదురదృష్టము. ఈ పరిపాలనావిధానము ప్రపంచమునం దంతటనుగూడ నుత్తమోత్తమమనియు దీనివలన భరతఖండమున కభివృద్ధి కడుమందముగ కలుగుచున్నను కలిగినంతవరకు సుస్థిరమనియు నిష్కలప్రభము నమ్ము నాంగ్లేయులను భారతీయులను పాలకవర్గమున పలువురు కలరనికూడ నే నెరుగుదును. ఒకపక్షమున, నూత్యుమయ్య సమర్థమగు భయవశికరణవిధానమును సక్రమ పశుబల ప్రదర్శనమును కలదనియు రెండవపక్షమున ఆత్మరక్షణ ప్రతిభలునకెట్లు పూర్తిగ నశించి జేయబడుటవలన అపతమువారి పౌరుషసత్త్వములు పూర్తిగా రూపుమాపుటచే వారు కపటనటన మను దురభ్యాసము ప్రబలిత దనియు నీ యుద్యోగం లెరుగరు. పరిపాలకుల అజ్ఞాన అన్యాయసల కీకపటనటన మను భూరదురభ్యాసము మతంత తోడ్పడినది.

నిబంధనలలో మొదటిరకము

హిందూదేశ శిక్షాస్ఫూర్తిని రాజకీయనిబంధనలలో 124-వనిబంధన మొదటి రకమని చెప్పబడినది. ఇప్పుడు దాని క్రిందనే నానైన. కేసుచేసిరి. పౌరుల స్వాతంత్ర్యమును అడ్డచి వేయుట కేర్పరపబడినది. అనురాగమును కలిగించుటయు క్రమమొనరించుటయునిబంధనలనసాధ్యముకాదు. ఒకనికొకరైన గాని ఒకవస్తువుపైగాని అనురాగములేనపుడు దౌర్జన్యమును సంకల్పించుటయు దౌర్జన్యమును వ్యాపింప జేయుటయు, దౌర్జన్యమునకెంతయైనా పురికొల్పటయు జరుగనంతకాలము అతడు తన నిరాగమును

పూర్తిగా మెల్లడించుటకు సర్వస్వాంత్ర్యములను కలిగియుండదగును. కాని నానైనను బాంకరుగారివైనను కేసు చేయబడిన నిబంధనప్రకారము అనురాగరాహిత్యమును వ్యాపింపజేయుటయే నేర మగుచున్నది. ఈనిబంధనక్రింద విచారించబడిన కొన్ని కేసులను నేను పరీక్షించితిని. భారతీయులచే నత్యధికముగ ప్రేమింపబడిన దేశభక్తులు కొందఱానిబంధనక్రిందనే శిక్షింపబడిరి. నానైనగూడ నానిబంధనక్రిందనే కేసుచేయుట నానొక గౌరవముగా నేను భావించుచున్నాను.

అనురాగరాహిత్య మొకనుగుణము

నాకనురాగము తొలగుటకు గల కారణములను చాల సంగ్రహముగ వివరించుటకు నేను ప్రయత్నించితిని. పరిపాలకవర్గమునందున్న ఏవ్యక్తివైనను నాకు ద్వేషములేదు. రాజపట్ల ననలేదు. ఇదివరకే ప్రభుత్వవిధానమునుచేయునంతటి మహాపరాధమును హిందూదేశముకు మొత్తముమీద నొనరించినట్టి ప్రభుత్వముపై ననురాగము లేకుండుటయే సుగుణమని నేను నమ్ముచున్నాను. ఈప్రభుత్వము క్రిందవలె ముందెన్నడునుగూడ భారతీయు లింత హెచ్చుగా పౌరుల విహీనులు కాలేదు. అట్టి నమ్మకము నాకుండుటచే అట్టి ప్రభుత్వవిధానమును ప్రేమించుట పాతకమని నేను తలచుచున్నాను. ఇప్పుడు నేరమునకు నిదర్శనములుగా చూపబడిన న్యాయములలోని విషయములను నేను వ్రాయగలుగుట అమూల్యగౌరవ మని నేను భావించుచున్నాను. అంగ్ల భారతదేశములు రెండును మెలంగుచున్న అక్రమవిధానము నుండి విముక్తము లగుటకు మార్గమును అసహాయోద్యమమువలన నేను చూపియుండుటచే నారెండు దేశములకును నేను మంచి సేవ చేసితిని నేను భావించుచున్నాను.

అసహాయోద్యమము-ముఖ్యమగు విధి

ఉత్తమకార్యములకు తోడ్పడుటనై దుష్కార్యములకు సహాయము చేయకుండుటగూడ మానవులకు ముఖ్యమగు విధియే. నేను నమ్ముచున్నానుగాని యంతవరకును దుష్కార్యముల నొనరించిన వారిపట్ల అసహాయోద్యమము బుద్ధిపూర్వకముగ దౌర్జన్యమే యొనరించినది. దౌర్జన్యముతోగూడిన అసహాయోద్యమములన దుష్కార్యములే హెచ్చుగను. దుష్కార్యముల కాధారము దౌర్జన్యమేగాన దౌర్జన్యమును పూర్తిగా పరిత్యజించినగాని దుష్కార్యములకు నిరాధారస్థితి కలుగదు. దుష్కార్యములకు సహకారులము కాకుండుటవలన కలుగు ఫలితము ననుభవించుటకు బుద్ధిపూర్వకముగ సంసిద్ధుల మగుటయే దౌర్జన్యరాహిత్యమని ప్రేమింపవలెనని నేను దేశీయులకు బోధింపగోరుచున్నాను.

మీరు అధికారిమగుకొడుకు వేయుడు లేనిచో

మీయుద్యోగములను వదలి వేయుడు

మీ న్యాయశాస్త్రప్రకారము బుద్ధిపూర్వకమగు నేరమనియు నాయభిప్రాయమునబట్టి పౌరుని యుత్తమధర్మమనియు తోచుకార్యమును నేను చేసినందులకు నాకు వేయదగిన అధికతమ మగు శిక్షను వేయడవి మిమ్ములను కొరచు దానిని సంతోషముగ ననుభవించుటకు సర్వసిద్ధముగ నున్నాను. న్యాయాధిపతియైన న్యాయసహాయులు (జడ్జి, అసెసరులు) నగు మీరు పరిపాలింప నెంచిన న్యాయనిబంధనము దోషమనియు నేను నిర్దోషి ననియు నమ్మినచో మీ యుద్యోగములకు రాజీనామాలు నిచ్చుటయు, లేదా ఆ నిబంధనయను పరిపాలనా విధానమును మించినయెడల దేశీయులకు లాభకరములనియు నా ప్రయత్నము ప్రజల మేలుకు భంగకరమనియు మీరు నమ్మినచో మిక్కిలి హెచ్చుగ శిక్షను నాకు వేయుటయు మీకు ముఖ్యకర్తవ్యమని విన్నవించుచున్నాను.

ఎం. కే. గాంధీ

మహాత్ముని కేసులో తీర్పు

నేరముచేసినని మీ రొప్పుకొనుటచే నాపని కొంత చులకబడినది. ఎట్టిశిక్ష మీకువిధించిన న్యాయమగునో నిర్ధారణ చేయుట యాదేశమునందు న్యాయాధిపతులుగ పనిచేయువారికి కలుగునట్టి చిట్కలలో నొక్కటి. వ్యక్తులయొక్క మాహాత్మ్యములో న్యాయనిబంధన కేమియును పనిలేదు.

వ్యక్తిగౌరవాధికర్త

నేనిదివరకు విచారించినట్టి గాని యిక్కుముందు విచారింపగలుగునట్టి గాని కేసులలో నిందితులుగా నుండిన, నుండబోవు వారలలో నెవ్వరితోడను గూడ మిమ్ములను పోల్చుటకు నీలు లేదను విషయమును నేను గ్రహింపకుండజాలను. భరతఖండవాసులలో కొట్లకొలది ప్రజలు మిమ్ములను మహాపాపమునగను మహాదేశభక్తునిగను భావించుచున్నారని గూడ నేను గ్రహింపకుండజాలను. రాజకీయములందు మీతో నేకభిప్రాయములవారు

గూడ మీరు మహాశయ్యలనియు మహానుభావులనియు మహాదారచరితు లనియు మాత్ర మంగీకరించుచునే యున్నారే. మీరైనమనం దొక్కభాగములో మాత్రమే నాగు పనికలదు. తక్కినవానిని నేను విమర్శింప నవసరములేదు.

న్యాయనిబంధనలకు లొంగి తీరవలెను

న్యాయనిబంధనలకు విధేయత చూపవలసిన మానవులలో నొక్కనిగానే నేను మిమ్ములకు భావించెదను. సామాన్యమానవునిదృష్టిలో గొప్ప నేరముగ కనబడు నేరములు మీరు చేసినట్లు మీరే యొప్పుకొంటిరి. దౌర్జన్య మెంతమాత్రమును కూడదని మీరు నిరంతరమును బోధించుచున్న మాటయను దౌర్జన్యమును తొలగించుటకు మీరు పలుసారులు గట్టిప్రయత్నములు జేయుటయు నేను మరువజాలను గాని మీ రవలంబించిన. రాజకీయబోధనమును మీరు దేశీయుల కందరకును వివక్షతలేకుండ బోధించుచుండగ దౌర్జన్యము కలుగదని మీ రెట్లు నమ్మగలిగితిరో గ్రహింపగలకై నాకు లేదు. మిమ్ములను ప్రభుత్వమువారు అత్యుచేయకుండుటకు నీలైనట్లు మీరు నడచుకొన నందులకు చింతింపనివారు హిందూదేశమున బహు కొద్దిమంది యుండురు. 12 సంవత్సరముల క్రితము జరిగిన యొక కేసులో నవలంబింపబడిన విధానమునే నేడుగూడ నేనవలంబించును. ఏలయనిన దానిని దీనికేనిగూడ చాల పోలికలదు.

ఉత్తమోపమానము

బాలగంగాధరతిలకుగారి వైనిగూడ 124 ఏళ్లకుక్రిందనే చేయబడిన కేసుగూర్చియే నేనిప్పుడు ముచ్చటించితిని. ఆయనకు వేయబడినశిక్ష చివరకు తేలికది. ఆరెండు విడితైదు. కాన మీరగూడ తిలకుగారికి వేయబడిన రీతినే మూడు నేరములకు చెరి రెండేండ్లవంతున ఆరెండు శిక్షవేయుట అక్రమమని మీరు తలంచరనియు అట్లు ఆరెండు విడితైదువేయుట నావిధియనియు నేను తలంచుచున్నాను. ఇకముందీ దేశమున జరుగు రాజకీయ విషయములను బట్టి యీశిక్షను తగ్గించుటకు యిండియా దొర తనమువారికి అవకాశము కలుగు నెడల అందులకు నాకంటే హెచ్చుగా సంతోషించువా రెవ్వరునుండరని న్యాయాధిపతి తీర్పుచెప్పెను.

మహాత్ముడు వందనము లొనరించుట

న్యాయాధిపతి ! స్వర్గీయ లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకుగారి విచారణను మీరుస్మరించి నన్ను గౌరవించుటచే నేనొక్కమాట చెప్పగోరుచున్నాను. అమహనీయుని పేరుతో నాపేరును చేర్చుట అత్యధికమగు గౌరవమును నాకు కలిగించుటయని నే నుపాసించుచున్నాను. కిత్తునుగూర్చి యంతకంటే తేలికశిక్ష నే న్యాయాధిపతియను విధింపదనియును విచారణయందు నాకు చూపబడిన మర్యాదకంటే హెచ్చుగానే నపేక్షింపలేదనియు నేను విన్నవించుచున్నానని మహాత్ముడు నుడిచెను.

తిరునల్వేలి

ఒక బందిపోటు

ఫిబ్రవరి, 2:— కొయిలోకట్టిక ద్ద ను కలుగ నులేయినుండి ఒకబంది పోటు నే ర ము రి పోర్టు చేయబడినది. ఈగమలేయిదక్ష నొక గ్రామములో ఒక భాగ్యవంతుని యింటికి కొందరు బందిపోటుగాంధ్రు ఆయుధములతో వచ్చి విజయగల సామానుల వసేకముల నెత్తుకొనిపోయిరి. ఇంటిలో నున్న వారను పొరుగువారను అడ్డగింపగా బందిపోటుగాంధ్రు ఒకనిచేరి యింకొకనిని గాయపంచి పారిపోయిరి. గాయము తగిలినవానిని వైద్యశాలకు తీసికొని పోగా అతడు అచ్చటనే చనిపోయెను. పోలీసునాథు దొంగలకై విచారించుచున్నారు.

ఒక మాతృ

పాలంకోటవద్దగ నున్న మైలపట్టమను గ్రామములో ఒక గల్లశ్రీ గడ్డిత్రవ్వితే పచ్చటై పోయియున్నట్లు. అమె రాకల సిన సమయాననకు రాకపోవుటచే ఆమెమందుగులు బయటజేరి నెల్లి చూడగా ఆమెకల యొకపొటను ముగ్ధము ఒకపొటను కనిపెడెను. ఈసంగతి వెంటనే పోలీసువారికి చెప్పగా వారు విచారించుచున్నారు. ఈమాతృకు కారణభూతుడుగా ఒకనగనకాలి మనుష్యుడు వానికుమార్తె సాక్ష్యముమీదనే అరెస్టుచేయబడిన.

వరద సహాయము

నూతనముగా వచ్చిన వరదలసంబంధమున ఇందుకోటికొని పోయిన తీవల యిండ్లుకట్టుకొనుటకై వింగుపట్టి జమీందారులు రు 1000 కలకును సప్లముచేయుటకు కాగాననుసరించి, (ఆ. నె)

మహాత్మా నకు శత్రుత్వ చిహ్నమున తరుణమున
మహాత్మా డొంగిన సందేశము

రై || హ || శ్రీ నివాస శాస్త్రి గారి ప్రకటన

ఈ ఆనందము వి. యస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు ఈ క్రింద ప్రకటనమును ప్రకటించి తీసి.

గాంధీ మహాత్మాని జూచుటకు గాను సహస్రము హాస్తి టులకు వెంటనే రావలెనని అవసరముగా నన్ను పిలిచిరి. ఈ విషయమును గురించి వినుటకు ప్రజలత్యక్తాహముతో నుండురుగాన నే నీ క్రింది విషయములను ప్రాయముపాన్ము.

డాక్టరు వి. బి. గోకలేగారు నిన్న సాయంత్రము 8 గం 45 నిమిషములకు నావద్దకు వచ్చిరి. నేనప్పుడే భోజనము ముగించుచుంటిని. గాంధీగారిని ఎరవాడ జైలునుండి సహస్రము హాస్తి టులకు దీసికొనివచ్చిన విధమును, ఆత డప్పు డచ్చటనున్న విషయమును వివరించెను. ఈ శత్రుత్వ చిహ్నము చాల అపాయకరమైన దగుటచే, తనకీ టులకు నేను హాస్తి టులకు నన్ను దాక్టరు నెవ్వరినైనా దగ్గరనుండవలెనని గోరెదరా యని గాంధీగారి నడిగిరి. బొంబయిలోని డాక్టరు దలాలుగారిని, బరోడాలోని డాక్టరు జీవరాజుమెతాగారిని పేర్లను గాంధీగారు తెలిపిరి. తెలిపోను ద్వారా దలాలుగారిని రప్పించుటకు ప్రయత్నములనున్నదనగా కాని అది సఫలముగాలేదు. నై ఇరువురు డాక్టరులను తంజి వార్త లంపట దెను.

కల్యాణం, ఫటకుగార్లను జూడగోరుట

కాని లోగా, రోగియొక్క శరీరస్థిమము, నాడిని జూచి వెంటనే శత్రుత్వ చిహ్నమునున్నట్లు నిశ్చయింపబడెను. తనను జూచుటకు ఎవరినైనా మిత్రులను దీసికొని రాగోరెదరా యని ప్రశ్నింపగా గాంధీగారు, అసహాయోద్యమ పక్షమునకు జేరిన డాక్టరు ఫటకుగారి పేరును ఎస్. సి. కల్యాణగారి పేరును తెలిపిరి. నేను వెంటనే మోటారుబండిలో బయలుదేరి, ప్రోవలో, డాక్టరు ఫటకుగారినిగూడ తీసికొని హాస్తి టులకు వెళ్ళితిమి. కల్యాణగారు సతారాయం దుండుటచే వారిని తీసికొని వెళ్ళుటకు వీలులేకపోయెను.

నేను గాంధీగారు నన్నుగదిని ప్రవేశింపగానే యొకరి నొకరము కుశలప్రశ్నల నొనర్చుకొంటిమి. శత్రుత్వ చిహ్నము విషయమున తమయభిప్రాయ మేమని గాంధీగారి నడిగిరి. శత్రుత్వ మొనర్పవలెనని డాక్టరు నిశ్చయమొనర్చినయందు, దాను వారి నిశ్చయములకు బద్ధుడనైయుండుటతో సంతృప్తి సంపదనయందు గాంధీగారు దృఢముగా బలికిరి. ఇంకను నేను ప్రశ్నింపగా, అచ్చటి వైద్యులందు తనకు సంపూర్ణముగా విశ్వాసము గలదనియు, వారుచాలా ఆదరముతోను, జాగ్రత్తతోను సుండిరియు తెలిపెను. ఈ విషయమున ప్రజల దేదైన నాందోళనమును ప్రారంభించునెడల అధికారులచే తన కెట్టి లోపములును గలుగలేదనియు, వారు తనకు కావలసిన వానినెల్ల సౌకర్యమున దెలుపవలెనని గాంధీగారు తెలిపిరి.

గాంధీ సత్యాగ్రహిణి తెలియదు

ప్రస్తుతశరీరస్థి విషయమై గాంధీసత్యాగ్రహిణి తెలుపబడెనాయని నేనడిగితిని. ఇటీవలి మార్పు లామెకు తెలియవనియు, కొంతకాలమునుండి దాను ఆరోగ్యముగ నుండని విషయము మాత్రమేమెకు తెలియవని, ఆమెవద్దనుండి వార్త నెదురుచూచుచుంటి ననియు గాంధీగారు నడిగిరి. తరువాత గాంధీగారు నాజేయమును గురించి, నా భార్యయొక్క జేయమును గురించియు, జేవధరు, జోషి, పట్వర్ధను, కుంజ్రాగార్లు మొదలగు భారతదేశ సేవకసంఘసభ్యుల జేయమును గురించియు ప్రశ్నించెను. “మీరు భారతదేశమును వదిలి తరుచుగా నొనర్చు ప్రయాణమువలన మీ యారోగ్యమునకు లాభము గలిగెనా?” అని గాంధీగారు రడిగిరి.

అంగీకారప్రకటన

అంతట, డాక్టరు ఫటకుగారు, శత్రుత్వ మొనర్చుటకు గాంధీగారి అంగీకారమును తెలుపు నొకపత్రమును చదివి, దానిపై సంతక మొనర్పవలసిందిగా గాంధీగారిని కోరిరి. ఒకమారు చదువగా వినినతరువాత గాంధీగారు తన సుఖోచనముల జోడును ధరించి ఆ పత్రమును చూచి చదువుకొనెను. ఆపత్రములోనిమాటలలో మార్పులొనర్పవలెనని తనకోరికను తెలిపి అంగీకరించుచున్న కలనలు మాడకుగారిని జూచి వారియభిప్రాయము నడిగెను. తగు భావలో ఎట్లు ప్రాయశ్చితం గాంధీగారికి తాగా తెలియవని

యు తన యభిప్రాయ మెక్కువ యుపయోగకరము గాజాలవని యు మాడుకుగారిని. అంతట గాంధీగారు వాజ్మూలమునుచెప్పుచుండగా నేను దానిని పెన్నిలుతో వ్రాసితిని. కలనలు మాడుకు సభను జేనరలు మొదలగు అధికారులు తనయొడగనబరచిన నపారముగు ఆదరణను, జాగ్రత్తను, గాంధీగారు రాజేఖలా వివరించిరి. కలనలు మాడుకు గారియందును, ఇతర అధికారులందును పరిచారఖలలోను తనకు సంపూర్ణముగా విశ్వాసము గలదనియు తెలిపెను. తన స్వంత డాక్టరును తెప్పించుకొనుటకు అంగీకరించుటతో ప్రభుత్వమువారు గనబరచినదయకు కృతజ్ఞతను తెలిపెను. కాని ప్రభుత్వమువారు యెంత ప్రయత్నించినను తన స్వంత డాక్టరును సకాలములో రప్పించుటకు సాధ్యము గాకపోవుటచేతను ఎంత మాత్రము ఆలస్యము నొనర్చినను, తీవ్రముగనపాయము గలుగునని కలనలుగారు అభిప్రాయ పడుటచేతను, శత్రుత్వమును వెంటనే యొనర్పవలసిందిగా గాంధీగారు రాజేఖలందు గోరిరి. ఈపత్రము ముగియగానే దానిని తిరిగి చదివి వినిపించితిని. తరువాత గాంధీగారు కలనలు మాడుకుగారిని దగ్గరకు పిలిచి, ఆపత్రమును తిరిగి చదువవలసిందిగా నన్ను కోరెను. ఆలేఖకు మాడుకుగారు సంతృప్తి నంది, “అవును. దానినెట్లు వ్రాసిన భాగము నుండునో మీకు తాగా తెలియను” అనెను. గాంధీగారు తంతట ఆలేఖపై సంతక మొనర్చుటకుగాను మోకాలును మడచికొని కూర్చొని, పెన్నిలుతో నా లేఖపై సంతక మొనర్చెను. సంతకము జేయునపుడు గాంధీగారి చేయి చాలవణకెను. సంతకమునందు వి అను అక్షరమునకు చుక్కపెట్టినట్లేదు. సంతకము పెట్టుట ముగియగానే, “చూచితిరా నాచేయి యెట్లు వణకచున్నదో? మీరు దానిని సరిజేయవలెను” అని డాక్టరుతో ననెను.

“ఓ, మీ శరీరములో టన్ను కొలది బలమును కలిగించెదను” అని కలనలుగారు రిరి.

ఒంటరిగా నున్నప్పుడు

శత్రుత్వ చిహ్నము యొనర్పబడుగదిని నిర్దేశ మొనర్చుటకుగాను డాక్టరులందును వెలుపలకు వెళ్ళిరి. అప్పుడు దావాపు నేనొక్కడనే మహాత్మానికడ నుంటిని. ఏమైనా చెప్పవలసిన ముఖ్యము యము లున్న వాని నేను వారి నడిగితిని. ఆమాటరాగానే, ఆత డేదియో చెప్పటకు చాల ఆతురపడుచున్నట్లు వారు ప్రత్యుత్తర మొనరింపరినట్టి నాకు తెలిసెను. గాంధీగారు క్షణక్షణమిరి.

“జైలునుండి విడిపింపబడుటకు నాకీష్టము లేదు శత్రుత్వ చిహ్నముగిసిన తరువాత నన్ను విడిపించుట కట్టియాందోళనము నైన సాగించుచో నదిక్రమముగ పద్ధతులపై నుండవలెను. ప్రభుత్వముతో నాకుగల పోట్లాట అట్లనే యున్నది. దాని మూలకారణము లచ్చట నున్నంతవరకు ఆపోట్లాట నిలచియే యుండును. ఎట్టివరతులను నుండరాదు. సన్నింతకాలము జైలులోనుండుట జాలవని ప్రభుత్వమువారు తలంచునెడల వారు నన్ను వదిలిపెట్టవచ్చును. నేను నిరపరాధినియు, నాయుద్దేశములు మంచినయి వారెంచునెడల వారు గావించుట గౌరవపథి. ప్రభుత్వము వారితో నాకు తీవ్రముగా విరోధమున్నను, ఆంగ్లేయులను నేను ప్రేమించుచుండును. వారిలో నాకు చాలమంది స్నేహితులుగలరు. ప్రభుత్వమువారు నన్ను వదిలిపెట్టవచ్చును. కాని ఆ ప్రస్తుతములగు కారణములచే నన్ను వదిలిపెట్టరాదు. ఏ ఆందోళనయొనన క్రమముగ దౌర్జన్యరాహిత్య పద్ధతులపై నుండునామ్రమే జరుగవలెను. నేను ఈ వాక్యములలో నా యభిప్రాయములను సుక్ష్మక్రమముగా తెలుపజాలక పోవచ్చును. మీరే, ఇతరుల కనుక రింప నిలుచి, మీ స్వంతవాక్యముల ధోరణిలో, నీభావములను తెలుపుడు.”

భావనసభలలో తీర్మానములు

వారి విడుదలకోరకు భారతభావనసభయందు తీర్మానములనుపాదించుట కొనగబడిన నోటీసులను గురించి గాంధీగారికి తెలిపి, ఇతరపరిస్థితులు వైనచో ప్రభుత్వమువారిందులకు ప్రతిఘటించెడి వారేగానా ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ప్రభుత్వమువారు చేరుమాన్యము నవలంబింపవలసి యుండునని యూహించుచుంటి ననియు తెలిపితిని.

ప్రజలకు సందేశము-మహాత్మాను నిరాకరించుట దేశములోని ప్రజలకును, వారి యనుచరులకును నొక సందేశము నొనగవలసిందని గాంధీగారిని చాల బలవంత పెట్టితిని. ఈవిషయమున గాంధీమహాత్మాకు ఎంతమాత్రమును తనపట్టును విడువకుండుట నాకాశ్చర్యము గలిగెను. తాను ప్రభుత్వమువారి ఖయిదీనియు, తాను ప్రజాజీవితమునందు మృత్యునివలెపరిగణింపబడవలెననియు నుడిపెను. దేశములో నేమి జరుగుచున్నదియు తనకు తెలియదనియు, వెలుపలి ప్రపంచముతో తనకెట్టి సంబంధమును, పరిచేయము లేవని యనెను.

గాంధీమహాత్మాని స్వాస్థ్యము

బొంబయినగరమునందు కాంగ్రెసు కార్య నిర్వాహక సంఘసమావేశమును ఖడ్గకు బోర్డు సమావేశమును గత మాసాంతమునందు జరిగినవి. ఆసమావేశములు ముగిసినతరువాత దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్యగారును నేనును ఆదివారమునయము నను బయలుదేరి పునహానగరమునకు మహాత్మాని జూచుటకు బోయి యుంటిమి. వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు బొంబయికి పోవునపుడొకసారి మహాత్మాని జూచి వారిజేయసమాచారమును విచారించి యుండిరి. ఆదివారమునాడు రెండవసారి పునహానకు బోయియుండిరి. అదివరకే శ్రీయుత దేవదాసు గాంధీగారికి మహాత్మాని జూచుట కనుకూలమైన సమయమును తెలుపుమని కోరినపుడు వారు మా కనుకూలమైన సమయమునను నిరభ్యంతరముగను జూడవచ్చునని వ్రాసియుండిరి. ఆయుత్తరము ననుసరించి వెంకటప్పయ్యగారును నేనును ఆదివారమునయమునను బయలుదేరి మధ్యాహ్న మొక గంటసమయమునను సానూను ఆనుపత్రికి జేరితిమి. ఆనుపత్రియందు వందల రోగులును షరిచారికలును ద్వారముదగ్గరను రక్షితభటులును నున్నను మహాత్మాని దర్శించుటకు బోవువారిని నిరోధించెడి వారెవరును గనబడలేదు. నిరాటంకముగ నందరును మహాత్మాను స్థలమునకు బోవచ్చును. మహాత్మాని జూచుట కనుకూలమైన సమయము ప్రాద్దన 7-9 వరకును సాయంత్రము 3-5 వరకును నైనను ఎవ రెపుడు వెళ్ళినను వెళ్ళినవారి కిబ్బందిలేకుండు నటులు మహాత్మాకు చూచుట కవకాశము నొసంగుట వారిసౌజన్యసహనశీలముల కనురూపముగ నున్నది. మధ్యాహ్నము మహాత్మానకు విశ్రాంతికాలమైనను చూడవచ్చినవారికి జూచుట కవకాశములను త్వరలో గలుగజేసి పంపుచున్నాడు.

మే మిరువురమును చూడవచ్చినవారి కేర్పాటుచేసినగదిని చేరితిమి. అక్కడ నదివరకే శ్రీమతి సోదరి అనుసూయాబాయి గారు శంకరలాలు బ్యాకను గారు రాజగోపాలాచార్యులు గారు సుఖానీరులై యుండిరి. శంకరలాలు గారు మొదటను మహాత్మాని జూచుటకు బోయిరి. పదిహేను ము లయినతరువాతను అనుసూయాబాయిగారితో మేము రెండుగంటల రైలుబండిలో పయనముచేయి దలచినటులు తెలియజేసితిమి. ఈ వర్తమానమును గాంధీమహాత్మాకు తెలివినవెంటనే చూచుట కను మిలిచిరి. మహాత్మాకు మంచముమీదను ఆచకొని కూర్చుండి ఫలహారమును జేయుచుండెను. శ్రీమతి కస్తూరిబాయమ్మగారు ప్రక్కను నిలుచుండెను. అనుసూయాబాయిగారును శంకరలాలుగారును కొంచెము దూరమునను నిలుచుండిరి. యూరపియను నర్సు ఏనోకుట్టుచు దూరమునను కూర్చుండెను. మహాత్మానకు సమస్కరించి మే మిరువురమును కుర్చీలమీదను కూర్చుంటిమి. మహాత్మాని సహజమైన మందహాసము జ్ఞానానందమయమైన ముఖారవిందము దివ్యసాన్నిధ్యమును స్ఫురింపజేసినది. రెండేడ్ల కారాగృహవాసక్షేత్రము దుస్సహమైన రోగిప్రీతియు మహాత్మాని దివ్యయోగవికాసమునకు దోడ్పడినవిగాని ప్రతిబాధకములు గాలేదు. మహాత్మాని సందర్శన ముగించినయమైన యానందమును గలుగజేసినది. భక్తి, గౌరవము, మహత్వము, ప్రేమ మొదలగు షటివ్రభావములు మహాత్మాని సాన్నిధ్యమునందు సహజముగ హృదయమునందు దురుగుచుచున్నవి. మహాత్మాని శీఘ్రము లోకోత్తరమును పుట్టించి. మహాత్మాని జ్ఞానానందము యోగ

సిద్ధికి నిదర్శనముగనున్నది. ఫలహారము సంతోషముందచందములను గనుబరచుచున్నది. చిన్నపిల్లల వలె చుచ్చాతో నొక ద్రాక్షపండును కమలా ఫలముతోన యందలి సొనలను తినుటయందు సయితము మహాత్ముని సహజనిగ్రహము గోచరంబగుచున్నది. మాకు దుర్బలదేహమునందు దివ్య తేజమును సందర్శించినపు డానందవిషాదములు గలిగినవి. ఆత్మసాక్షాత్కారమువలనను హ్రస్వనందము గలిగినది. దుర్బలశరీరము విషాదమును గలుగజేసినది, మహాత్ముడు సహజమైన మందహాసముతో స్వాగతంబు మెసంగెను. శ్రీమతి కస్తూరి బాయమ్మగారును స్వాగతంబు నొసంగిరి.

దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారు మహాత్ముని యారోగ్యస్థితిని విచారించి, "నేను నేడే యితరుల సహాయముతోనైనను 100 గజములు నడవగలిగితిని. నేనారోగ్యమును బొందుచున్నాను. సౌఖ్యముగ నున్నాను," అని మహాత్ముడు చెప్పెను.

నేను బొంబయి క్రానికలు పత్రికయందు తమ 2ని ఆరోగ్యముకొరకు ఖండాలాకు మార్పుదు రని వ్రాసియున్నదని వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు సూచించిరి.

నిజములేని నీలివార్తలన్ని వెడలినను వెడలవచ్చు నభ్యంతరములేదని" మహాత్ముడు నవ్వుచు చెప్పెను.

గాంధీమహాత్ముడు బందరునందలి యాంధ్ర జాతీయకళాశాల స్థితిగతులను ప్రశ్నించిరి. అది బాగుగనున్నదని విని యానందించిరి. ఆంధ్రదేశము నందలి జాతీయవిద్యాలయములు పోషణ లేకను స్త్రీశిశువులను విని విచారమును పొందిరి. దత్త మండలములందు తామబాధ విశేషముగనున్నదని విని విచారమును చెలిపిరి. నా గలా పురమునందు ఖద్దరు పనులు బాగుగ సాగుచున్నవని విని సంతసించిరి. దత్తమండలములందు తామదేశత సంచారము చేయుచున్నదని విని విచారమును చెలిపిరి. వెంకటప్పయ్యగారు ఖద్దరు బోర్డు వారు కంప్రహద్దరు బోర్డునకు రూ 90,000 లవ్వు నిచ్చిన విషయమును తెలియజేసిరి. తామనివారణమునకు రాళ్లను పగులగొట్టు నేర్పాటును ఖద్దరు పరిశ్రమ ప్రచారావసరమును నేను సందర్శనమునను తెలిపితిని. ఈసంభాషణము సంతయును మహాత్ముడు వారిసహజమైన మందహాసముతో నాలకించెను. అనంతరము వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు సెలవును దీసికొనెడి సమయమునను గగ్గదస్వరముతో కంటినిటితో తిరిగి సందర్శన మెప్పుడు గలుగునో యని శంకించెను. మహాత్ముడు "ఎప్పుడు కావలసిన నపుడె గలుగును" అని బదులుచెప్పిరి. అనంతరము మేము మహాత్ముని కును కస్తూరి బాయమ్మ గారికిని కమస్కరించి వెడలి వచ్చితిమి. మహాత్ముని సందర్శించుటకు కంప్రాసు నల్లభభాయి పటేలు, జవాహర్లాలు, రాజగోపాలాచార్యులుగారు లు మొదలగువారు వేచియుండిరి. నేనును వెంకటప్పయ్యగారును వచ్చునపుడు మహాత్మునియనుచరులందు ముఖ్యులైన మధురాదాసుగారినిర్బంధ మంతకాల మోయని విచారమును సూచించిరి. నేను రెండు మూడుదినములలో నిర్బంధవిమోచనము గలుగునని చెప్పితిని. వెంకటప్పయ్య పంతులుగారును మధురాదాసుగారును ఇది యసంభవ మనియును రాజప్రతినిధిసంభాషణమునం దీ విషయప్రస్తావన లేదనియును వాదించిరి. రాజప్రతినిధిసంభాషణము నందీ విషయప్రస్తావన లేకపోవుటయే విమోచనమునకు శుభసూచనయని నాయభిప్రాయమును చెలిపితిని. నాయంతరంగమునకు మహాత్ముని విమోచ

నము నిశ్చయము గడెలిసియున్నదని విన్నవించితిని. అనంతరము నేను వెంకటప్పయ్య పంతులుగారును మహాజనులనుండి సెలవును గైకొని రైలుస్టేషను చేరితిమి. సందర్శనమునను నిర్బంధితుడైన మహాత్ముడు వెంకటప్పయ్యగారితో "కావలసినపుడు చూడవచ్చును" అని చెప్పినమాటలు వెంకటప్పయ్యగారిని బాధించుచుండెను. కాని దైవము గాంధీమహాత్ముని నోటినుండి సత్యమునే పలికించెను. ఆదివారమునాడు పునహాయం దూ హించినవిషయము నేడు సత్యమై సకలజనులకును మహాదానందము గలుగజేయుచున్నది. మహాత్మునకు 6 సంవత్సరముల శిక్షను విధించిన న్యాయాధికారి సయితము కోరినకోరిక ఫలించినది. రౌ డేండ్లలో మహాత్మునకు విమోచనము గలుగుట భగవత్సంకల్పము. నేడు భారతీయు లందరును స్వస్తివాచకములను జెప్పుచు భగవదారాధనమును జేయుచున్నారు. దైవవిలాసములు దురవగామాములు.

కా. నాగేశ్వర రావు.

మదరాసు శాసనసభ

శాసనసభ యా యదయము 11 గంటలకు భోజనంబు జార్జింగి శాసనసభా మందిరమున సమావేశమయ్యెను. సభ్యులు చాల మంది హాజరైరి. సభ్యుల వెనుకటి స్థానములలో కొలదిగ కూర్చుండిన ముఖ్యమైన జేమన్ ఇంతరియరు స్వరాజ్యపక్ష మవారిలో కూర్చొనియుండిన సి. గోపాలమిశన్ గారు జాతీయ పక్షమువారిలోపాటు జి. ఎం. నరసింహారాధ్యులుగారి ప్రక్కన కూర్చుండిరి. ప్రేక్షకులగూర్కొని చాలవరకును నిండి యుండెను.

భారత రాజ్యాంగమంత్రి కార్యాలయమునందు సభ్యులు 8 నియమింపబడిన 50. సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు తమ అధ్యక్షస్థానమున వదిలించిన ఆ స్థానమున జి. బి. ఎల్. డి. స్వామికణ్ణు పిల్లెగారు నియమింపబడిరి. పిల్లెగారు నేడు ప్రారంభమున ప్రభుభక్తితమామము గైకొని తమస్థానమున కూర్చుండిరి. అంతట ఇంగ్లెషునలియంబులకున ప్రభుత్వమువారిచేయొ జరుగలైన సి. హాన్స్ గారు చీఫ్ ఎం జె సి యరు - ను, జి. ఆర్. వెంకటరావుకాస్త్రి గారును, గంజాంమండల పక్షమున ఈనాటికి ఎన్నుకొనబడిన శ్రీమంత్ కళిదాసుని రాధోగారును ప్రభుభక్తి ప్రభాణములగైకొని కూర్చుండిరి.

నూతన అధ్యక్షుడు

గా. జి. బి. ఎల్. డి. స్వామికణ్ణుపిల్లెగారు అధ్యక్షురవహించగానే, సభ్యులు అనేకులు వార్తాధ్యయము గావించిరి. శభాసాయకులు గా. 50. ఛార్జి టాడ్వంటరు గారు స్వామికణ్ణు పిల్లెగారి సభించిరి. మీరు ఈ గొప్ప స్థానమునకై నియోజింపబడినందులకు, నేను శాసనసభపక్షమున మిమ్ములసభించియుచున్నాను. మీరు పూర్వము ఈస్థానము నలంకరించియుండిన 50. సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు స్థానమున వదిలి సందర్భమున కృతజ్ఞతను తెలుపుచు నేను ఉపపాదించిన తీర్మానమున, సభ్యులందరును తమ సభ్యుల మాపిరి. ఆ యనకువలెనే మీరును, ఉత్సాహము, ఓర్పు, అడరణ, సమయస్ఫూర్తి గలవు. మీరు కామస్య సభ్యులందు 80 టులకొలది కూర్చొని అచ్చటికార్యక్రమములందయు ఓర్పుతో తిలకించి అనుభవమున సంపాదించిరి. పార్లమెంటుల కన్నిటికిని తల్లింటి వకు ఇగ్గిపు పార్లమెంటునుజూచి మీరు నేర్చుకొనిన విషయములు మీ కెక్కువ యుపయోగకరముగనుండును. ప్రజ్ఞోత్తరములు జరుగునపుడు ఎక్కువకు ఉత్సాహము ఉండవలసిని తిలకుచు మీయావమాన్యమునకూడ అధికముగనే జగునునని నేను తలంచెదను. సభ్యులసౌకర్యములు, సభ్యులవాక్కులను మీరు వెనుకటిఅధ్యక్షునివలెనే కాపాడుకొని నేను విశ్వసించుచున్నాను. అధ్యక్షునిపదవిని ప్రతిష్ఠతో మీరు కాపాడుదురనియు నేను తలంచును. అధ్యక్షుని ప్రతిష్ఠయే, సభయొక్క ప్రతిష్ఠయే నగును. మీరు సభయందు ఉచితమైన యాచారములను, సాంప్రదాయములను ఏర్పరచెదదగుగాక. మీరు ఈస్థానమున కదిలితెట్టునకు మీరు ఈస్థానమున వెనుకటి అధ్యక్షుని

వలెనే కార్యములను నిర్వహించి, చక్కనిపునాది గావించుటకు తోడ్పడిరని తలంచు కొనుటకు విలువయునని నేను నమ్ముచున్నానని గా. టాడ్వంటరు గారు చెప్పిరి. (హృద్యము)

గా. పానుగల్లు రాజుగారు గా. 50. టాడ్వంటరు గారి యభిప్రాయములతో శక్తిభవించిరి.

అపాజనను పక్షమునందీ, డాక్టరు సి. కే. కే. మొదలగువారు ఇటుల మాటలాడిరి. మీరీయ హాసభకు అధ్యక్షులుగ నియమింపబడినందులకు నేను అభినందించుచున్నాను. మీ కన్నకు సమర్థులు మరియు రీసామముల దొరకరినా నమ్మకము. (వెనీదెప్పి కళాశాలలో మీరు లాటికు ప్రాసెసరు గనున్న పుటికుండియు నేను మిమ్మెడందును. మీరు అనేకవిషయములలో సాందీర్భ్యము గలవారు. ప్రభుత్వమున అనేక ఉద్యోగముల చేసియు. పార్లమెంటురీ విభాగమున ప్రత్యక్షము తెలిసికొనియు మిక్కిలియును భరమున సంపాదించియున్నారు. మీ పూర్వము ఉండినవారివలెనే మీరు ఈసభవాక్కులను, సాంప్రదాయములను నిలువబెట్టెదరని తలంచుచున్నాను. గవర్నరుగారి యభిప్రాయము ఎట్లుండినను ప్రభుత్వసభ్యుల యభిప్రాయ మెట్లుండినను, వారి ఇష్టానిచ్చములకై తేచియుండక మీరు ప్యతంత్రాలోచన గలిగి సభ వాక్కులను కాపాడుచుండవలెనని నేను కోరుచున్నాను.

శాసనసభ కార్యదర్శి నూతనముగ నియమింపబడిన ఆర్. వి. కృష్ణఅశ్వరుగారిని నేను అభినందించుచున్నాను. అయిన ఆయనద్యోగమునకు మిక్కిలి సమర్థులని డాక్టరు సజీవ మొదలగువారు చెప్పిరి.

జాతీయపక్షమున రా. బి. ఆముచర్ల కృష్ణారావు గారును వై యభిప్రాయములను బలపరచుచు, ఈ విధముగ చెప్పిరి. మన యధ్యక్షునితో గూడ స్వయముగ కలసి పనిచేయు అరకాలములు నాకుండెను. ఆయన మోజిల్లాబోర్డున కధ్యక్షుడుగ నుండినపుడు, నేను అయినతో కలసిపనిచేయుచుంటిని. అయిన ఎల్లప్పుడును ప్రజల యిష్టానుసార మే ప్రకర్తించుచుంటిని. బోర్డులో ఒక్కసభ్యునికైనను అత్యున్నతముగనుటకు ఆయన ఎప్పుడును అరకాలమిచ్చియుండలేదు. ఆయన తనయద్యోగకాలమున మిక్కిలియున్నతముగ ప్రకర్తించుచుండెను. మీరు ఎల్లప్పుడును సభ సాంప్రదాయములను, హక్కులను కాపాడుచుందురను నమ్మకము నాకు సంపూర్ణముగ గలదు. ఉద్యోగము మీరు నుగియునప్పటికి మిమ్ముగూర్చి ఇంకను ప్రశంసింపబడు మా కరకాలములు వెక్కువగుండునని కృష్ణారావు గారు చెప్పిరి.

గా. స్వామికణ్ణు పిల్లెగారు అంతట ప్రభుత్వ త్తర మిచ్చిరి. శభాసాయకులకు గా. 50. ఛార్జి టాడ్వంటరు గారును గా. పానుగల్లు రాజుగారును డాక్టరు సి. సజీవము మొదలగువారును నమ్మ గూర్చి తలికిన ప్రశంసావాక్యములకు నేను మిక్కిలి కృతజ్ఞతానూచక మనస్సులవలసిండుచున్నాను. ప్రస్తుతము నేను నాయభిప్రాయములను ఇంతకన్న తెలుపుటకు సాధ్యముగా ఉన్నది. ఆయనను శాసనసభ్యుల సదభిప్రాయమున నేను మరుకజాలను. శాసనసభాకార్యదర్శినిగూడ డాక్టరు సజీవ మొదలగువారు ప్రశంసించియుండిరి. కార్యదర్శి శాసనసభయందు మూలకములకు ఏలలేదు గాత్రున ఆయనపక్షమున గూడ మీరు కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నాను.

ఈసమావేశము క్రమమైనదేనా?

ఈసమావేశము క్రమమైనదికాదని ఎస్. సర్వముత్తి గారు ఆక్షేపించుచు ఇట్లుచెప్పిరి. శాసనసభా నిబంధనల ప్రకారము శాసనసభా సమావేశకాల ప్రదేశములను నిర్ణయించుటకు గవర్నరునకు అధికారము గలదు. సమావేశమును ఆపుటకు అధ్యక్షురకు, అధ్యక్షుర స్థానమునందు కూర్చొని యుండు అధ్యక్షునికి మాత్రమే అధికారము గలదు. అధ్యక్షునికి గూడ ఇతర వేల అయితే కారములేదు ఈసమావేశము గడవిన నెల 28 వ తేది సమావేశమగునని మాకు నోటిను ప.పబడెను. కాని ఆ నోటిను రద్దు చేయుచు మాకు మరల ఎట్టి నోటినును పంపలేదు. సభను ఓమారు జరుపుటకు గవర్నరున కధికారముగలదని మరలరద్దుచేయుట కెవ్వరికినలేదు. అధ్యుని కిగూడ, అధ్యక్షస్థానమున కూర్చొన్న పురుషులు, ఆ అధికారము లేదు. సభజరుగునని నోటినును బంపి అనోటినును రద్దుచేయుచు వేరొక నోటినును పంపక సభకుటిపుట, సంస్కరణములు ప్రవేశ పెట్టిన తరువాత జరుగుటకీదియే ప్రభుపర్యాయ. ఈసందర్భములలో నేడు ప్రారంభమైన సమావేశము సక్రమమైనది కాదని నేను తలంచుచున్నాను. మీరు ఆలోచించి ఈవిషయ మెంత దువు కొనగ వలెనని నేను కోరుచున్నానని సర్వముత్తిగారు చెప్పిరి. (రవేము)

స్థానికవార్తలు

బ్రిటీషు తూర్పు దీవుల నౌకాదళ వాయుకుడు యానెల
115 మదరాసుకు విచ్చేసినా నున్నారు.

ధియలాజికలుస్కూలు:—నేడు చెన్నపురి ధియ
లాజికలుస్కూలు మూడివే బిల్డింగును ప్రధానోపాధ్యాయుడు
గాంధీమహాత్మునిగురించియు మహాత్ముని దేశసేవనుగురించియు
సంభాషించెను.

దాత్రమండలముల త్రామము-వినతిప్ర మంగి
కరించుట

కర్నూలు అసంతృప్తరం బిల్లాల జైనుమను గూర్చి వివరి
తరచును ఈ తేదీని గ్రహించి ఎవ్వరుగా గాగీకరించుట
దెలియుచున్నది.

శిశుసంరక్షణసంఘము:—మదరాసు శిశుసంరక్షణ
సంఘము 16 వ వార్షికోత్సవము చేపట్టినందు సాక్షాంశాలము
పచ్చయ్యపాళెలో 6 గంటల జరుగును.

గంపూరు ప్రభుత్వపాఠశాల ఛాతూర్ణములను బహిర్గత
మొదలగుట జరుగును. ఈ పాఠశాలను. డి. బి. పి. కరంజీకం
సామెండు, ఎ. సా. ఆర్. కె. రావు ఛాన్సెలర్లుగా ఉద్ధరి.
వర్తింతురని ప్రభుత్వము సభ ధ్యేయముగా నుండును.

ఆగమనము:—సి. శివరావుగారు, ఎ. ఆర్. సేతు
రెడ్డిగారు అత్యుద్యమము, రా. బి. పి. రామనాథులు, సి. వి. వెం
కటరమణ అత్యుద్యమము, సి. ఎం. వాగ్దాస నంబూరిపాడు -
మదరాసు ప్రభుత్వము, మహమ్మదు చెమ్మారు సామెండు
గారు, సామ్రాజ్య కానసభ్యులును నేటి ఉదయం చెన్నపురి
వచ్చిరి.

గర్. బెజామిను, పూర్ణుడు ఫిలిప్సు బాబ్బగారను,
కెప్టను గ్రేగేగారు, గవర్నరుగారికి ఆతిథ్యముగా నేటి ఉద
యం విచ్చేసిరి.

విదేశములందలి భారతీయులు - ఒక బహిరంగ
సభ:—బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందలి యితర దేశములలో
నున్న భారతీయుల స్థితిని గూర్చి విచారించుటకు మదరాసు
పురజనుల బహిరంగసభ తిరుతిక్కణి లీవియె రేవుపాతం
కాలము 8 వ తేదీ 8-30 గం. 2 గంటలు. బ్రిటీషు క్వాయానకు నూ
తనముగా భారతీయులను గొనిపోవుటకు గూర్చి ముఖ్యముగా
చర్చ జరుగును. డి. బి. కె. కె. వ. పి. శ్రీ గారి ని నే ది క
నుండి కొన్ని భాగములు సభలో చదువబడును.
చాలమంది నాయకులను, కానసభ్యులును ఉపస్థాపించెదను.
ఎల్లరు విచ్చే అప్రార్థింతురు.

ఇంగ్లీషునాటక ప్రదర్శనము:—మొన్నటిదినము
వైస్రాయునువారిచే సౌందర్యమహాసభను హరికృష్ణనాటకము
ఆంగ్లభాషయందు ప్రదర్శింపబడియె. ఈ రోజు ఒక కొత్త కొత్త
పాత్రమును మిక్కిలి చక్కగా అభియించెను. అత్యుద్యమముగా
నుండు ఆంగ్లభాషందు హిందీపురాణము నింతబాగుగా ఉచ్చరిం
చుచు, ఈనాటకము నడిపించుచు నైజమేనేజరు వారియొక్క ప్ర
జ్ఞాకాళిమే కాని అవ్యవహారము, అట్లు ఇంద్రదక్షుడు ఈనాటక
ము జరిగినదని తెలియపరచుటకు మొంతయు సంతసింపచు
న్నారు:—ఈ భాష్యకాచార్య.

నారోజీగోఖలేయూనియను, మంగంబాకము
ఈ కార్మికసభ్యులు మహాత్ముని స్వర్ణరారోగ్యపాపికి
ప్రార్థనలు జరిపిరి. మొన్నటిదినము దీక్షాదినములలో నాఖుల
దినమగుటచే ఉత్సవము జేరిరి. ప్రాంతీకాలమున భజనగీతలను
బాడుచు ఉత్సరిరి. 11 గంటల పేదలన్నరాసము గావించి, 300
లేక 400 మందికి సంక్రమిరముగా భోజనము జెట్టిరి. సాయం
త్రయ 4 గ. కె. ఎ. గోగగారి సభ్యులకేంద్ర ఒక బహి
రంగసభ జరుగనుండెను గాని, అధ్యక్షులను, కొందరు కాం
గ్రసుసభ్యులను 5 గంటల వరకు రాలేకపోవుటచే జరుగలేదు. భజన
మూత్రము జరిగినది. ఏలమలై నాయకుగారి నాయకత్వము
నలనను, కాగర్లదర్శులయొనములను ఉత్సవము జరుగపడ
ముగా జరిగినది.

ట్రామునాకరుల సభ:—తిరుతిక్కణి నూట
లో నున్న అర్ధరాత్రిసమయమున మదరాసు ట్రాముకంపెనీ
నాకరుల సభ జరిగెను. ఎ. శివరావు చైర్మంగారు అధ్యక్షు
లుగా నుండిరి. ఈ సభయందు 50 నాకరులు చైర్మంగారు అధ్యక్షు
లుగను, వి. ఎల్. కాత్రి, ఎ. శ్రీరామంగారు కార్యదర్శు
లుగాను సేవ్యులైరి. 50 గంటల వరకు చైర్మంగారు ట్రాముకంపెనీ
అధికారులతో కంపెనీ నాకరుల యిబ్బందులను తొలగించు
నయ్యెట్లులందు సంగతినిగుట్టు అధికారియొక్క తీర్మానము
అమోదింపబడియె. మరియు చైర్మంగారు నిఖిలభారత కర్షకసంఘ
సభకు అధ్యక్షులుగా సేవ్యులైరి.

ప్రతిస్పర్షించుటకు సమ్మెకట్టుట నివృత్తియొన
మనియు, అట్లు సమ్మెకట్టుటకు పూర్వము విన్నపములన్నియు
జేసికొని, ప్రభుత్వమువారి కేరళవరచి, ప్రజలయందొకన గలుగ
జేయవలయుననియు చైర్మంగారు బోధజేసిరి.

ఉచిత పతనమందిరము

జేరరాజ మొదలి విధిలో 77 సం. గృహముందు
ఉచిత పతనమందిరము స్థాపింపబడియె. అచట ఉచితముగా
దినములు 1, 2 గంటలకాలము హిందీభాష నేర్పబడును చెన్న
పురివాస్తవ్యులకు బాగుగా హిందీభాష నేర్పబడుట చాలా ఉప
యోగము నున్నది. ఈ ఉచితమునందు బాగుగా నున్నది ఎల్లరు
ప్రయత్నింపవలెను. ఇతరులకు తిరుచెట్టివీధిలో 255 గృహము
నందు శ్రీకృష్ణ చంద్రవర్మగారు హిందీ నేర్పుకొనవలయువారికి
దినమున కొరకుచొప్పున సేవ్యులైనారు ఇప్పుడు జేరరాజ
మొదలి విధిలో గూడ నొకతరగతి నేర్పబడుచున్నది. ఈ
యనకాళమున పోగొట్టుకొనక యువనలెల్లరు పోయి నేర్పు
కొనవలెనని నమ్ముచున్నాము. మున్నందు హిందీభాషయే రాజ
కీభాషగా మాలి ఆంగ్లభాషను నెమ్మదిగా నేర్పబడకుండు
యెడల ఉపయోగము.

తిరువళిక్కిణి అన్నదానసమాజము:—ఈ
సమాజమువారి యాచార్యులు క్రింద యాదించిరిని అన్నదాన
ములు జరిగిరి:—

డి. బి. 22 వ తేదీన రంగస్వామిసామెండు, వచ్చ
య్య అన్నదాన 25 పేదలకు, 23 వ తేదీన వరాహమునరు
50 పేదలకు, 24 వ తేదీన డా. దేవాజీరావుగారు 25 మందికి
కొత్త బిల్డింగును చెట్టగారు 25 మందికి, అప్పాస్వామిచెట్టగారు
20 పేదలకు, 25 వ తేదీన ఆర్. శంభుమూల సోనియరుగారు
100 మందికి 28 వ తేదీన డా. నారాయణస్వామి, నారాయణ
పుగార్లు 25 పేదలకు, ఎం. ఓ. పార్థసారధి అత్యుద్యమము
25 మందికి, 29 వ తేదీన, రా. పా., రామారావు గారు 25
మందికి 30 వ తేదీన మ. జ. ము. వా. గారు 50 మందికి,
స్వామికృష్ణస్వామిగారు 25 మంది పేదలకు, డా. 1 వ తేదీన
ఎం. ఓ. పార్థసారధి అత్యుద్యమము 65 పేదలకు, 3 వ
తేదీన నరసింహ చెట్టగారు 50 మంది పేదలకు, 4 వ తేదీన
టి. ఆర్. కృష్ణస్వామి పిల్లెగారు, 15 పేదలకు, ఎ. గోవింద
రాజుమదర్లగారు 25 మందికి, 5 వ తేదీన డి. వి. రామ
పున్న చెట్టగారు 100 మంది పేదలకు, 7 వ తేదీన ఎ. కృష్ణ
స్వామిచెట్టగారు 25 మంది పేదలకు, 8 వ తేదీన డా. దేవాజీ
రావుగారు 25 మంది పేదలకు, 9 వ తేదీన అమయ్యపురసోని
యరు 25 మందికి, 10 వ తేదీన సి. నరేచెట్టగారు 50 మంది
పేదలకు, 11 వ తేదీన వ. వి. చెట్టగారు 50 మందికి, ఎం. కె. చెంగల
రాయ నాయకురగారు 25 మందికి అన్నదానముజేసిరి.

స్వరాజ్యపార్టీసభ:—8 వ తేదీన జరిగిన ఆం
ధ్ర వివిధవాదు స్వరాజ్యపక్షములసభలో యాదించిన తీర్మా
నము లామోదింపబడినది:—ఆంధ్ర వివిధవాదు స్వరాజ్యపక్ష
ములకు రెండుగులసి జరిపిన యాసభలో కానసభ్యులుగా నున్న
స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుల ప్రదేశానిగూర్చి కొన్నివిషయాలను యెన్న
రచిరి.

వీటిని కానసభ్యులుగానున్న స్వరాజ్యసభ్యులు ప్రత్యే
కముగా నేడొకసభను గావించి చర్చించెదను. రేపుప్రత్యేకము
ప్రకటింపబడును.

జిల్లాలలో స్వరాజ్యపక్షముగూర్చి పేదలకాలములో
ప్రచారము జేయుటకును, స్థానికసంఘములందును, యానిసి
ముల సంఘములందును స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు యెన్నుకొనబడు
నట్లును, వివిధ కాంగ్రసుసంఘమువారి అనుయాయులైన ఆగష్టులో
కాగీగారు గూర్చిరేమన సభాస్థానముల నాగ్రహించుట

కు ప్రయత్నించుటకును యాదించవారిని ఉపసంఘముగా నియ
మించిరి. శ్రీ. వి. రామదాసుగారు, ఎ. రంగస్వామి అత్యు
ద్యమము, వి. వెంకటేశ్వరులుగారు, డి. ఎల్. కాత్రిగారు, డి.
రంగస్వామిగారు, సి. వెంకటరంగం వా. లుడుగారు, ఎ. ఆర్.
దొరస్వామి అత్యుద్యమము, డి. వి. గోపాలస్వామి మదలియూరు
గారు యె. రామరావుగారు ఎస్. సత్యమూర్తిగారు (కన్వీనరు.)

స్వరాజ్య వాదుల కార్యక్రమమును డిల్లీ,
వై. టు. పో. లు ప్రభుత్వము వారు నిరంకుశముగా ను
గూర్చి విచారించుటకు అసతికాలములో కొక బహిరంగసభ
జరుపుటకు తీర్మానింపబడినది. ఈవిషయమున మదరాసు మహా
దనసభవారి సహాయము గోరబడును.

విదేశరస్తులహిమార్గమును గూర్చి బహిష్కరణ సంఘ
మువారి సేవినేదినను దేశభావలలోను, ఆంగ్లమున ముడించి
పించివెట్టి ప్రచారము జేయుటకు గూడ తీర్మానించిరి.

ఎస్. సత్యమూర్తి,

కార్యదర్శి.

గుబ్బి నాటకసంఘము - సతారము:

మైసూరునుండివచ్చిన గుబ్బి నాటకసంఘమువారు విన్నరాతి శ్రీ
టి. వి. శేషగిరి అత్యుద్యమగారి ఆధ్వర్యమున కొంద పాలనాధిపతులు
నంగ "నాటకము" నాటకమును ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వమువారు ను
ముగా రెండువెలలునుండి గుబ్బి కన్నడభాషలో వివిధకరములగు
వివిధనాటకములను ప్రదర్శించి చెన్నపరగాస్తవ్యులకు నయా
నందొకకొంతపునాటి దను విషయములను వివరించెను.

కాని, మొన్న ప్రదర్శించిన నాటకమునం దొక విశేష
ముగలదు. విదేశరత్నకలలకు వీరన్నగారు తరచుగా
కన్నుమందుకచే చూడరులు విమంగనములతోక, కడుపులుకేత
లిట్టి, అపుకాళకకన్నులను అనందభరితులై, వీరన్నగారుభరింప
ని విధిపాత్రలను, వైశ్యకేసము నేమి,
వోగని వేమమున నేమి, ఈ మార్పుచేయ నీపా
యివేమమున నేమి, ఒక కానికాటి తీసిపోవడమునట్లు నిజమైన
వైశ్యుడు, వోగడు మనియెడుటలంకరమో చని మాపటలను
ప్రమింపజేయవలెనట్లు అభిప్రాయించిరి. మదరాసు తెలుగుకోమలులతో
ఉచ్చాఘాతము, వైశ్యములకుడు భార్యతో సరసలూపములూను
ట, కన్నవహరములందు యితరలను మోచుచున్నట్లును, పారా
బ్రాహ్మీకునిగాని, కత్తిగాని నాడవచ్చుట భ. కు పిరిక
ము. అధికారము, రాజ్యము నలిపివేసిన లాగనాటి కృతక
రచనలతోక కలిపించుట మున్నగునవి చాలవచ్చుక జూపిరి.
వోగని పాత్ర కలిపించినపుడు "సతారము"
యను నాటకము భార్యను, మనినెన్నగన్న అంతఃపురము
నుండి తీసికొని బోవుంపుడు అనుజూపిన చమత్కార ప్రక
ర్యము యితరల కలహాసనిగారు ముయు యెంత గడదొంగకై
నని అందగార్చుకొంటే ప్రాకార్యుల మొదలగునగు భీతి యం
చుకై న యుండవలసినదిను విషయమున, సమయమునకు దైర
ప్రావణలూ న యుట, మొక్కకొనుట అవలస
గ ను ప ర చి రి. ఇట్టి చమత్కార, హాస్య
రసోద్విగదర్శకులకు వీరన్నగారికి, శ్రీ సంబంధ మొదలియారు
గారు, దక్షిణహిందూజేక నాటకసంఘము "భార్గి ఛాన్సిలు,
(అమెరికను హాస్యస (డెడ్స్) గాను లిఖించుచున్న బాగు
గ అభినందించిరి

ని మిగిలిన పాత్రలలో నెన్నకొంద కథానాటక "సతా
రము" ఈపాత్రను ధరించినవారు చదువూర్తేగిన న్యాయ
వాగ్దాసని జెప్పరయ్యను. మనవివాదాత్మక సంచరించుచు
న్నపుడు, తానుకన్నకలలనున్నట్లు అభియంపనలను సంగ
తి చెప్పుచు నున్నయందైనను యెగుటిలరి నాటకముల మా
త్రము జబాబుచెప్పుచు బాగుగ నీ ప్రకరించిరి.

నాటకములలో మొత్తం నాటకములలో నేమగా
జెప్పవలసినదను. మైసూరు మహానాటకాలి పోషణలెందను
న్ననాటికే తెలుగుదుస్తుల పను నామిన కలరేము. ఆందుకు తగిన
ట్లుగా శ్రీ శేషగిరి ల నేకమంది గలుగలకే నాటక సంఘ
మునకు ఉపయోగము నున్నట్లు వివరించెను.

ఈ సంఘమువారు 5 వ తేదీ కానసభ్యుల గౌరవా
ర్థము "వీరదాసు" నాటకమును ప్రదర్శించెదను.

జి. వెం. కె.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—

వి. బహి 2 వ తేదీతో
అత్యుద్యమ వారమునందు మరణములకు సాక్షుడు వెయ్యి
మందికి, 41. 2 చొక్కన నుండెను. అత్యుద్యమమునందువారము
48. 4 చొక్క నుండెను. 6 గురుకు కలరావచ్చి యిరువురు
మరణించిరి. 6 గురుకు స్ఫోటకము కలిగి అందరికి నిమ్మలిం
చెను 35 గురు యెంత జ్వరములను జరిగెను. క్రిందిపేదను
యీవారమునందు 48. 3 చొక్క నుండెను.

భారతశాసనసభ

ఇండియను పీనలుకోడు సవరణబిల్లుపై చర్చ

మార్చి నాల్గవారి గ్రంథమును గురించి ప్రశ్నలు
శ్రీ. ఫిబ్రవరి 4:—రెండవదిగల విశాలమైన చరవాత
భారతశాసనసభవారు తిరిగి ఈ దినమున సమావేశమైరి. హాజరైన
సభ్యులు రెండువందల ఐదువందల ముప్పాదియైదుగురు. ఈ సభ 1 వ తేదీ నువపాపిపండిత ప్రతిపన్నుకాసన
ము, పీనలుకోడును సవరణబిల్లును తీర్మానమునకు సభవారిచే నంగీ
కరింపబడినది.

రెండవది దివ్యజ్యోతి వెలిగించుట పరిమితిని, శాస్త్ర ప్రభుత్వ
శాఖలను పాల్గొన్న సభ్యులను విడిచి వదిలివేసి, సర్.
చివరవాడు మొల్కాను, ఎన్. ఎం. జోషి, ప్రెస్నా అగ్రమ
హుస్సేను సమరభాగార్థు రాజభక్తి ప్రమాణముల నొసపిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు

ప్రశ్నోత్తరములు చాలయున్నావని ప్రశ్నలు గల

సరిహద్దు విచారణసంఘము నివేదికము

డాక్టర్ గౌరుగారి ప్రశ్న:—ప్రభుత్వ మొసగుచున్న సర్ మాల్వము
హెబులీగారు సరిహద్దు పాఠశాలములను విచారణసంఘము వారి
నివేదికను తీసుకొని ప్రకటించబడును నుడివెను. ఈ నివేదికను
ప్రభుత్వము సరిహద్దు ప్రశ్నోత్తరమునకును, కాని ఈ
నివేదిక ప్రభుత్వము అనుచున్నావని చెప్పబడినది నుడివెను.

సర్ గౌరుగారి ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము

ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము మొసగుచున్న సర్ మాల్వము
హెబులీగారు సరిహద్దు పాఠశాలములను విచారణసంఘము వారి
నివేదికను తీసుకొని ప్రకటించబడును నుడివెను. ఈ నివేదికను
ప్రభుత్వము సరిహద్దు ప్రశ్నోత్తరమునకును, కాని ఈ
నివేదిక ప్రభుత్వము అనుచున్నావని చెప్పబడినది నుడివెను.

సర్ గౌరుగారి ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము

ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము మొసగుచున్న సర్ మాల్వము
హెబులీగారు సరిహద్దు పాఠశాలములను విచారణసంఘము వారి
నివేదికను తీసుకొని ప్రకటించబడును నుడివెను. ఈ నివేదికను
ప్రభుత్వము సరిహద్దు ప్రశ్నోత్తరమునకును, కాని ఈ
నివేదిక ప్రభుత్వము అనుచున్నావని చెప్పబడినది నుడివెను.

సర్ గౌరుగారి ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము

ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము మొసగుచున్న సర్ మాల్వము
హెబులీగారు సరిహద్దు పాఠశాలములను విచారణసంఘము వారి
నివేదికను తీసుకొని ప్రకటించబడును నుడివెను. ఈ నివేదికను
ప్రభుత్వము సరిహద్దు ప్రశ్నోత్తరమునకును, కాని ఈ
నివేదిక ప్రభుత్వము అనుచున్నావని చెప్పబడినది నుడివెను.

సర్ గౌరుగారి ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము

ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము మొసగుచున్న సర్ మాల్వము
హెబులీగారు సరిహద్దు పాఠశాలములను విచారణసంఘము వారి
నివేదికను తీసుకొని ప్రకటించబడును నుడివెను. ఈ నివేదికను
ప్రభుత్వము సరిహద్దు ప్రశ్నోత్తరమునకును, కాని ఈ
నివేదిక ప్రభుత్వము అనుచున్నావని చెప్పబడినది నుడివెను.

సర్ గౌరుగారి ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము

ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము మొసగుచున్న సర్ మాల్వము
హెబులీగారు సరిహద్దు పాఠశాలములను విచారణసంఘము వారి
నివేదికను తీసుకొని ప్రకటించబడును నుడివెను. ఈ నివేదికను
ప్రభుత్వము సరిహద్దు ప్రశ్నోత్తరమునకును, కాని ఈ
నివేదిక ప్రభుత్వము అనుచున్నావని చెప్పబడినది నుడివెను.

సర్ గౌరుగారి ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము

ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము మొసగుచున్న సర్ మాల్వము
హెబులీగారు సరిహద్దు పాఠశాలములను విచారణసంఘము వారి
నివేదికను తీసుకొని ప్రకటించబడును నుడివెను. ఈ నివేదికను
ప్రభుత్వము సరిహద్దు ప్రశ్నోత్తరమునకును, కాని ఈ
నివేదిక ప్రభుత్వము అనుచున్నావని చెప్పబడినది నుడివెను.

సర్ గౌరుగారి ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము

ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము మొసగుచున్న సర్ మాల్వము
హెబులీగారు సరిహద్దు పాఠశాలములను విచారణసంఘము వారి
నివేదికను తీసుకొని ప్రకటించబడును నుడివెను. ఈ నివేదికను
ప్రభుత్వము సరిహద్దు ప్రశ్నోత్తరమునకును, కాని ఈ
నివేదిక ప్రభుత్వము అనుచున్నావని చెప్పబడినది నుడివెను.

సర్ గౌరుగారి ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము

ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము మొసగుచున్న సర్ మాల్వము
హెబులీగారు సరిహద్దు పాఠశాలములను విచారణసంఘము వారి
నివేదికను తీసుకొని ప్రకటించబడును నుడివెను. ఈ నివేదికను
ప్రభుత్వము సరిహద్దు ప్రశ్నోత్తరమునకును, కాని ఈ
నివేదిక ప్రభుత్వము అనుచున్నావని చెప్పబడినది నుడివెను.

సర్ గౌరుగారి ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము

ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము మొసగుచున్న సర్ మాల్వము
హెబులీగారు సరిహద్దు పాఠశాలములను విచారణసంఘము వారి
నివేదికను తీసుకొని ప్రకటించబడును నుడివెను. ఈ నివేదికను
ప్రభుత్వము సరిహద్దు ప్రశ్నోత్తరమునకును, కాని ఈ
నివేదిక ప్రభుత్వము అనుచున్నావని చెప్పబడినది నుడివెను.

సర్ గౌరుగారి ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము

ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము మొసగుచున్న సర్ మాల్వము
హెబులీగారు సరిహద్దు పాఠశాలములను విచారణసంఘము వారి
నివేదికను తీసుకొని ప్రకటించబడును నుడివెను. ఈ నివేదికను
ప్రభుత్వము సరిహద్దు ప్రశ్నోత్తరమునకును, కాని ఈ
నివేదిక ప్రభుత్వము అనుచున్నావని చెప్పబడినది నుడివెను.

సర్ గౌరుగారి ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము

ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము మొసగుచున్న సర్ మాల్వము
హెబులీగారు సరిహద్దు పాఠశాలములను విచారణసంఘము వారి
నివేదికను తీసుకొని ప్రకటించబడును నుడివెను. ఈ నివేదికను
ప్రభుత్వము సరిహద్దు ప్రశ్నోత్తరమునకును, కాని ఈ
నివేదిక ప్రభుత్వము అనుచున్నావని చెప్పబడినది నుడివెను.

సర్ గౌరుగారి ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము

ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము మొసగుచున్న సర్ మాల్వము
హెబులీగారు సరిహద్దు పాఠశాలములను విచారణసంఘము వారి
నివేదికను తీసుకొని ప్రకటించబడును నుడివెను. ఈ నివేదికను
ప్రభుత్వము సరిహద్దు ప్రశ్నోత్తరమునకును, కాని ఈ
నివేదిక ప్రభుత్వము అనుచున్నావని చెప్పబడినది నుడివెను.

సర్ గౌరుగారి ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము

ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము మొసగుచున్న సర్ మాల్వము
హెబులీగారు సరిహద్దు పాఠశాలములను విచారణసంఘము వారి
నివేదికను తీసుకొని ప్రకటించబడును నుడివెను. ఈ నివేదికను
ప్రభుత్వము సరిహద్దు ప్రశ్నోత్తరమునకును, కాని ఈ
నివేదిక ప్రభుత్వము అనుచున్నావని చెప్పబడినది నుడివెను.

సర్ గౌరుగారి ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము

ప్రశ్న:—ప్రభుత్వము మొసగుచున్న సర్ మాల్వము
హెబులీగారు సరిహద్దు పాఠశాలములను విచారణసంఘము వారి
నివేదికను తీసుకొని ప్రకటించబడును నుడివెను. ఈ నివేదికను
ప్రభుత్వము సరిహద్దు ప్రశ్నోత్తరమునకును, కాని ఈ
నివేదిక ప్రభుత్వము అనుచున్నావని చెప్పబడినది నుడివెను.

కును గల సంబంధములను గురించిన దగుటచే సక్రమమైనదిగా
దని అభ్యుత్పాదించి నిరాకరించెను.

భారత ప్రాకమిషనరు

సర్ పురమోత్తమదాసు థామారుదాసుగారి ప్రశ్న
ప్రశ్న:—మొసగుచున్న ప్రశ్నోత్తర ఇండియా ప్రాకమిష
నరులకు, ఇండియా ప్రాకమిషనరులకు గల అధికారములన్నియు
గలవని ఇచ్చునా ప్రశ్నోత్తరమొసగిరి.

రాజపుటానా విశ్వవిద్యాలయము

మొకటివలె రాజపుటానా ప్రశ్నోత్తరము, రాజపుటానా
నకు విశ్వవిద్యాలయము నేర్పించునాన ఇంకను భారత ప్రభు
త్వమువారివద్దకు రాజపుటానా ప్రశ్నోత్తరమును
రామో మార్చి నాల్గవారి “భారతదేశోద్భవము”

కె. సి. రామగారి ప్రశ్న:—రామో మార్చి నాల్గవారి
చింపబడిన “భారతదేశోద్భవము” అను గ్రంథము “ప్రశ్నోత్త
రము అవు” క్రింద ప్రకటించబడిన విషయము నిజమేనా?

దేశీయంగ సభ్యుడు:—ఈ విషయమును ప్రశ్నలలో
జదివినప్పుడు సాకాశ్యము కలిగింది. అందుచే నట్టి యుక్తికచే
మైన యొర్పబడినది. అది చాల బాగా ప్రశ్నోత్తరమునకు
నివేదించబడినది విషయము సాధారణముగాను. ఇదేమేగల
మరియు గ్రంథమును నివేదించగా దానినిజాచి మార్చి నాల్గ
వారి గ్రంథమును పొందబడియుండవచ్చును.

డాక్టర్ గౌరు:—అప్రత్యక్షముగాను ప్రశ్న నొకదాని
నివేదించి, కాననసభా గ్రంథాలయమున నుంచెదరా? (సభ్యు)

దేశీయంగ సభ్యుడు:—నాగర్ నొక ప్రశ్నలకు, అది
నాస్యంకము. ఎవరైనా దానిని జరుపగలవనల దాని నొసగ
గలను. (సభ్యు)

నోటుల ముద్రణము

అధికసభ్యుడు ఒక ప్రశ్నకు ప్రభుత్వ మొసగుచున్నట్లు
దెలిపెను. ఈ దేశములో సెక్యూరిటీ ప్రింటింగు ఎంతవరకు సాధ్య
మగుననువిషయమును పరిశీలించుట ఒక ముఖ్యమైన విషయము
సాపేయమున సర్పాటు లొనర్పబడినది. ఇది జరుగవలయును
కెనెసి నోటులు, స్టాంపులు, స్టాంపు కాగితములును గూడ నిచ్చ
టచే ముద్రించబడును కాని ఒక రూపాయికంటే సెక్యూరిటీ మొ
త్తముల నోట్ల ముద్రణమును గురించి ఇంగ్లండు బ్యాంకువారి
నో గానియలొనిన కంట్రాక్టు 1929 సం॥ వరకును మోగియున్నది.

భారత సామానుల కొనుపద్ధతి

చట్టగారు జిన్నాగారి కిట్లు ప్రశ్నోత్తరమొసగిరి. (గే
టుబిలుచుచున్న ఇతరదేశములందును భారత ప్రభుత్వమువారి
కొనుబడుల మొత్తముల వివర మివ్వవలెను. ఈ వివరముల
దెలుపవలెనని భారత ప్రాకమిషనరును గారిరి. అవిరములుజేరిన
తోడనే దెలుపబడును.

ఎక్స్ సి యాప్రికలు శాఖవ్యయము

జిన్నాగారి ప్రశ్నకు బట్టగారు కిట్లు ప్రశ్నోత్తరమొసగిరి.
ఎక్స్ సి యాప్రికలు శాఖ వ్యయమునకు కేంద్ర ప్రభుత్వము
వారిదే. 1928-29 సం॥ అదానవ్యయపద్ధతిలో ఈ శాఖ క్రిం
దరు 82 800 వ్యయము అంచనావేయబడినది. ఈ వ్యయము వ్య
యమైనదియు ఇంకను దెలియదు. ఇటీవలి శాఖ వ్యయము
రిగించుట కొకపద్ధతి యొనర్పబడినది. ఇందుగలన సం॥ కు
రు 480000 ల వ్యయము కిగ్గును.

దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువులు

సర్. పురమోత్తమదాసు థామారుదాసుగారు దక్షిణాఫ్రి
కాలో రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారి సర్వీస్ వాలెన్సులర్ని వెన్ను
లగురించి ప్రశ్నోత్తరము బట్టగారు ప్రశ్నోత్తర మొసగుచు భా
రత ప్రభుత్వమువారి అర్థి వెన్నుల గురించి వంటనే ప్రశ్నకు వస
మృతిని దెలిపిరియు నుడివెను.

బాలికల మైనారిటీవయస్సును హెచ్చించుట

ఇండియను పీనలుకోడు సవరణ

సర్. మాల్వము హెబులీగారు బాలికల మైనారిటీవయ
స్సు పరిమితిని 16 వత్సరముల నుండి 18వత్సరములకు హెచ్చిం
చుటకుగాను, ఇండియను పీనలుకోడు 881, 872, 878 సెక్షన్ల
ను సవరించుటకు బిల్లును సపాదించెను. ఈ బిల్లు ఫిబ్రవరి మొద
టి తేదీన ప్రవేశపెట్టబడినది. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల యభిప్రాయ
మును గమనించిన తరువాత నీ బిల్లు సపాదించబడినది.

రంగచారిగారు:—ఈ బిల్లు శామోదించుటకు పూర్వము
రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల యభిప్రాయముల దెలుపవలెనని గోరు
చున్నాను.

దేశీయంగ సభ్యుడు:—నానిని గ్రంథాలయమున నుంచు

చెదను. ఈ విషయమును సెలెక్టుమిటిని నిశ్చయించుటకు గూడ
నా కభ్యంతరము లేదు.

మియాన్ అబ్దుల్ హయాగారు ప్రశ్నోత్తరమును గను
గొనుటకు గా నిబిల్లును ప్రకటించవలెనని గోరెను. మహమ్మదీయ
శాస్త్రము, బాలికల 15 వత్సరముల వయస్సు వచ్చిన
తరువాత స్వయంగా వివాహపు యోజనాదేశ నొనర్చుకొనవచ్చు
నని జెప్పబడుచున్నది. ప్రస్తుతి సరణ దానికి విరుద్ధముగ నుండును.

జిన్నాగారి బిల్లును సెలెక్టు కమిటీ
వారిచి చారణార్థమున పంపవలెనని గోరిరి. ఈ సరణ వలన మహమ్మదీయ శాస్త్రము ప్రకారము భృగ
మునుండు విషయమును బాగ్త్రక్త పరిశీలించవలయును. స్త్రీ
“బలవంతముగా దాచుట” అను పదముయొక్క నిర్వచనము
నందు మార్పివచ్చువలె నని జిన్నాగారినిరి.

గౌరుగారు

ఇదివరకే ఈ సంస్కరణము మొత్తమును అపుడల
జేయవలెనని నుడివెను. మహమ్మదీయ శాస్త్రము ప్రకారము
కిది భగవత్తు మున్నయెడల నది ఇండియను మెజిస్ట్రేట్ అవునని
యొర్పబడినది. ఏ యుగతీయు 18 వత్సరముల వయస్సువచ్చు
లోపల కిది ఆన్ లైన్ కిరీరమును ఇతరుల కొసగ
రాదని ఈ బిల్లు నివేదించుచున్నది. 18 సం॥ లోగా బాలికల
తమ శరీరము సత్తుల కెదురుట వలన వలన నుత్తరమున.

సర్. హెబులీగారు గారు ఈ బిల్లును బలపరిచిరి.
క్రొత్తసభ్యులు ఈ విషయమును చూచుగా విచారింపలేదు గాన
వారికిట్టి యభిప్రాయము నొసగవలెనని గోరెను.

దోస్తామి అస్యంగారు, ఈ బిల్లు సంఘసంస్కరణను
మరిగ మొనర్చుటకంటె భిన్నముగ నుండుననియు, 18 వత్స
రములలోపు, వయస్సుల బాలికలకును పురుషులకు మొదల
కొన విలంబించినదియు నుడివెను.

జోషిగారు గౌరుగారి భావములను బలపరి
చిరి. ప్రాతశాసనసభ కంటే క్రొత్తశాసనసభ ఎక్కువ అభివృద్ధి
భావములతో నున్నదా అభిప్రాయమును. (సభ్యు) ఈ కంద
ర్భమున ఇంకలి యభిప్రాయము దెలియవలదు.

సర్ మాల్వము

క్రిందటిసారి భారత శాసనసభలో కొలది
అధిక సభ్యులతో స్త్రీల మెజిస్ట్రేట్ 16 వత్సరముల
నుండి 18 వత్సరములకు హెచ్చించవలెనని తీర్మానించినపుడు
ప్రభుత్వసభ్యులు దాని నెదిరిరి. ప్రాతశాసనసభ వారికే కాన
నములో నొనర్చిన సంస్కరణను ఇతర శాసనములలో గూడ
జేర్చుటకు గాను మార్గమే ప్రభుత్వమువారు ఈ బిల్లును దెచ్చిరి.

మహమ్మదీయ శాస్త్రము ప్రకారము భృగ మొదలైన ప్రభుత్వము
పై నాలోకణ మొనర్పబడినది. అందుచే
నేను సెలెక్టుమిటి కంగీకరించెదను. మహమ్మదీయ
శాస్త్రము ప్రకారమున కొంత అనుమానము గలను.
మహమ్మదీయ శాస్త్రము ప్రకారము భృగ మొదలైన ప్రభుత్వము
నది పీనుగొనుచే ఇదివరకే యొర్పబడినది. సెలెక్టుమిటి వా
రిబిల్లులోని నూతనములను గూడ చర్చింపవలెను.

సమర్థాగారు వ్యసనించుచు, సెలెక్టుమిటి వారికి, ఈ బిల్లులోని
నూతనములను గూడ చర్చించుటకు అనుమతి కొనుగట ప్రయత్నిం
చుచున్నా, బిల్లు ప్రవేశమున కంగీకరించినపుడే అందలి నూత్ర
మంగీకరింపబడినదియు నుడివెను. నూతనము చర్చించవలె
కరించుచో మెజిస్ట్రేట్ వయస్సు 18 సం॥ నుండి
15 సం॥ తగ్గించవలెనని మహమ్మదీయ సమర్థాగారు రదిగిరి.

చెట్టిగారు

ప్రభుత్వమువారు ఈ బిల్లును సపాదించుటలో చిట్కల
నొనర్చినది నుడివెరి. స్త్రీ వత్సరముల గురించిన అంతర్జాతీయ
యోజనాదేశ సం॥ కిరించినపుడే 872, 878 సెక్షన్ల
లలో మెజిస్ట్రేట్ వయస్సును 16 నుండి 18 వరకు హెచ్చించుట
కంగీకరించినది యర్థము. స్త్రీల బలవంతముగా దాచుటకు
సంబంధించిన 861 సెక్షన్లను గూడ నిందు జేర్చుటచే వివాదము
సంభవించెనే గాని శాసనసభవారు అభివృద్ధి విషయముగా
నుండుటచే గాదు. ప్రభుత్వము వారు పౌర
బాటు నొనర్చిరి. గాన నీ బిల్లును సెలెక్టుమిటికి
పంపిదానిని సరించుకొనవలెను. బలవంతముగా దాచుట అను
పదముయొక్క నిర్వచనమును వారు విచారించెదరు.

బి. సి. పాలుగారు, చెట్టిగారి యభిప్రాయములను బల
పరిచెను.

ఒక సవరణ

రంగచారిగారు, సెలెక్టుమిటి వారు ఈ బిల్లులోని
నూతనము, వివరములను గూడ విచారింపవలెనని సవరణ నుప

పొడిచెను.

సెలెక్టమిటీవారు, బిల్లులోని నూతనము చట్టముల క్రమవిధానమును అధ్యక్షుడైనను.

ప్రజల యభిప్రాయమును తెలిసికొనుటకు గాను బిల్లుకు ప్రకటింపవలెనను సవరణ పీఠోపాయము, సెలెక్టమిటీని నియమింపవలెనను సవరణ అంగీకరింపబడినది.

ప్రతిపక్షము సవరణ చట్టము

తరువాత రిపోర్ట్, ప్రతిపక్షము సవరణ చట్టము ఎట్టివర్గము లేకయే అంగీకరింపబడినది.

ప్రాంతీయ కమిటీలకు ఎన్నికలు

జేషియాంగ్ సభ్యుని ప్రతిపాదనపై, దేశీయ, వాణిజ్య, విద్యా, పారిశ్రామిక శాఖల స్థాయిసంఘముల నెన్నుకొనుటకు సభవారి రంగీకరించిరి, మొదటి రెండుకమిటీలకు 11 వ తేదీన మిగిలిన రెండుసంఘములకు 18 వ తేదీన ఎన్నికలు జరుగును.

డిప్యూటీ అధ్యక్షుని వదలి

రంగారాజుగారి నెన్నుకొనబడుట

తరువాత డిప్యూటీ అధ్యక్షుని వదలి ఎన్నికలు జరిగెను. రంగారాజుగారి త్వరిత క సంఖ్యా లక్ష్య డిప్యూటీ అధ్యక్షుడు గా నెన్నుకొనబడినది. రంగారాజుగారికి 50 శాతమును, వారి ప్రతిపక్షికి 16 శాతమును వచ్చెను. ఎన్నికల ఫలితము ప్రకటింపగానే, సభవారి అధ్యక్షుడు గారిని గౌరవించి, విశ్వాసము గన్నువలెనని అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను నూతనముగా డిప్యూటీ (వై. డి. లుగ) నెన్నుకొనబడిన యారని కంటే, ప్రాతశాసనసభయందు, ఆ సభయొక్క గౌరవమును సాంప్రదాయములను అధికముగ నిలబెట్టినవారు లేరు.

రంగారాజుగారు ప్రత్యుత్తరమొసగు సభవారు తనకొనర్చిన గౌరవముకు కృతజ్ఞతను జూపెను. తనకు సాధ్యమైనంత బాగుగా తనకార్యమును నిర్వహించెదననియు సభవారు తనకార్యనిర్వహణమున నెడల సంకల్పము లయ్యుటకని ఆశించుచుంటి ననియు నుడివెను.

స్వరాజ్యపక్షమువారి యెన్నికలలో పాల్గొనలేదు.

అంతటితో సభముగిరి. తిరిగి రేపు సమావేశమును, అప్పుడు సంస్కరణలయభివృద్ధిని గురించియు, గాంధీగారివిరుదలను గురించియు చర్చజరుగును.

రంగారాజుగారి తీర్మానములనివారమువరకు

నిలువబడుట

ఫిల్లీ, ఫి. బరి 4:— సంస్కరణల యభివృద్ధిని గోరుచు రంగారాజుగారు ప్రతిపాదించు తీర్మానము వేరేవర్గమువారివని యున్నను, రేపాతీర్మానమును పాటించుటవలన, ఈ తీర్మానములో ముయ్యకదినము 40 ముప్పదియనియు, ఆ సమయమున, నిన్ను శాసనసభ్యులకభిలాష గావించబడిన తీర్మానముల కింతటి తీర్మానమును పాటించు బహుననియు, సవరణలన్నియును సవరణములనుకొనబడు ననియు తెలియుచున్నది. ఇంకను ఏమియు నిశ్చయింపబడలేదు.

ఫిల్లీ, ఫి. బరి 5:— రంగారాజుగారి తీర్మానముపై చర్చ 5వ తేదీకి ముగియబడినది. అందుచే గాంధీగారి విరుదల తీర్మానము రేపు చర్చకు వచ్చును. (ఆ. ప్రె)

స్టేటు కౌన్సిలు

18 తేదీనచర్చింపబడు తీర్మానములు

ఫిల్లీ, ఫి. బరి 2:— స్టేటు కౌన్సిలందు 12-వ తేదీన 8 తీర్మానములు చర్చింపబడుట బాలకులందు నిర్ణయింపబడినది. అటవీ శాఖ

ఇంజనీరింగు సర్వీసులో పనిలో, అటవీ శాఖయందు నుడ రాష్ట్రీయ సామ్రాజ్యశాఖలను కలపవలయునని నెత్తుగడ మొట్టమొదట ప్రతిపాదించెదరు.

ప్రావిడెంటు ఫండుపద్ధతి

ప్రభుత్వమువారు, గెజిటెడ్ వాన్ గెజిటెడు ఆధికారుల సందర్శనమున, కేంద్ర రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములలో పెన్నుపద్ధతికి బదులు ప్రావిడెంటు ఫండుపద్ధతి నవలంబింపవలెనని వేషముగై గా రుపపాదించెదరు.

పనిలేనివారి సమస్య

భారతదేశమున పనిలేనివారి సమస్యను నివారించు పద్ధతులను గురించి కె. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు ఒక తీర్మానమును పాడించిరి. దెలియుచున్నది.

ప్రతీకార చట్టము

గత శాసనసభ సమావేశమునందు అంగీకరింపబడిన చట్టము గానుగారి ప్రతికార చట్టమును స్టేటు కౌన్సిలువారు ప్రకటనని ప్రతిపాదించెను. (ఆ. ప్రె)

శాసనసభ్యుల సభ

రాజకీయభయదీలను ఎట్టివరతులు

లేకుండవెంటనే వదలవలెను

తీర్మానముల వివరములు

భారతశాసనసభ్యుల సభవారు ఈ దినమున తిరిగి సమావేశమై, చిత్తరంజన దాసుగారి రథ్యక్షతరహించిరి. నిన్నటికంటే నీదినమున తక్కువమంది. హాజరైరి. గౌ. శాస్త్రి, సర్. పురుషోత్తమధాను ధామూరుదాసు, రంగారాజుగారు హాజరుగాలేదు. తగిన ప్రకారం వాతావరణము నొడగూర్చుటకు గాను ఈ క్రింది నూచల వెంటనే ఆచరణలో పెట్టవలెనని తీర్మానంపబడినది.

(1) గాంధీగారి నెట్టివరతులను గోరకయే, వెంటనే వదలివేయవలెను.

(2) భారతదేశమున రాజకీయ కారణముచే శిక్షింపబడిన జైలు, విచారణయందున్న జైలు ప్రవాసము నుండి నుండి బడిజైలు అందరిని, ఎట్టివరతులను గోరకయే వెంటనే వదలి పెట్టవలెనను. రాండుపేట సమావేశము జరుగుచున్న కాలమున విశ్వాభాసములను, ఉత్తరపుటను నిలిపి యంచకలెను అని భారత ప్రభుత్వమువారిని వెంటనే గోరవలెను. అను తీర్మాన మొనర్చబడినది.

రెడవతీర్మానము

రాండుపేట సమావేశమువారి నూచలను నూతనముగా శివరంజన దాసుగారి యెడబడునని, వారంగీకరించి కరణవారి వానిని శాసనముగ నొందుటకు గాను, పార్లమెంటు వారికి నివేదించవలెనని రెండవతీర్మానము గోరుచుండెను. కొత్తశాసనసభ ప్రాతశాసనసభ వలెనే ఎన్నుకొనబడునని అని యొకరు ప్రశ్నించెరు.

ఆ విషయములను, సమావేశమువారు నిర్ణయించెదరని దాసుగారు నుడిచిరి. ప్రభుత్వము ప్రతిపక్షమును పరమాణుమ నొక యుటయే ప్రస్తుత విషయము.

జాతీయశిల్పాల పక్షమునై భారత శాసనసభ్యుల సంకీర్ణముల జేయుచుటకు వానిని ప్రభుత్వము వారికందజేయుటకును, విభజనప్రతిపక్షమునండి ఇంకను సంకీర్ణములను పాడించుటకును ఒక యువసంఘ మేర్పరచబడినది. (ఆ. ప్రె)

*** ** *

(నిట్టి తరువాయ)

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు

మితవాదపక్షమున శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు మాటలాడుచు, అధినివేత పరిపాలనమును గోరుట కెట్టియభ్యంతరములేదని నుడివెను. సంపూర్ణ బాధ్యతయొక పరిపాలనకొర కిదివరకే గోరవలసినది కాని మును వెంటనే సంపూర్ణ బాధ్యతయొక పరిపాలనమును గోరువలెనని నైకనాకా విజేతాంగ రాజకీయ శాఖలకు మనము కొంతకాలము వేచియుండవలెను. ప్రభుత్వము వారికెంత ఇష్టమైనను ఈ శాఖలను వెంటనే ప్రజలయొద్ద పర్యమనకు మార్చవలెను.

అధ్యక్ష:— సంపూర్ణ బాధ్యతయొక ప్రభుత్వ వివరముల నిర్ణయించు పని రాండుపేట సమావేశమువారికి వదలివేయబడినది.

శాస్త్రిగారు:— అయితే నేనిందుకు పూర్తిగా సంగీకరించెదను.

తీర్మానము

కొంత చర్చజరిగినతరువాత ఈ క్రింది తీర్మానమును గావించబడినది. “భారత దేశమున సంపూర్ణ బాధ్యతయొక పరిపాలనను నెలకొల్పుటకు వెంటనే చర్యదీసికొనవలెనని ప్రభుత్వమువారిని గోరవలెనని ఈ సభవారిభిప్రాయము వచ్చెను.

జిన్నాగారు ప్రతిపాదించుట

జిన్నాగారి తీర్మానమును పాడించిరి. కల్యాణ గారు బలపరిచిరి. రంగారాజుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు, తనతీర్మానము ఇందలి విషయములే వివరముగా వెలుపుచున్నదనియు, తనతీర్మానము, భారత ప్రభుత్వశాసనమును సంస్కరించి భారతదేశమున కధినివేత పరిపాలనాస్థానము నొసగవలెననియు రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము నొసగవలెననియు గోరుచున్నదనియు సంస్కరణల రూపమును నిర్ణయించుట రాండుపేట శాసనమువారికి వదలివేయవలెననియు తన తీర్మానము గోరుచున్నదని రంగారాజుగారు నుడిచిరి.

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు: తనకు కొన్ని విషయములందు ప్రత్యేకాభిప్రాయములుగల వనియు, వీలగుచో వానిని రాండుపేట సమావేశమున గాని సంఘమునందు గాని తెలిపెదననియు నుడివెను.

లాల్ బజర్ తిరాయిగారు, జిన్నాగారిచే నుడిపింపబడిన ప్రతిపాదనము, శాసనసభలో రంగారాజుగారి తీర్మానమును బలపరచుచున్నదని నుడివెను.

తీర్మానమును వోటునకు పెట్టగా సంగీకరింపబడినది.

ఈ సభవారు, కరండియగారిచే నుడిపింపబడి హరికంధ విష్ణుదాసుగారిచే బలపరపబడిన ఈ క్రింది తీర్మానమును ఎట్టి చర్చయు లేకయే అంగీకరించిరి.

“సంపూర్ణ బాధ్యతయొక పరిపాలనమును స్థాపించుటకు గాను అవసరమగు కార్యముల నిర్ణయించి నూచించుటకు గాను వివిధ సంఘముల ప్రతినిధులుగల ఒక సంఘమును గాని రాండుపేట సమావేశమున గాని ఏర్పరచవలెనని ఈ సభవారి తీర్మానమిచ్చుచున్నది.

సభయంతట ముగిసెను. తిరిగి రేపుచున్న సమావేశమును, అప్పుడు, జాతీయశిల్పాలను ప్రతిపాదించు: ధమును నిర్ణయించుటకు గురించి చర్చజరుగును.

* * * *

శాసనసభ్యుల ఉపసంఘము

అధినివేత స్వపరిపాలనాస్థానమును గురించి రంగారాజుగారి తీర్మానమునకు తగిన సవరణ నుడిపించుటకు గాను స్వరాజ్య పక్షము తరపున ముగ్గురు ప్రతినిధులును, ఇతర పక్షముల పక్షమున ముగ్గురు ప్రతినిధులును గలనీ ఒక సంఘముగా నుడి, చర్చించుచుండిరి. స్వరాజ్యపక్షమున, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు, వి. జె. పటేలు, ఎస్. పీ. కల్యాణగారు, ఇతర పక్షముల తరపున రంగారాజుగారు, సర్. పురుషోత్తమధాను ధామూరుదాసు ఎం. ఎ. జి. గార్లును ఆ సంఘమునందు సభ్యులుగ నుండిరి. ఈ దినము శాసన సభ్యుల సమావేశమున గావించబడిన రెండు తీర్మానముల వివరమును గూడ నిసంఘము వారు చర్చించెదరు. (ఆ. ప్రె)

స్వరాజ్యపక్ష మంతరించునా?

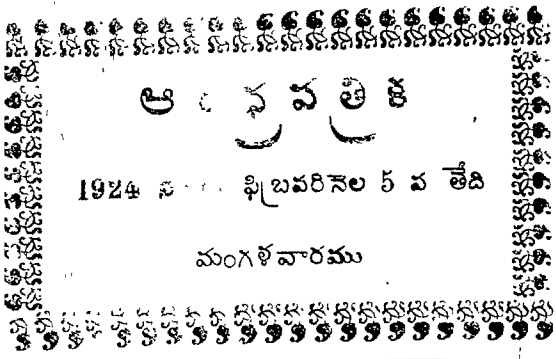
నూతనపక్ష నిర్మాణము

ఫిల్లీ జన 4:— స్వరాజ్యపక్షమువారు స్వరాజ్యపక్షేతరములను గలనీ శాసనసభయందు దళి సంఖ్యాకముగు నొక పక్షమునే గుర్తుచుటకు శాసనసభ్యులు ప్రతిపక్షముల నొసర్చుచున్నారని నేను నెట్టిపక్షమున ఈ నూతనపక్షమును పేరు పెట్టుకొనవచ్చును. ఈ పక్షమువారి కార్యక్రమములందు భారతదేశమున బాధ్యతయొక పరిపాలన స్థాపనకొరకు నూచల నొసర్చుటకు మార్చి 1 వారములోగా నొక రాండుపేట సమావేశమున గాని సంఘమును గాని యేర్పరచవలెనని గోరవలెననియు, ప్రభుత్వమువారు తన అంగీకారమును జూపయెడల ఆ పక్షమును పెట్టికను గ్రాంట్ల నిరాకరింపవలెననియు శివరంజుగారు నెదరు. కొందరు లిబరలులును, ఇండియన్ డెంట్లును ఇంకను ఎక్కువకరకధి అసగా దాదాపు అరుదులు నొసగవలెనని గోరుచున్నారని. ఇంతకు మును 50 శాతము తీర్మానమునంగీకరించినట్లు తెలియుచున్నది. 72 గురు సభ్యులును నీ పక్ష మత్యధిక సంఖ్యాక పక్షముగా గలదు.

యిన్నా వేన్ సీ ఆఫ్

బి. చెంచురామయ్య

వదరాను అక్కిపియల్ అనెనెపు క్షేత్రపు మేరకున్న ఆడ మానవారుడగు రాజశ్రీ కమవర్తి దక్షిణామూర్తి సమ్యక్మున 1924 వ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెల 9 వ తేదీ కేవలము ప్రాత్య కాలము 8 ఘంటలకు బిటకుంట రయల్ వేస్టనుగల్గ మెసర్స్ డాడన్ & సోనెవారు (1) నెల్లూరి రిజిస్ట్రేషన్ డిస్ట్రిక్టుయలగా కావలి కేబి డిస్ట్రిక్టులో చేసిన చావుదల గ్రామములో కొరుమెట్టలో నుమారు 28 యెకరలు 49 సెంటులూములను (2) కావలి కేబి డిస్ట్రిక్టులో చేసిన బోగవోలమునరా నాగలకరము గ్రామములో యిళాం మాగాణిలో నుమారు 47.2 యెకరముల భూములను (3) బోగవోల గ్రామంలో నుమారు 19.68 యెకరముల భూములను ఏలము వేయుచును. విశదమైన క్యాటలాగును కొరువారు వదరాను నుంకురామ శెట్టిపిల్లి 21 నెంబరు వైరిలాసమునకు వాని తెలిసికొనవచ్చును.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 5 వ తేది

మంగళవారము

మహాత్ముని విడుదల

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు గాంధీ మహాత్ముని విడుదల జేసిరిని ప్రచురించుటకు మిగుల ఆనందభరితులమయ్యిమి. మహాత్ముడు కనుకొనక, భారతవర్ష మీ రెండు సంవత్సరములనుండియు బడుచున్న పరితాపము నకు మితిలేకయున్నది. తమను నిర్బంధించి రని మహాత్ముడేమాత్రము విచారించక బోయినను, మహాత్ముడు లేనిభూమి శ్రీరాముడు లేని ఆయోధ్యవలె నుండెను. నిరంతరము అతని యాదేశములకొరకై వేల యిండ్ల ప్రజల కంటయు అంధకార బంధురముగ దొరకెను. దారి జూపువారు గనుమీక రయిరి. ఎవ్వరేమి జేసినను వారికి ఉపశాంతి గలుగ దయ్యెను. మహాత్ముడు ఎవ్వముల కుండెడి ప్రామాణ్యము ఎవరి యుపదేశములకును లేకబోయెను. ఎవరికివారె యనునీతి తలపించెను. తిన్నగ జెప్పా వారుగాని, ఆతురముతో విరువారు గని కనుమీలరు. మహాత్ముడు నిర్బంధింపబడన పిమ్మట, నాయకులు ఐరిషిద్రివల త్రొక్కసాగిరి. ఒకరికి శాసన సభా ప్రవేశముపై కుతూహలము. వేరొకరికి బహిష్కారమిష్టము. మరియొకరికి నిర్మాణ కార్యక్రమము జాలును. ఇకొకరికి శాసనోల్లంఘన మత్యవసరము. ఒకరితోనికొకరేకీభవి యరు. ఒకరి వలకు లింకొకరికి నమ్మకము బుట్టినపు. ఇట్టిస్థితిలో ప్రజలే త్రోవన నడుచుటకును తెలియక పడత పించిరి. కాని మహాత్ముని సందేశము నందు జనసామాన్యమునకు నమ్మకము దప్పిపోలేదు. నాయకుల వివాదము లెంతి తీవ్రముగ చెలరేగుచున్నను, మహాత్ముని యుపదేశమే ప్రజల మనముల నాకర్షించుచుండెను.

కారాగృహము నుండి ఒక్కొక్కనాయకుడు విడుదల యగుటతోడనే, వారు దేశమును నడిపెదరని ప్రజల అవ్యుత్సాహముండెడిది. కాని వెంటనే వారిని ఆశాభంగ మెదుర్కొనుచుండెను. మహాత్ముని ఎడ బాసియుండుట ఒక్కదినము గాదు, రెండుదినములు గావు, ఆరుసంవత్సరములు గడువవలెను. దినమొక యేడుగ గడచుచుండెను. మహాత్ముడు విడుదల గావడి, మరల రిద్దము సాగునని దోచుకేడు. ఎట్టేటులో నాయకులు వివాదములను పరిష్కరించు కొనుచువచ్చిరి గాని, హృదయములు కలియలేదు. అందరను శాసనంపగల మహానాయకుడు గనుపింప లేదు. ఎర్రవాడబయలుకు బీక మెక్కడనిసుహమ్మ దాలగారు వెదక మొదలిడిరి. పీఠీరుకనయినను మహాత్మునిబైకి దేవలెనని పలువురు పట్టుదలజూపిరి. ఇంతలోనే దైనసంఘటనమో యనునటుల, మహాత్ముని కాకస్మికముగ జబ్బుచేసినటుల వార్త వెలువడెను. ఈ వార్త భారతీయుల హృదయమును స్తంభింపజేసెను. శత్రుము జేయవలసినవచ్చునంతటి జబ్బు చేయునని ఎవ్వరును యూహింపక బోయిరి. పిడుగువంటి వార్త వినిపించగనే, తాత్కాలికముగ నన్ని యాలోచనలును వెనుకకు బట్టెను. మహాత్ముని రక్షింపుమని దీనబాంధవు డగు పరాత్పరుని వేడుటకు, ఎల్లరును కరములు మోడ్చిరి. జాతి,

మతభేదములేక, ఈపక్ష మాపక్ష మనుభేదము లేక, ఎల్లరును ఈశ్వరభ్యాస నిమగ్నులయిరి. వారి ప్రార్థనలు తుదకు ఫలించెను. మహాత్ముడు స్వస్థ శరీరుడయ్యెను.

ప్రజల దృష్టి యు, అధికారులదృష్టియు మహాత్మునివంకకు మరలుటకు, యీవాగ్ధి సహాయ పడెను. గాంధీమహాత్ముని విడుదలగూర్చి, మరింత యాతురము గలిగెను. మరల మహాత్ముని కారాగృహమునకు బంపుటకన్నను క్రూర కార్య మింకొక టుండబోవని, విచివాదులు సముతిము భావించిరి. వెంటనే విడుదలజేయవలయునని, వీరు గోరుచు తీర్మానించిరి. బ్రిటియుండగనే గాంధీని పూర్వ నెంచిన సర్ జార్జి లాయడుగారు బొంబాయినుండి వెడలిపోయిరి. తాము వెడలిపోయినప్పటికీ నెటుల జరిగినను, ఉన్నంతవరకు గాంధీని విడుదలజేయ వీలులేదని, వీరు దెలిపిరి. క్రొత్తగవర్నరు గారే తెంచిరి. ప్రారంభమునుండియు కొంత సమాధాన బుద్ధితో మెలగుచువచ్చిరి. అధికారివర్గపు వాసనలు వీరే కింకను పూర్తిగ పట్టుబడలేదు. గాంధీమహాత్ముడు విడుదలగావలయునని ఏకగ్రీవాభిప్రాయము ప్రబలియున్నను, అసత్యపు కారణములమీద విడుదలయగుటకు మహాత్మునకు సుత గాంధీయము లేదు. ఇక నొక అరగంటకు కురుపును శత్రుము జేసెదరు ఇయ్యది ప్రాణోపద్రవకరమని మహాత్మునకు దెలియును. ప్రాణము నిలుచునో నిలువదో యను సందేహమున్న సమయమున మహాత్ముడు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారితో ముచ్చటించుట సంభవించెను. శాస్త్రిగారితో గాంధీమహాత్ముడు తన యభిప్రాయమును స్పష్టముగ దెలిపెను. ఎట్టి విమర్శకుడును మరభిప్రాయపడుటకు వీలులేకుండ అతడి రీతిని వివరించెను.

“జైలునుండి విడిపింపబడుటకు నా కిష్టము లేదు. శత్రుచికిత్స ముగిసినతరువాత నన్ను విడిపించుట కెట్టి యాదోశనమునైన సాగించునో నది క్రమము పద్ధతులపై నుండవలెను. ప్రభుత్వముతో నాకుగల పోరాట ములులనేయున్నది. దాని మూల కారణములు నిలిచియుండునంతవరకు, పోరాటమును నిలిచియేయుండును. విడుదల కెట్టి షరతులును నుండరాదు. నన్నింత కాలము జయిలులో నుంచుట చాలునని ప్రభుత్వమువారు తలంచు నెడల వారు నన్ను వదిలిపెట్టవచ్చును. నేను నిరపరాధి ననియు, నాయుద్దేశ్యములు మంచిననియు రెండు నెడల, వారటుల గావించుట గౌరవ పద్ధతి. ప్రభుత్వమువారితో నాకు తీవ్రమైన విరోధమున్నను, అంగీకారము నేను ప్రేమించుచుండును. వారిలో నాకు చాల మంది స్నేహితులు గలరు. ప్రభుత్వమువారు నన్ను వదిలిపెట్టవచ్చును. కాని అక్రమతములగు కారణములచే నన్ను వదిలిపెట్టరాదు. ఏ అందోళనయైనను క్రమముగ దౌర్జన్య రహిత పద్ధతుల ననుసరించి మాత్రము జరుగవలెను.”

మహాత్ముడు నుడివిన పై వాక్యములను వేరుగ నర్థము జేసికొనుట కెవ్వరికిని వీలులేదు. మహాత్ముడు తనను దయదలచి విడుదలజేయుమని కోరలేదు. అసత్యసారాశములపై తమను విడిపింపగూడదని అతడు ఖండితముగ బలికియుండెను. తా నెట్టి షరతులకు లోబడనని, మహాత్ముడు సూచించెను. మహాత్మునకు బ్రిటిషు ప్రజలతో నెట్టి పోరాటము లేదు. ఆంగ్లేయుల నతడెంత గ్రేమించునో దెలుప నవసరములేదు. కలనల్ మాడుకుగారిపై నతడు సంపూర్ణ విశ్వాస ముంచుటయే ఇందుకు నిదర్శనము. కాని ప్రభుత్వవిధానముతో నతడు

ప్రారంభించిన పోరాట మటులనే గలదు. అందుచే స్వరక్షణార్థమై మహాత్ముడి పోరాటమును విడువ జాలడు. అసహాయోద్యమము నేకాకణములకై ప్రారంభించెనో ఆకారణములను ప్రభుత్వమువారు నివారించువరకు, మహాత్ముడు తన సంకల్పమును విడిచిపెట్టడు. గాంధీమహాత్ముని విడుదలవార్తయు, అతడు సంపూర్ణ స్వాస్థ్యము గాంచెనని వార్తయు నేడే చేరుటచే, ప్రజల హరిమితానంతభరితు లగుదురు. చెన్నపురియంతయు నేడు కోలాహలముతో నిండియున్నది. ఇటులనే హిందూదేశమునందలి మారుమూల లన్నియు నవ్యోత్సాహభరితములై వెలుంగగలవు. మహాత్ముడు తనధర్మము నికమీద స్వేచ్ఛగ నిర్వహింపగలడు. రాండుకేబిలు సమావేశము గూర్చినతనని, సామ్రాజ్యశాసనసభ్యులు ప్రభుత్వమువారి నడుగవలె నని నిశ్చయించుకొనిరి. కాని, ప్రభుత్వమువారి కెట్టి సమాధానమునకు వచ్చినను, గాంధీమహాత్మునితో సమాధానపడిన గాని ప్రయోజనము లేదు. కారాగృహమునకు బోకముందు, ప్రజలు గాంధీమహాత్మునే శాసకునిగ నియమించిరి. మహాత్ముడు విడుదల యగుటచే, అతడే దేశమున కంతకును ప్రధాననాయకుడు.

ఏసమాధానము జరిగినను, మహాత్మునిద్వారా జరుగవలెను. ప్రభుత్వమువారి హృదయమున మార్పుగలుగు నెడల ముందుగ వారు రాజకీయ నిర్బంధితుల నందరను విడుదల జేయవలెను. నిర్బంధ శాసనములను రద్దుజేయవలెను. మహాత్ముని ఎట్టి షరతులు లేకుండ విడుదలజేసెద, డైరెక్టరు ఆఫ్ ఇన్ఫర్మేషనుగారు దెలుపుచున్నారు. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి కోర్కెకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారుగూడ అంగీకరించిరిని ప్రకటించెనది. రీడింగు ప్రభువుగారు శాసనసభలో ప్రసంగించిన పుడు, మహాత్ముని విడుదల గూర్చి ఒక్క ముక్క నయినను జెప్పియుండిన, వారు చూపిన కౌతన్యము కొంతవరకు దగ్గడిది. కాని భారతీయులతో కఠినముగ ప్రసంగించి, ఎల్లపుడును లా ఆర్డరులగురించి ఉపన్యసించుట యవసరమని, వీరికి దోచెగాబోలు. మెత్తదన మేమాత్రము జూరగూడదని వీరేమయున భావించిరేమో దెలియదు. మహాత్ముని విడుదలకు తాను గీకరించినటుల దెలిపినచో, సభ్యులలో గలిగిన ఆశాభంగము కొంతయదృశ్యమయ్యెడిది సందిగ్ధ సమయములలో నెటుల మెలగవలయునో రీడింగు ప్రభువుగారింకను గ్రహింపలేదు. తేబరుపక్షపాల వారంధమున, మహాత్ముడు విడుదలయగుట శుభ చిహ్నమని ఎంచుచున్నాడు. నేటినుండియు భారతీయుల యిచ్చను సఫలపరుచుటకు వీరు పూనుకొనుచో, సత్వరసామ్రాజ్యాభివృద్ధికి తోడ్పడి, శాశ్వత కీర్తిని బడసెదరు.

రెండుసంవత్సరముల కిందట మార్చి పదియవ తేదినాడు మహాత్ముడు అరెస్టయ్యెను. ఆనాడు దేశమంతయు సుఖోభముజెందెను. అసహాయోద్యమమును అణగద్రొక్కుటకు, గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధించుట యవసరమని ప్రభుత్వమువారు డలచిరి. శాసనోల్లంఘనమును వదలి, బర్మోలీ కార్యక్రమము నేర్పించినప్పటికీ గూడ, మహాత్ముని నిర్బంధించుటకు కారణము గనుపింపదని, చింతామణిగా రిటీవల వాక్రుచ్చియుండిరి. కాని ఎట్టి కారణములేనిదే, అధికారులు మహాత్ముని నిర్బంధించిరి. మహాత్ముని నిర్బంధించినను, అధికారులు అసహాయోద్యమమును నిర్బంధింప జాలకబోయిరి. ప్రజలలో బెరిగి పెద్దదయిన స్వేచ్ఛాభావమును నిరోధించుట కేరితరమగును? తాత్కాలికనిరోధము లెన్నిగలిగినను, స్వాతంత్ర్యభావములు రూపు

డిల్లీ, ఫిబ్రవరి ౧:-మోతీలాల్, కపూర్, కల్కత్తా గుర్జును
నర్ పున సత్తుమరాహు, రంగాచారియరు, జిన్నా గార్జును వేమ
నర్ డిమాండు విధనములను గూర్చి యాలోచించుచుట ఒక సభను
యూగా జూడి ఆలోచించుచున్నారు. పండిత మాలవ్యాగారు
అధ్యక్షుడు. గావున అధ్యక్షతన. (ఆ.వె)

విదేశ వార్తలు

శ్రీ శ్రీ డాక్టరు విల్సన్ గారు

లోకోత్తమ అమెరికనువ్యక్తి

లండన్ పత్రికల ప్రశంస

లండన్, ఫిబ్రవరి 3:—డాక్టరు విల్సన్ గారు చనిపోయిరి.

హృదయము తీసివేయబడి

విల్సన్ గారి ప్రాణములు తీసివేయబడిన వార్తా పంపర తేలెనున్నది. ఏ నిమిషమునైన చనిపోవచ్చునా చనిపోయినదని స్పష్టముగా యున్నది.

హృదయము తీసివేయబడిన దని కడపటివార్త తేలెనున్నది. పూర్తి ఆయనకు ఆకస్మాత్తుగా వచ్చినది.

మరణ వివరములు

వాషింగ్టన్, ఫిబ్రవరి 3:—విల్సన్ గారి మరణమునుగూర్చి ఆయన కుటుంబము లెలుపుచున్నది. గుండె దిగిపోయినట్లు చెప్పబడినది. హృదయ మాంసభండును పనిచేయుట మానేసి, కలకలములే చే నునాయువుగానే ప్రాణములను విడిచిరి. ఆయన విల్సన్ గారి చావునకు కారణము వాల్టేర్లకుండి కర్తవ్యములు చెడుట ప్రారంభించుటయే ప్రత్యక్ష కారణము. చివర ప్రాణములు సామ్యులైపోవుటయే. నవవాళ్లు కృగులుయే. అజీర్ణము గూడ నొచ్చెను. ఈరోజు ఫిబ్రవరి మొదలులేని ప్రాతః కాలమున మోచ్చెను ఆరిగ్నియు అనుకుంటు జొచ్చెను.

వైద్యుని విచారము

క్రేష్ గారు పాపము యుభయ వాపుకొనలేనవ్వారు. ఇతివ్రత ప్రచారము ప్రతినిమిషము ఏమనో యని కనిపెట్టుకొనియున్నాడు. వారిలో కష్టమైన క్రేష్ గారికి నోరాడ లేదు. అభివృద్ధిమయము విల్సన్ కలగనిద్ర బొందెను. క్రమేణా స్వస్థుగా కష్టమందెను. చివర విల్సన్ గారు ఆహారముగ్రహర లేదనిరి.

కూలిజిగారి సందేశము

విల్సన్ గారి మరణవార్త వ్యాపించిన సాక్షాత్తుల వార్తలు తురిసివి సాక్షాత్తుల సంపిన వారికి కూడిగారు ప్రభములు.

సునాయాస మరణము

వాషింగ్టన్, ఫిబ్రవరి 3:—నేటి ఉదయము 8-15 గంటలకు డాక్టరు విల్సన్ గారికి స్వస్థా తగ్గెను. వాడి పీడనములు మామూలు ప్రకారము ఉదయము భోజనము నను ఇంటికిపోవడమునే క్రేష్ గారు విల్సన్ గారి ఇంటికి అగి పోయిరి.

విల్సన్ గారు నేటి మధ్యాహ్నము 11-15 గంటలకు చనిపోయిరి. గునాయాసమరణమున గంచిరి. విల్సన్ గారియు క్రేష్ గారు మరణ కాలమున దగ్గరనుండిరి. విల్సన్ గారు ఇంకొక కొన్ని నిమిషములకు చనిపోవునని 100 మంది శ్రీపురుషులు అన్ని మతములవారను విల్సన్ గారి ఇంటిద్ద పార్థ లను జరిగిరి.

బ్రిటిషు ప్రధానామాత్యుని సందేశము

లండన్, ఫిబ్రవరి 3:—మన్మోహన్ గారు విల్సన్ గారికిని అమెరికనులకును తన సాక్షాత్తులని తెలియజేసి విల్సన్ గారి మరణమునకు నగచిరి. విల్సన్ గారి భావములను తాను పూర్తి ఆమోదించిరి. యూరపులో కాంటిని తేయము ప్రవేశపెట్టుటకు ఆయన ఎంతయో శ్రమపడెను. కాని ఆయన కృషి ఫలితములు ముందే ఆయన పరమపదించిరి. కాని ఆయన వికారమైన నను లోకోత్తమ పురుషులలో నొకరుగ పరిగణించబడుదురు

లండన్ పత్రికల ప్రశంస

విల్సన్ గారు అంతర్జాతీయ వ్యవహారములకు శ్రోత్రువమును కలుగజేసిరి.

క్రొత్త భావములను ప్రపంచమునకు కలుగజేసి మాతన ప్రబోధమును గావించిన తెలుపుచున్న సాక్షాత్తుల లండన్ గొడే పత్రికలు తెలుపుచున్నది.

లికేట్ రియాలి ఇంగ్లొపువ్యక్తి విల్సన్ గారికంటె అతరువలెనని గొడే ఎన్నుకొనెదలక వాకొను చున్నది.

మోసములైన ఆయననువరధ మోసపడలేదు. ఆయన ఎనకొన్న ప్రకారము యూరపు కాంటివాతావరణమును చూడలేదు.

విల్సన్ గారి సుగుణ సందర్శ

లండన్, ఫిబ్రవరి 4:—విల్సన్ గారు మానవ సంగ్రామమున ఆయన ఎంతయు శాంతి స్థాపనార్థము శ్రమపడిరి. ఆయన గొప్ప ఆదర్శప్రాయుడు. యువై పెడే నేట్టును యుద్ధములో విగుసటుల ఆయన ఒక్కరే జేయగలిగిరి. కాని కాంటిస్థాపనము వచ్చునకి ఆయన దానిని సాధించలేకపోయెను. రాచకీయవత్తులయందు ఆయన విఫలమాయెను. వచ్చెయిబ్బున ఆయన బోధకు కిష్టమనున్నారు ఆయన తిరగరణకుద్ధితో ప్రకరించువారు అని విశ్వమంతయు అంగీకరించుచున్నది. ఆయన కాంటిమితి ఒడంబడికను కాపాడి నిలబెట్టుటలో ఎంతయు తోడ్పడిరి. జాతిసమితి నిలబడుటకు ఆయన జూరణము. చారిత్రమున ఆయన పేరు నిలబడుట కిజేతారణము. మనకంటె మనసందీక్షా రెంతయు విల్సన్ మహాశయని గుణాతిశయములను కొనియాడ గల్గుదురు.

సోవియటు ప్రభుత్వము

నంగీకరించుట

బ్రిటిషు వారి చర్య

పరాసుల ఆశ్చర్యము

లండన్, ఫిబ్రవరి 3:—రాత్రి 10-25. బ్రిటిషువారు రషియా ప్రభుత్వము నంగీకరింప నిశ్చయించుకొనుట పరాసుల కెంతయు ఆశ్చర్యముగ నున్నది.

రషియా ప్రభుత్వము నంగీకరించుటకు ముందు ఏవరతుల మీద అంగీకరించుచు బ్రిటిషువారు పరాసులతో ఆలోచించెదరేమో యనుకొనిరి. రషియాతో ప్రేమివారెట్లునైన ఒడంబడిక చేసికొనవలెననుచున్నాడు. ప్రాంతులలోగూడ ఇజే యభిప్రాయము బయలుపడెను. కాల్కిన్ ప్రభుత్వమువారు అధికారమునకునే శించివున్న వారు పోటీతో పనిచేయుచున్నటులు కనబడెను. ఊరకముందే పరాసులు ఏమియుజెప్పుట కష్టపడరు. ఈ ఒడంబడికనుగూర్చి వాకి శిల్పి కాము నమ్మకములేదు. చూచెదము గాక ఆయన చున్నాడు. ప్రాంతుల కనిపెట్టి చూచుటయే ఈ సమయమున జరిగినది ఈకోడి ప్యానిగు పత్రిక యనుచున్నది

ఇంగ్లాండు కీజులపైన ఋణములను రషియా రద్దుజేసి కొన్నటులు ఇంగ్లాండు దంగీకరించిన పరాసులపట్లగూడ పరాసు తీరుతులిన ఋణమును ఇంగ్లాండు వదలకొనక ఇంకొక రీతిగ నెట్లు ప్రవర్తించునని తెలిపు పత్రిక యాదుచున్నది.

ఇటలీ ఆశాభంగము

క్రేటు బిటినీ మొదట రషియా ప్రభుత్వమును అంగీకరించుట ఇటలీకి ఆకాభంగ మాయెను. ముస్కోవీనీ గారే ముందు రషియా ప్రభుత్వము నంగీకరించుటచే వారికంటె ముందుగనే మన్మోహన్ గారు రషియా ప్రభుత్వమును శిఘ్రముగ అంగీకరించి రనుకొన్నాడు.

బ్రిటిషు రాజ్యాంగ కోవిదులబాగ్రత

రషియాకు బ్రిటిషువారి రంపిన లేఖ అతి బాగ్రతగ తయారుచేసి పంపబడెను. బోలిషివిజుల కోర్కెలను పూర్తి ఆమోదించలేదు. రషియా ప్రభుత్వమును ఇటు అంగీకరించుటచే రషియాకు ప్రయోజనము లేదు. తరువాతి రాజకీయములు పూర్తి అయినకాని ప్రభుత్వము నంగీకరించుటచే లాభముండదు. రషియాకు దబ్బు పరపతిగూడ కలుగజేసినకాని లాభముండదు. బాలిషివిజులు గూడ తమ భర్తములను నిర్వహించు నటుల బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు పట్టులను చూపగలరు.

ప్రెంచిపత్రికల వ్యాఖ్యలు

ఫిబ్రవరి 2:—రషియాకు బ్రిటిషువారి రంపినలేఖ బ్రిటిషు ఆచారమునకు సరిగానేయున్నది. కాంటె మన్మోహన్ గారే ఖచారియభావమునకు అనుకూలముగ నే యున్నది. తరువాతి రాజకీయములు ప్రాంతుల లాభకరముగ నుండుటచే ఆయన కులముగ నుండును.

సోవియటుల తృప్తి

సోవియటు ప్రభుత్వమును బ్రిటిషువారి నంగీకరించినందులకు సోవియటులెంతయు సంతసించి సంకృతులైరి. క్రేటు బిటినీతో సహకారముగ పనిజేసి ఇదివరకు తగాదాలోనున్న విషయములను అపోసాములను తొలగించి గుమ్మర్చాకముతో పనిచేయుటకు సోవియటులు పూనుకొనెదరు. అర్థిక సంబంధములను నభివృద్ధి జేసికొనెదరు. బ్రిటిషు పక్షమే సోవియటు కాంగ్రెస్ వారు స్వీకరించు నొసగి తోడ్పడిన మునుచున్నాడు.

ఏవరతులమీద అంగీకరించిరి

లండన్, ఫిబ్రవరి 4:—జాతిసమితిలో సభ్యత్వమును ఒడంబడిక ననుసరించుటకు సోవియటుల అంగీకరించిన విషయం బ్రిటిషువారు సోవియటులకు తమ లేఖనుబంపిరి. జాతిసమితిలో సభ్యత్వమును బొందుటకు త్వరగానే సోవియటులు దలభాము జేసెదరు. ఇండ్లియా, చీ కా జే క ము లో సంపూర్ణము బ్రిటిషువారికి ప్రతిపూలముగ ప్రచారమైన మునివే సెదమని సోవియటుల అంగీకరించిరి.

ఇటలీ సోవియటు

వాణిజ్యపు టాడంబడిక

లండన్, ఫిబ్ర 2:—సోవియటు, ప్రభుత్వమునంగీకరించుచు ఇటలీవారు రషియాతో కర్తవ్య టాడంబడికను సంకేతము జేయ నున్నారు.

ఒడంబడిక వరతులు

రోము ఫిబ్ర 2:—ఒడంబడిక సంకేతమైనది. సోవియటు ప్రభుత్వము నంగీకరించిరి. ఇటలీకి రషియా ధాన్యమును విస్తారముగ సప్లయచేయవలెను. ఇటలీలో నూటికి ఇంక చొప్పున సరితులను కొనవలెను. ఇటలీ సరకుమీద రషియాలో నుంకములను కగ్గింపు వలెను. పెట్రోలియము బొగ్గు సమపాదములనుగూడ ఇటలీవారు సంపాదించిరి. మాస్కోకు ఇటలీవారు రాజకీయ సంబంధము. రషియాను రోముకు గాఢబాంధవంబెదరు.

ఇంగ్లాండు - ప్రాంతు

అనుకూలభావము

మూలన అధ్యాయ ప్రారంభము
లండన్, ఫిబ్ర 3:—రాత్రి 11/10 మన్మోహన్ గారు ప్రభుత్వ ప్రభుత్వములను ప్రకటించుటచే కొంత ఆనందములపడి నీకు జేర్చబడినది. ఇంతవరకు ఆనంద విషయములను పరిష్కారము చేయు చర్యలను దీసికొనవచ్చును త్వరగానే ప్రారంభించెదమని యు ఆయ్యని ఫలోన్మభిరను గాంచునయియు ఆనుకొనుచున్నాడు. ప్రాంతు ఇంగ్లాండు జేతములకు క్రొత్త అధ్యాయ మేర్పడుచున్నది. మిత్రమండలిసయోధ్య పూర్వమువలె ఏర్పడుట కదైన విధానము నేర్పరచిరేని ప్రాంతు కెంతయు ఇష్టమే, సంతసించును. లేనిపోని జెనరింపులను ఎత్తిబొడుచుటను మానినకాని ప్రయోజనము లేదు.

బ్రిటిషు ప్రధానామాత్యును పోయింకేరుగారి కంపినలేఖ

లండన్, ఫిబ్రవరి 3:—మన మిద్దరము ఒకరితో నొకరు క్రమవది ఒకే కార్యముగా ప్రవేశించితిమి. పాటుపడితిమి. ఉభయములకు సమానత్వామునే జేసితిమి. నే నిపుడు అధికారము స్వీకరించితిని. మీరు కృత్యముచేసి ఈలేఖను వ్రాయుచు ప్రభుత్వమార్పును తెలియజేయుటయే గాక మీరు ఆయురారోగ్యము గలుగు గాక యని కోరుచున్నాను.

మనకు తొందరలను కలుగజేయుచు కష్టములను తెచ్చివెట్టి బాధించుచున్న సమస్య లెన్నియో ఇంకను పరిష్కారము గాకున్నది. వీటిని మన కుభయములకు అనుకూలముగ నుండునటుల పరిష్కారము చేయుటకు నేను కదా ప్రయత్నించెదను.

మీరు మీ ప్రజాభిప్రాయమును గల్గియున్నాడు. మీరు మీ జేతజేయములకు పాటుపడంలసియున్నది. నేను వాదజేయములకు పాటుపడవలసినవాడను. అదిలో ఈ రెంటికిని సంఘర్షణ గలుగవచ్చును. కాని ఈ రెండువున్నట్టిని మనము సుమ్మచ్చాకముతో పరిష్కారము జేయగల్గుచుము, సహకారముతో నుండాలము. మనము నిష్కాపట్యముగ నుండవచ్చును. దానివలన విరోధ మక్కరలేదు. విరోధము లేకనే మన జేతజేయమును కాపాడుకొనవచ్చును.

యూరపులో కాంటిని కాపాడగల్గుదము యశవ్రదముగా వుండ జేయవలెదము.

పోయింకేరుగారి ప్రత్యుత్తరము

మీలేఖ కెంతయు మందనములు. మీ జేత జేయములకై మీరు పూనుకొను ప్రయత్నములు ఫలితముగాక.

మనముభయములను కలిపి పనిచేసినకంగి కాకు ఎన్నటికిని మరపునకురాదు. మన జేతముల రెంటికిని ముఖ్యము కు విషయములకును పరిష్కారముగాకుండుట కాకెంతయు విచారకరముగ నున్నది. మన కుభయములకు లాభకరముగ నుండునటుల పరిష్కారము చేయుటకు మీరులేనే నేనుగూడ ప్రయత్నించెదను. మనము మనప్రజల యభిప్రాయములనుగూని మనలాభములను గాపాడుకొంటిమేని మనము మనకేక్రికొంటిమి. ప్రయత్నించితిమేని యూరపులో కాంటినికలుగజేయ గల్గుదము. ప్రాంతు

బ్రహ్మ సహకారముతో మెలగుటకు వీలగును. ప్రపంచముగ శాంతివిగ్రహము. నేను నాడ నిష్కాపకత్యమున మీరు తీసిపోవాలను. బ్రహ్మసహకారముల నిమిత్తము మీరు ఎంత పాటుబడుచున్నారో అటులనే నేనుగూడ ప్రపంచసహకారముల నిమిత్తము ప్రపంచదీని నేను నున్నాడనున కేమియు భంగమురాదు. మన ఇద్దరి ఆశ నువ్వల ఒకటియే యగుటచే మిత్రమండలి సయోజ్య కేమియు భంగమురాదు. యూరపులూ మరలకాంతిస్వాతంత్ర్యము పని ఎంతా ప్రకారము వర్షమును

అంతలాభ మున్నటులు కనిపించును

అందఱు, పిల్లవరి 4:— మగ్గోబాల్ల పొయింకేరు గార్ల ఉత్తరములు అంతగడి పని రించిలాభమున్నటులు కనిపించుటలేదు. కాని ప్రధానామాత్యునిగూర్చి ప్రజలముగ ఎవరును జెప్పకొనలేదు. ఈ ఉత్తరములను రెండు దేశములకు పాత్రుడనడచుచున్నారని పోయింకేరుగారి ప్రత్యుత్తరమునజూడ ఒండొరులు ఉచిత మర్యాదలతో ఉత్తరమును ప్రాసీగిన్నింపిమాత్రాన యాదు విధానమున వదులునని తోచును.

యానియన్స్టులు

వచ్చేపన్నికలకు ప్రయత్నములు

తమవిధాన నిర్వచనము

అ.దేశ, పిల్లవరి 4:—ఉదయం 1/5, మైయుప్రతికా పత్రికలోని తెలుగుభాషాభివృద్ధి, ఈవారంతయుగా యూనియన్స్టు సభలు విస్తారముగా జరుగును. బాల్మిక్రగారి నే నాడుటలుగ నియమించెదననుచున్నారు. ఎన్నికలలో ఎటులు ప్రయత్నించవలెనో స్పష్టముగా తెలియజేసినను ఇదివరకే ఎన్నికల నిమిత్తము అడవనిగ పనిచేయుచున్న యూనియన్స్టుల త్వరితగతినే యూనియన్స్టుల విధానమును నిర్వచించవలెననుచున్నారు. అందుచేతనే ఈ పత్రికవారి. నాడుట దిచ్చి యుపన్యాసము చాల ముఖ్యమైనదనుచున్నారు. ఆస్ట్రేలియా ప్రధానామాత్యుండు గిల్లిపోలిని జూమిటకు మంగళవారము వెదలెదరు.

విద్యండు సరికాదు సమస్యను గూర్చి చర్చ ఒకతూనము వరకు ఆపుజేయబడెను. ఇంతవరకు ఏమియు జరుగలేదు.

ప్రాచ్యదేశములలో బోల్షి విజయమును

వ్యాపింపుడు

రై.గా.పిల్లవరి 2:—ఇండియా చీవాకేశనాలలో కమ్యూనిజమును వ్యాపింపజేయవలెనని మాస్కోలోజరిగిన సోవియటు కాంగ్రెసుందు జనోపిపుగారు తెలియజేసిరి. ప్రాయోగను రెలికా దివ్యాటిగారు సోవియటురషియాకు గొప్పబలమనిరి.

లెనిన్ స్థానే నియమింపబడినవారు

రషియా రైతు

ఎ. రైకోవుగ్గాని ఎన్నుకొనిరి

లీ.గా. పిల్లవరి 4:—సోవియటు ప్రజల సంఘమునకు నాయకుడుగ లెనిన్ గారి స్థానే రషియా రైతు ఒకరు రైకోవు గారి నెన్నుకొనిరి. రైకోవుగారు రైతు. వయసు 45 ఏండ్లు. వృత్తియందు ఇంజనీరు. 1900 లో అరెస్టు చేయబడి ఆరేంజిలు కంపణిదేను. తిప్పించుకొని పారిపోయెను. మరల అరెస్టుచేయబడెను. 1911 లో నైర్జీరుకు బంధువులపేరి. 1918 లో రషియా కాఖాధికారిగ నియమించబడెను. 1919 నుండి నేడును ఎకానమికసంఘాధ్యక్షులుగ నుండెను. రషియా దేశములో ప్రభుత్వము వారును ప్రజలముఖద్వారము చేసినపుడు సామ్యవ్యవస్థలో జనించిన పేరువడసిరి.

ఆర్థిక ప్రదేశములో రికోధనము జేయుటకు సాధనములు ప్రభుత్వమువారు కష్టక బెన్నియారుగారిని బంపిరి.

నాకాళియ నూలియ సమెగ్నట్టావో బ్రాన్సుపోర్ట్ జనరలవర్క్సు యూనియనుకు తాము సహాయముచేసెదమని నేమనలు రైల్వే యూనియనువారు ఆధముమొసరిరి.

జర్మను నాకాధిపతులు జర్మను నావికల వేతనముల విషయమై సామభూతిని జూపించున బ్రిటిషు రేవులలో జర్మన నౌకలను సామాన ఎక్కించుటకుగాని దించుటకుగాని జేయటము బ్రాన్సుపోర్టుకున్నట్టి డిప్లొమయాని యనువారు మానిరి.

యన్లెటెడ్ స్టేట్స్ చమురుకవుల్లు

వింతసంగతులు బయల్పడుట

విచారణసంఘమువారు పాటుగారిని విచారించెదరట, వారిపుడు ఆరోగ్యముగ నే యున్నారట.

పాటుగారు డి.హెచ్.పానీ గారికిచ్చిన 100000 డోలరు నోటులో సగమునోటును డి.హెచ్.పానీ గారినుండి విచారణసంఘమువారు తీసికొనిరట.

గ్రీగరిగారిని తొలగించుటలపై ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఈయనపైనే పో.హెచ్.గారిని ప్రభుత్వవ్యాజ్యమువాదిన నియమించిరి.

మే.హెచ్. గారికిని డి.హెచ్.పానీ కంపెనీకిని సంబంధము లేదనిరి. మెక్సికో కర్మచరములలో డి.హెచ్.పానీ గారి సలహా ఇచ్చితి ననెను.

ఆంగ్లో-జపాను ఒడంబడిక రద్దుగుటకు పూర్వమే డి.హెచ్.పానీగారితో కంట్రాక్టు జేయబడెననియు గ్రేటు బ్రిటనుతో జేపాను యన్లెటెడ్ స్టేట్స్ గారికి జెందిన ఫసిఫిక్ తీరమును దండెత్తుండిన తెలిసి చావలగా పెరణురేవులలో చూడు చుండుటకు డి.హెచ్.పానీగారితో ఏర్పాటు జేసినయి నాకాదశ్యప్రధాన ఇంజనీరు తెలియజేసెను. హనూలులా దగ్గర మనకు నాకాళియమును బెల్టుకొంటిమేని పదమట్టితీయ నెవరును బయ్యించలేని రాబిక్ సకగాయి లె. గ్రుడ్డిజెప్పిరి

పాటుగారు విచారణసంఘమునా రిడిగ (చక్కలకు ప్రత్యుత్తరమున) నిరాకరించెను. విచారణలను ఆపుజేయబడెను.

పోర్టుబెల్టును దగ్గర రెండు విద్యుచ్ఛక్తి చే నడుపుచురైల్లు డి.హెచ్. 17 నుడు కనిపించిరి. చాల అపామము జరిగెను సహాయము చేయటకు వీలులేక పోయెను.

లెనిన్ ఒడంబడికను స్పెషియలు సుకకము జేయ సంకీర్తించెను.

విద్యసామమునకు ప్రభుత్వమువారు సహాయముచేసెనని ప్రధానామాత్యుడు ప్రకటనసంఘమువారికి తెలియజేసెను. కాని ప్రభుత్వమువారు సంతకంబునగాని ధనసహాయముగాని జేయ వీలులేకని మగ్గోబాల్ల గారినిరి.

అ.గ్లాడియోలో విధులంగు సమైవరము ప్రతిమర కిటికీలను బ్రద్దగాట్టిరి. రైల్లు ఆగిపోయెను. చిన్న బాలుక కప్ప మిద ఎక్కుబుచేరిన రైల్వేమీద రాళ్లును రువులుచేరి ఆపు జేయవలసివచ్చెను.

బెంగాలు శాసనసభ

స్వరాజ్యపక్షము

కలకత్తా, పిల్లవరి 3:— బెంగాలు శాసనసభలో స్వరాజ్య పక్షము కార్యదర్శియగు జె.యం.సేన్ గుప్తాగారు ఫిబ్రవరిలో జరుగబోవు శాసనసభా సమావేశమున యాగించిన రాజ్యముల విచారణకు తీసికొని వచ్చెదనని నోటికిని నిచ్చిరి. (1) గవర్నరుగారి ప్రస్తుతముతుగ్రిబంధుడు శాసనసభకు నియోజకములేదని బెంగాలు శాసనసభా రికి ఒక మామూలు సన్మాన పత్రము మంజూరతెను.

(2) గవర్నరుగారి ప్రస్తుతముంతులయందు శాసన సభకు నియోజకములేదని శాసనసభ అధ్యక్షుని ద్వారా గవర్నరుగారికి ఒక సందేశముగా మంజూరతెను.

శిశువారము

కలకత్తాలోను, బెంగాలు దేశమున జిల్లాలలోను, జట్టణములలోను శిశువారము నిన్ను సాయంకాలమునముగిసెను. కాంటెను లిట్టనుగాయను ప్రదర్శనమున సారితోషికము లిచ్చుచు శిశు ప్రదర్శనమునగూర్చి స.తుమ్మిదెలి.బ.ప.వ.న. జెండాదినమున రు 6759 ప్రోకుచేయబడెను.

అమెరికన్ సంచారులు

అమెరికానుండి సంచారమునకై బయలుదేరిన 430 మంది అమెరికనులు జపాను వైశాలను చూచి కలకత్తావచ్చి నేడు కలకత్తాలో ముఖ్యముగా చూడవలసినవానిన్నిటిని చూచుచున్నారు. (అ.పె.)

బ్రిటిషుసర్వీసులలోనున్న లెఫ్టెనెంటు జెనరలు ౫౯ హోల్డెన్ విశాఖగారు లెఫ్టెనెంటు జెనరలు ౫౯ రిలియం మార్షాగారు తరువాత జెనరలు క.మాండింగు ఆఫీసరుగా యిండియాకు క్రిచ్చుటకు నియమింపబడి ని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. (అ.పె.)

1924 కాంగ్రెసుమహాసభ

భారత్వంలో సభను జరుపుటకు సన్నాహము

భారత్వంలో 8 వ తేదీ సాయంకాలము గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. భారత్వంలోనే 1924 డిశంబరులో 89 వ జేక్షియ మహాసభను జరుపుటకు గూర్చి వారాలోనించిరి. రైల్వే స్టేషను కదుట నో.స్థల మున్నది. ఎవ్వరికెరావు బతారుగారి స్థల మింకొకటి యున్నది. ఈ రెండు స్థలములలోను మంచినీర్లు సమృద్ధిగా దొరుకునని ప్రవీణులు నిర్ణయించిరి గాన శాస్త్రములను ప్రవీణులకు నిర్ధారణచేసిరి. మండలమున 40 కేల రూపాయలకు కనూలు చేయటకు నిశ్చయించిరి. అందులకొక యుప సంఘము నేర్పరిచిరి. 117 వ తేదీనీ మరల సభ జరగును. ఆ సభకు మండల నాయకుల నందరిని గూడ శాస్త్రానించెదరు ఆ సభలో స్వీకరణ రాష్ట్రీయసంఘమునకు తెలిపెదరు. రాష్ట్రీయసభ హుల్లిలో 28,24 తేదీలలో జరుగును.

బెల్గా మ్యునిసిపాలిటీల చట్టము

బొంబాయిమంత్రి చేయదలంచిన సవరణలు

బొ.బాయి, పిల్లవరి 4:— బొంబాయిలో అసరబుల్ మంత్రి బెల్గామహాస్టేట్ హిదాయతుల్లాగారు బెల్గామ్యునిసిపాలిటీల చట్టములో, స్త్రీలకు గూడ బొంబాయియందువలెనే కేక్లిన మ్యునిసిపల్ ఎక్కిల యందు అధ్యక్షులుగా నియమింప వీలగునట్లు కోర్కెను సమర్థము చేయదలచి ట్టు తెలియబెట్టెను. పూనా అసామ్యువాబుదు స.ర.ములనంటి పెద్దమ్యునిసిపాలిటీల అధికారమును హెచ్చించుటకు వీలగుటకు బెల్గామ హిదాయతుల్లాగారు చిత్తుగా ప్రాసీనార. తిల్లిలు అమోదించబడినట్లయిన బెల్గామ్యునిసిపాలిటీలకు బ.బ.టి అధికారుల నుండి యిప్పటికంటె యెక్కువ స్వేచ్ఛచ్చువును, మ్యునిసిపాలిటీల తమంతటామే తమ పనులకు నిర్వహించు నుటకు ఎక్కువ ఆకాళము కలుగును. క.చి.మ్యునిసిపల్ బెల్గామ్యునిసిపాలిటీలలో మ్యునిసిపాలిటీల పాలిటిని ప్రజలతో చేకరించి ఉద్దేశించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. క.రాచి మ్యునిసిపాలిటీ నరు దాని నింకను విమర్శించుచున్నా. బాలై. స.స.ధలలో యిది విచారణకు రావచ్చును. మ్యునిసిపాలిటీల చట్టము మంత్రిగారు చేయదలంచిన సవరణల ప్రకారము మ్యునిసిపాలిటీలలో పార్లమెంటు రీతిపద్ధతి ప్రవేశపెట్టుబడునని వీరుకలించుచున్నా. ప్రభుత్వమువారు ఏ మ్యునిసిపాలిటీ రద్దతో నై అంగీకరింపక పోయి యెడల అమ్యునిసిపల్ సభునును తొలగించి కేరళభ్యుల నెన్నుకొనునని నియోజక ర్థమువారి నడువచ్చును. వీరూటయే ఆలంబుట, (అ.పె.)

రాజప్రతినిధి ఉపన్యాసముపై

మహాటాపత్రిక అభిప్రాయము

పూ. పిల్లవరి 4:— రాజప్రతినిధి ఉపన్యాసమున నిరుత్సాహముతోను ప్రభుత్వము ప్రజల స్వీకరించుననుచురాటా పత్రిక చెప్పెను. రాజప్రతినిధి ఉపన్యాసము ఒక సామాన్యమే నున్నది. అన్ని పక్షములవారు కలిసి సామాన్య శాసనసభలో నిరంకుశాధికారులను బలవంతపరుపవలెని “మహాటాపత్రిక ఉద్బోధించుచున్నది. (అ.పె.)

స్త్రీలను మిల్లులో చేర్చుకొన గూడదు

సిన్నర్సు యూనియన్ వారి తీర్మానము

అసామ్యువాబు. పిల్లవరి 4:— స్త్రీలు మిల్లులలో పని చేయటంపై వాసి నే యుజ్జై ప్రభుత్వమున యుక్తనస్త్రీలను చేర్చుకొనటం ఆపివేయవలెనని తీర్మానము సిన్నర్సు యూనియన్ ప్రతినిధుల ఆమోదించిరి. స్త్రీలు యంత్రములలో పనిచేయుటకును నివాహమునకు స్త్రీలదొంక: ధనిమిచ్చికోవలసి వచ్చుచున్నదనియు ఇంటిపనులు ఆకర్ష చేయబడుచున్న కనియు సీతలేతుండ్ పోవుచున్నదనియు చెప్పబడెను. (అ.పె.)

నేలము, కి. పి. బరి:— మహాత్మాగాంధీ ఉచిత పతన ముగిరచునారు ఒక సాధారణసభలో కే. ఎన్. మ్రూరింగు గవ్యంగాయ, హిందూపత్రికా సంపాదకుల మరణమునకు తమ విచారము దెలుపుచు ఆయనపేర ఒక హిందీ కరగతిని స్థాపించుటకు తీర్మానించిరి.

అఖిల భారత ఖద్దరుసంఘము

బొంబాయి తీర్మానములు

ధనము-విధానము

జనవరి, 21 వ తేదీని ఫిబ్రవరి ఒకటవ తేదీని బొంబాయి లో ఖద్దరుసంఘ సమావేశము జరిగినది. ఆంధ్రలో నీదిగువతీర్మానము లామోదించ బడినది.

గాంధీమాసము

(1) భగవదశ్రమమున గాంధీమాసము డి (వలస వ్యాధి బారినండి తప్పించుకొన గలిగించుట కి సభవారు వచ్చే శక్తియు సమాప్తములగు వినుతియు చున్నారు. ఈరీతిగా జగత్పూర్వము దక్షిణాసియా మాత్రమే ఖద్దరు దీక్షితులగు మన మహాత్ముల మరల మనకొనుగదయిల కలమేకైయుని అమృతమామమున మహాత్ముని శాశ్వతమైనను మృత్యువును గుఱుట అఖిలభారత కార్యము కార్యసంఘమునా టిటిల కర్తవ్యము. అందుకొరకు యీ నెల 18 వ తేదీ మొదలు మార్చి నెల 18 వ తేదీ వరకు ఈ నెల 2 వ నెల 5 వ భారత దేశ వాసుల దినము చేయుకొనవలయు. కట్టెపై నలభై గోరెగము, అత్తియను పువ్వును గూడ ఖద్దరు ధరించుట తన ముఖవిధిగా గ్రహించుటల చేయగోరెదము. ఈ విషయమై మార్చి నెల 18 వ తేదీలోగా మన అభిప్రాయనిర్ణయమును తగిలించి ప్రబలదీక్షతో కేకమువదిలి రాష్ట్రీయ ఖద్దరుసంఘము లన్నియును ఒకచేయవలెనని నిర్ణయించుచున్నాము.

ప్రతిచేలువేయ వ్యవసాయదారులకు విజ్ఞప్తి (2) ప్రతిచేలువేయ పొలములలోనే ప్రతిపదిగా వాడగల గాంధీని జీవచిత్రముగా గోరెదము. అధికముగా తనకు తుంటుమునకు కావల సుట్టలను గానినంత ప్రతివైకలించుకొనగోరెదము. ఈ విషయమును వ్యవసాయదారులకు దుకిని కాంగ్రెసుసంఘము వారిందరును (కొత్త ప్రతి అవసరమిచ్చివులలోనె నే భాగుగా బోధింపగోరెదము.

కాంగ్రెసుసభ్యులకు విజ్ఞప్తి

(3) ప్రతి కాంగ్రెసుసభ్యునిను ఒదిగా తివగ్రహమునం దొక ట్రాన్సును చూపుచు నుండునట్లు. ఈరీతిగా ప్రతియొకరు రాష్ట్రమునై నూరువేలకలకుటకు కాంగ్రెసుసభ్యులందరూను కర్తవ్యముగా వలెనెను.

ఖద్దరు విధానము

(4) ప్రతి రాష్ట్రమునందును ఆరాష్ట్రమునందును ప్రజలకు రాజకీయ ఖద్దరు ట్రాన్సును ఆరాష్ట్రమున కేయించుటకు తగిన ఏర్పాటులు జరగవలెను. (2) రాజకీయముగా సేప్రాంతములం దీయవలెన ఖద్దరుగా నున్నదో యీసభ్యులు ప్రబలముగా నున్నదో ఆప్రాంతములం దీవనివ్రాతిగా జరుగవలెను. ఇట్టి అత కాళములు తీర్చవలెనని ప్రాంతము వారికి కవలని బట్టల నందచే నుటకు వారు అంగీకరింపవలెను. (3) ప్రతిరాష్ట్రమునందును కావలసిన ఖద్దరుబట్టలు ఆరాష్ట్రములోనే పూర్తిగా తయారగు స్థితి ఏర్పడవలెను. అందుకొరకు రాష్ట్రములవారు తమతమ రాష్ట్రముల లోని రాష్ట్రీయ ఖద్దరు సంఘములద్వారా తరఫునసహాయ మొనరించు నుండునట్లు. అమరాష్ట్రమున-దలి ప్రజలకు లోటు రాష్ట్రమునామొనరిన పట్టుట కి యిదిరాష్ట్రములవారికి సహాయము చేయవలెనెను.

విప్రయస్థాములు

(5) కఠోరమైన ఖద్దరు ప్రజలకు నమ్మకముగాను నులుపుగాను జూరవలెనట్లు అభిప్రాయము ప్రతిరాష్ట్రమునందును ఖద్దరు సంఘముల ద్వారాగా నేర్పబడునట్లు.

రాష్ట్రీయ సంఘములు

(6) రాష్ట్రములందు ఖద్దరు పరిశ్రమనుగూర్చి రాష్ట్రీయ ఖద్దరుసంఘములకు గల సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమున కెట్టిభంగమున కల-కుండ వచ్చు ఖద్దరువనిని మంపుట్టుబాటుమీద నడపించుట మాభ్యాసరముగా నున్నది. కాన ప్రతిరాష్ట్రమునందును ఖద్దరు సంఘముల కేర్పరచవలెను. సమర్థులగు వారిని బాధ్యతను గుర్తించిన వారిని అసంఘమున సభ్యులనుగా నియమింపవలెను. కనీసము మూడేండ్లకొకసారి అధికారము కొనసాగునట్లే ట్రాన్సు చేయవలెను. అట్లు చేసినవారిని నిరంకరాయముగా పని జరుగదు. ఆ ఖద్దరు సంఘములకు రాష్ట్రీయ గా గా

సంఘములు ఖద్దరు నియమాలును సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము నియంత్రణనని యీసభ్యులకు నూచించుచున్నాము.

రాష్ట్రీయ ఖద్దరు శాఖ

(7) ప్రత్యేకముగా ఖద్దరు ప్రచారమునకే యావత్కాలమును వినియోగింపబడునది సమర్థులగు ప్రచారకులను రాష్ట్రీయ ఖద్దరుసంఘములవారు నియమింపవలెను. వారివారి శక్తిగా పరిశీలించుచుండవలెను. ఈ ప్రచారకులకు జీవనోపాధి కెట్టి యిచ్చించును కల-కుండ తగినదీక్షలతో సంకల్పమున అధ్యయనమును చేయుటకు ప్రోత్సాహము కాని కావలయు వారిని పనిలో నుంచుటకు పూచీపడవలెను. ప్రచారకుల జర్నల్, నిత్యములు, జీతము మున్నగువారిని కంటనే రాష్ట్రీయ ఖద్దరుసంఘముల వారు నిర్ణయించి అఖిలభారత ఖద్దరుసంఘమువారి ఆమోదమునకు పంపవలెను.

వాలంటీరులకు అభ్యాసశిక్ష

(8) రాష్ట్రీయ 2 వ వాలంటీరు కు దక్షిణ ఏకము చేయవలెను. ముఖ్యముగా పువ్వులను భాగుగా నేర్పవలెను. రాష్ట్రీయ ఖద్దరుసంఘములు తగిన ఏర్పాటులు చేయవలెను. వాలంటీరులు ఖద్దరుప్రచారమున భాగుగా నుండవలెను. పట్టుట చేయునట్లు.

అఖిలభారత ఖద్దరు శాఖ

(9) ఈ శాఖ సమర్థుల వారిని నియమించునట్లు. (1) రాష్ట్రీయలందు ఖద్దరు పనిభాగుగా జరుగు నియమాలును వీరు రాష్ట్రీయ సంఘములకు సహాయము చేయుచుండవలెను. (2) రాష్ట్రీయలను జూగుచున్న వీరిని లెక్కన తివ్ర చేయవలెనెను. (3) ఖద్దరు సంబంధములను నర్మలకలలోను నై భజ్యమున చేయుట కల్పించువలెనెను. ఈవిధముగా తగిన వారిని నియమించుటను, అర్హులను గూర్చి నియమాలును చేయవలెనని నియమాలు తీర్మానము విధ్యోగముల పరిమితి మున్నగు విషయ నిర్ణయించుటలను అఖిలభారత ఖద్దరుసంఘ రక్ష్య శాఖ నిర్వహింపవలెను.

బయట

(10) అఖిలభారత ఖద్దరుసంఘమువారు తమతమ ఖద్దరు సమావేశాల్లో వీరునరివరకు రాష్ట్రీయ ఖద్దరుసంఘములకు ధనము నుబడుముగానిచ్చెదరు. అందుతోటగా రాష్ట్రీయ సంఘములు రాష్ట్రీయలందుగూడ కొంతధనమును సహకార్యులెను. ఆరీతిగా బయటపుచ్చుకొన ధనమును (శ్రేయముగా వినియోగించుటకు పూచీపడవలెను. ఆ ధనమునకు ఈ మీ గా నిబంధించుటలు మున్నగువిషయములను ప్రతిరాష్ట్రముల గూడ ఈవిషయముల ప్రచారము పరిష్కరింపవలెను. అవసరమునట్టి యితరవరతులు గూడ జోరవలెను.

ధనావశ్యకత

II. కేరళము రాజకీయార్థిక కార్యకర్తలము లభింపవలెనెను. వారిందాను ఖద్దరు ప్రచారమునకు ధనసహాయము చేయగోరెదము. అధ్యయన ప్రత్యేక స్థానమునందు ముఖ్యమైన ఖద్దరు ప్రచారమును జరుపవలెనని కోరవలెనని జరటులతో కొంచుముగాని కాంగ్రెసు నియమములకు విరుద్ధములగు విధులు పనికిరావు.

అను నీతిర్యాము లాసభలో నామోదించబడినది. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రముల వారు భాస్తు లామోదించబడినది.

(దండరాష్ట్రము వారికి ఒకరు. వీరిని ముఖ్యముగా ఒకలక్షరూపాయల బదిలీయబడినది. వారు దానికి తగిన సదుత్తరము నుబాయించినట్లైతే అత్యుపాయములకు మించకండ సదుత్తరమునట్టి సాక్షినిచ్చుచుండుటకు కార్యకర్తలకిది భాగమిచ్చవలెనెను.

ఆంధ్రరాష్ట్రమువారికి మరల 90 వేల రూపాయలు ఒక ఎత్తించుము వాయిదాను బదిలీయబడినది. వారు దస్తావేజులను వ్రాసియిచ్చిన ఫిస్తులు వారికా మొత్తము నిచ్చుటకు కార్యకర్తలకిది భాగమిచ్చవలెనెను.

ఖద్దరుబోర్డు నాయ ఫిబ్రవరి నెలలో పంజాబు రాష్ట్రమునకు సంచారము చేసెదరు. ఏమట్లు పంజాబువారి దరఖాస్తును గూర్చి ఆలోచించెదరు.

కఫహారిమా

దన్నడబ్బీ 1-కి 0-0-0 (6 డబ్బీల మందుగలది) 1-కి రు 2-0-0 ఈ చూర్ణము ముఖ్యముగా చేయబడినది. దగ్గు, ఉప్పునూ, కానీస, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని కంటముచ్చివలెను మంచిది. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ప్రయాగలో అమావాస్య

స్నానములు

శాంతముగా జరిగినవి

ప్రయాగలో శ్రీశేషీసాగర సంకనుమునద్దరి అమావాస్య పర్వదినమున యాత్రికులస్నానములకెట్టి నిరోధమున కలగలేదు. స్నానములకు ఏర్పాటు లన్నియును చాలాభాగుగా జరిగినవి. యాత్రికులసంఖ్య వెనుకటివర్షములందాకలెంతో మెచ్చుగా నుండలేదు.

గాంధీమాసపు ఖాండలాకు

మార్చిదరు

బొంబాయిలో వందతులు

ఈ నెల మొదటితేదీ రాత్రి 10 1/2 గంటలకు పూజా నుండి బొంబాయి ప్రాంతము పుట్టికా విలిఖు తెలిసినానానిది వివహారము తెలిసెను.

గాయము పూర్తిగామానినది

“గాంధీమాసపు గాయము పూర్తి. మనదేశమే చెప్పవచ్చును. ఇక కానివేని చర్యలు పట్టుటయొక్కమే అకర్మము” అని డాక్టర్ ఫటల్ గారు తెలిపి.

ఖాండలాకు మార్చిదరు

భారతదేశ సేక సంఘసభ్యుడగు ఎన్. ఏ. ద్రవిడుగాడ యీ నెల మొదటితేదీన సహాయము సందర్శించెను. ఏదోయొక ఆరో. సానములకు త్వరలో మహాత్ముని కుండలరీతిగా ఆస్థానమేదో తెలియలేదని ఎటులనో తాను తెలిసికొంటినియని ప్రతిజ్ఞ చేసిరి. మి. శ్యామ్ భండారీ. మార్చిదరు పూజాలో వందలాలు ప్రబలముగానున్నవి.

నడయాడుట కనుమతి నిచ్చిరి

శివభాగ్యమును పదిలి గదిలో మహాత్ముడు నడచుదుటకు కల్పమునాడగా రనుమతించి.

అండ్రాసుకారు సంబర్ధించిరి

సి. ఎన్. డ్రాసుగాడ 2 వ తేదీన సహాయము సందర్శించిరి. శ్రీయ్యతులు సి. రాజగోపాలాచారి, సేతుగమునాలాలు బజాజు, వల్లభాయీ టేకార్, డి. వేదేని పూజాచేరి.

ఖద్దరుసంఘ ప్రతినిధులు బొంబాయివెల్లెదరు

పంజాబులో ఖద్దరుప్రచారమునకు దండీ కాంగ్రెసుసంఘములకు సహాయముచేయుటకు సేతుగమునాలాలు బజాజు, సి. రాజగోపాలాచారి, కంకరలాలు బొంబాయి, ముగ్ధలాలు గాంధీ, ఎన్. మోన్ టెగార్ లొక్కడ ఒకరు బొంబాయి అఖిల భారత ఖద్దరుసంఘమువారు సత్కరించెరి. ఈ గల 10 వ తేదీన వారు బొంబాయినుండి బయటజేరి పంజాబు వెల్లెదరు. (భాంధే. కానికలు)

రాజ్ లుతానా కా జాతీయోపసంఘము

ఫిబ్రవరి 6 వ తేదీ (బుధవారం) మధ్యాహ్నము నాకు గంటలకు రాజ్ లుతానా రాజ్ లుతానా కా కాంగ్రెసు సంఘ సాధారణసభ జరుగను గాన ఏ లక్షసంఖ్యకు పుట్టెగలుగు రావార్థియు.

చక్రవర్తిని బహుముఖము:— (1) ఫిబ్ర 1-24 తేదీన కాకాడలో జరిగిన సోదావరీల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక పర్వమువారి తీర్మానములు రాజ్ లుతానాలో అమలులో పెట్టుట

(2) 16 ది ఫిబ్రవరి మొదలు 21-వ తేదీ వరకు అంతర్వేది గ్రామములో జరిగివు మహాత్ముని సందర్శించు, కాంగ్రెసుసంఘము చేయవలసిన యేర్పాటులను శుభించి ఆలోచించుట, (3) యితరవిషయములు.

కార్యదర్శి. త. రా. కృష్ణారావు.

కొచ్చిన్ హైకోర్టు వకీలుగారి మరణము.

కొచ్చిన్, ఫిబ్రవరి 6:— హైకోర్టు జేటును, బ్రిటీషు కొచ్చిన్ మునిసిపల్ కౌన్సిలు ను ఆంధ్రాప్రదేశ్ క. రాష్ట్రమునగాను నిచ్చి చేసిపోయె. వీర చాలాదినములుండి తుయతో బాధపడుచుండిరి. వీరికి 42 సంవత్సరముల వయస్సు. వీరి బంధు కొటిని మిత్రబృందమును విచారమున ముంచి దిశంగులైరి నేటి ఉదయం దొరగియలు జనగనపప్పుడు పెట్టుమందిచ్చి యుండి.

(అ. వె

దబ్బీ 1-కి 12 శూత్రాలు వెల రూ 0-6-0.
అమ్మతాంజనము డిపో, మదనాప - బొంబాయి

త మా పా లు

చి కి త్న

తెచ్చుడు—నీ బాధ్యమునకు వనస్తాపమే ముఖ్య కారణము. నీవు సంతోషముతో ఉండవలెను. పని జేయుచున్నప్పుడు నీవు హాయిగా సంగీతం పాడుతుంటే మంచిది.

కోగి—అయ్యో! నాకు కుంపటి పోవడంలేదు.

ఎవరిని మార్చవలెను?

ఉద్యోగి (వర్తకునితో)—నిన్న నీవర్తకునిని కోటును మార్చవలసి వచ్చింది. నా భార్య కది యిష్టంలేక పోయింది.

వర్తకుడు—కోటు మార్చడమే! నీకేం ఏమి? అవసరమయితే ఇంటికిపోయి భార్యను మార్చుకో.

సం దూ రు కు ట

ఒక జరుగుతున్నది. మూలనొక పిల్లవాడు కేబుల్‌లోని కేగువండు దీసికొని తన ప్రారంభించాడు. ఉపాధ్యాయుడు చూచి, వెలుపలకు బోయి తన రావలసిందని ఎగతాళికి తెచ్చెను. బాలుడు వెంటనే లేచి ద్వారము వంతు పోయి "అయ్యో! నా తమ్ముడు మాదా రావచ్చునా? ఎందుకంటే పండులో సగం వాడిది."

చక్కని వివరం

"వస్తున్నాడు, వస్తున్నాడు" అని ఉర్రోత కాగితములలికించారు, పత్రికలలో ప్రచురించారు. కొన్నాళ్లు జరిగినవి. "బుధవారం రాత్రి 8 గంటలకు బొను హాలులోనికి వస్తాడు" అని మళ్లీ ప్రచురించారు. అందరికీ పోవలెనని కుతూహలం కలిగింది. అనేక మెళ్ల దూరంనుంచి ఎందరోవచ్చారు. టిక్కెట్లుకొని బొను హాలులోనికి బోయినారు. రాత్రి ఎనిమిది గంటలయింది. తెర కైకిలేచింది. పెద్దబొమ్మమీద "అతడు పోయినాడు" వ్రాసి వుంది. దబ్బంత అతడు పట్టుకొని పోయినాడు.

సంగీతం

సంగీతం కచ్చేరి జరుగుతున్నది. ఒక వృద్ధుడు దుబ్బిస్తున్నాడు. ఎందుకయ్యా ఏడుస్తున్నావని ప్రక్కవాడడిగాడు. మా అమ్మాయి కూడ ఇట్లానే పాడేదని ఆవృద్ధుడన్నాడు. మా అమ్మాయి ఇట్లా పాడలేదే యని రెండవాడడుగగ, అంతా ఇదే మోస్తరు! మా అమ్మాయి పాడుతున్నా ఏమి పాడుతుంటో ఎవరూ జెప్పలేదని, వృద్ధుడు జెప్పెను.

మర్యాద

భార్య:—నేను పాడుతుంటే మీరు వాటిట్లోకి పోతారం. నాపాట మీరెప్పుడూ లేదుగాబోలు.

భర్త:—అదిగాదు. నేనిక్కడంటే, ఇరుగు పొరుగు వాండ్లు నిన్ను కొడుకున్నారని అనుకుంటారేమో నని, నా భయం.

దుఃఖాంతం

తల్లి—అమ్మయ్యా! అరేం పుస్తకం.

కూతురు—ఇది చాల మంచిపుస్తకం. కాని కథ నీకిష్టం ఉంటుందని తోచదు. చివరకు అంతా దుఃఖంగా ముగిసింది.

తల్లి—దుఃఖం ఎట్లాగమ్మా?

కూతురు—కథానాయకి చచ్చిపోవును. అంతట అతడు విధిలేక భార్యనడవ పోవలసి వచ్చును.

చెన్న పురి శాసన సభ

ఫిబ్రవరినమావేశము

మహాత్మా కానకసభ ఫిబరి 5 మావేశపు కార్యక్రమము కనిపారపు ప్రతిక ఉండే ప్రకటింపబడినది. అందు అధికారుల తీర్మానములు 45 చేర్చబడినవి పొరబాటున వాడుబడినవి. అధికారుల తీర్మానములై చర్య జరుపుటకు ప్రత్యేకింపబడిన 6 దినములకడవినిపించుచేయుటకు ముగియుటకు ఉపమానేతరమున అధికారుల తీర్మానములు చర్యకు తేలిదని తెలియుచున్నది. కాని ఏ పెద్దిరాజుగారిపేరు ఒకతీర్మానమున్నది. ఆమెట్లు రిజర్వేషన్లు చేసిన భూము ను తేల్చుట చట్ట నిధింక బదుని క్విట్టా లేమునందు గావించబడిన ప్రకటనను ద్వివేయవలయు నని నీ దురపాధిరేఖన దానిన మావేశమున తీరితీర్మానము పాదించబడినది. కాని తీరితీర్మానమునై దర్శి ఫిబ్రరి 5 మావేశమునకు ఆపుటకు ప్రభుత్వమువారు అధికార కర్తవ్యము అంగీకరించి యుంటిరి. ఈసమావేశమున తీరితీర్మానము ప్రకటించు చర్య జరుగెట్లు.

ఇండియన్ బారుకమిటీ

కు ని పూ ర్తి యైనవి

ధిల్లీ, ఫిబ్రరి 1:—ఇండియన్ బారు కమిటీవారు వారి పనిని పూర్తిచేసి అందరకు ఏకీభవించి ఒకనివేదికవ్రతమును తయారుచేసిరి. సభ్యులు ఎవరి యిందలకు వారు పోవుచున్నారో ౫5 ఎద్దర్లు క్యామియన్‌వారు ఫిబరి 5 వరకు యింగ్లాండుకు పోవుచున్నార.

(ఆ. పే.)

ఒకవైమానికునికి గలిగిన ప్రమాదము

ధిల్లీ, ఫిబరి 1:—జనవరి 29 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు వైమానికుడు డి. యస్. చూర్వానోస్కొవ్‌వారు న్యూ రిసార్‌పూరుగల్గర ఎగురుచుండగా ఒక మరణాకరము ను ధవించెను. అంతరించున కరిచేయుటకై రిసార్‌పూరుకు 4 మైళ్లదూరములోనికి తిరిగివడిగాపోవుచు ఒక చెట్టుకు కొట్టుకొనెను. తీరినది క్లిష్టించి కొనిపోవుచుండగా యంత్రమునిప్పులుకొనెను. వైమానికుడు చనిపోయెను. కాన్స్టేబల్‌ వారు అనుప్రయాణికుడు తగిలిన దెబ్బచేతను వంటలచేతను బాధపడచున్నారని చూచుకొని భార్యయొక్క తెయేపాము విధవవారి యున్నది.

కొచ్చిన్ నీటిలో మరియొకబోలు ప్రమాదము

కొచ్చిన్, ఫిబరి 2:—చక్కరక్కేలగల్గర డాక్టరు కొడెయ్య మోటారు పడక కొచ్చిన్ నువ్వానేలుకడకి, డిల్వ్యాటి కలెక్టరు వామన కర్లీనున తీసుకొనిపోవుచు చేపలుకట్టు స్థానమున పొరియించుబడిన యినుక లొంగికున్న ధమునకు కొట్టుకొని యును గ వారంభించెను. ఈపడకలో కర్లీనున ఆజనభార్యయు బంధువులతోకూడ కుమార్తె వివాహమునకై పోవుచుండిరి. అస్త్రధిమానకు పడకకొట్టుకొనగానే ఆకుగుబ్బిదలై నీరుకొనికెచ్చి పడక మునుగ వారంభించెను. పడకవారు దైర్యమును పోగొట్టుకొనక పడకను ఒడ్డుకు వరుస వారంభించిరి. ఇంతలో మరియొక పడక వారు వచ్చి పడకవారిపడక లోపల నున్న మకమ్మలను అంకరించిరి. పడక వంకయు చనిగిపోయింది ముందరి భాగము మృతము నీటికై కలుచుచున్నది.

(ఆ. పే.)

విశాఖపట్టణముజిల్లా జాలీయాయోవ

సంఘసభ

ఈ సం 10 తేదీ ఆదివారం సభ్యులైన 3 గంటలకు సెషన్‌లందు జిల్లాసంఘసభ జరుగును. అందు అతిమఖ్య విషయములు చర్చించబడును. జనవరి 18 తేదీ కార్యనిర్వాహక సంఘసభకు కనిపెత్త సంఖ్యసభ్యులు రాక జరుగలేదు. కావున ఈ సభజరుగునట్లు తాము కప్పుక దయచేతు నోరెదము.

అందు చర్చించు విషయములు 1, 20, 10, 6, 28 తేదీల జిల్లాసంఘసభలు, కార్యనిర్వాహక సంఘసభల కార్యక్రమ నివేదికలు 2. కార్యనిర్వాహక సంఘసభల తీర్మానముల ఆమోదము. 3. 1923 జనవరి, డిసెంబరు 1924 నెలల ఆకాశవాణి నివేదికలు ఆమోదము 4. 1914 ప్రారంభమున అప్పు ఆస్తుల నివేదికలు 5. నూతన సంగీతమున చేయవలసిన పని, అందులకు వ్యయము. 6. సా మ్యు క నూలు చేయు విధానము. 7. తేజాగధకుల కట్టి: 1923 ప్రచారమునుగుర్చి నివేదికలు; నూతనసంవత్సర ప్రచారపు విధానము. 8. గాలి వాన ఫలిత విచారణసంఘ నివేదికలు ఆమోదము. 9. ఆది నివారించుట కను ఖర్చులు కనూర్లుచేయు విధానము. 10. జిల్లాసభను మార్చి 22 తేదీని మాడుసులో జరుపుటకు ఆమోదము. 11. సభా క్రమింధుల ఎన్నికల విధానము సామ్యుకార్చి తీర్మానము. 12. నూతనసంవత్సర జిల్లా సంఘసభకు క్రమింధులు రాష్ట్ర సంఘసభా క్రమింధుల యెన్నికలు తేదీ నిర్ణయము గాష్ట్రసంఘ సభ్యుల ఎన్నికలకు విధానము, ఏకీకృత ప్రాతినిధ్యము. 13. ప్రతినిధులకు ఎన్నికలకు అర్హతలకు చుడుము వాడును చేసిన కార్యదర్శి చర్య ఆమోదము. 14. అభిలభితర సంఘసభ తా నిర్వహించి జిల్లాసంఘభాగము రూ 418 లు సామాన్య ఖర్చులకు కార్యదర్శి కట్టి చర్య ఆమోదము ఇతర ప్రత్యేక నిధులకుండి సామాన్య ఖర్చులకు కట్టి ఖర్చు ఆమోదము. 15. సభ్యులు చచ్చు తెచ్చు ఇతరవిషయములు.

జిల్లా సంఘసభలో పాటు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ కూడ జరుగును. చర్చించు విషయములు: 1. రెండు డిసెంబరు జనవరి ప్రచారపువిల్లుల ఆమోదము. 2. గొల్లె. పాతె. జరకాకా యిల మిగిలిన కాలాల డిసెంబరు జనవరి విల్లులు 3. కాంగ్రెసు చుట్టకు విశ్రాంతి కట్టి ఖర్చు ఆమోదము. 4. కుపాచనర్వ కార్యనిర్వాహక సంఘ ఆమోదము. 5. మహిళాసభి ప్రాచు

చేయుటకును సభాసభలు చేయుటకును జిల్లాసంఘము ఎటుల నుండుట విధానము తయారుచేయుట. ౯. జిల్లాసంఘసభలో తేవగిన తీర్మానముల వ్యూహనిర్ణయము. 2. చర్యల తెచ్చు యితర విషయములు.

మాతక సంవత్సరమున నూతనోత్సాహముతో సభ్యులందరకు పూర్తిగా హాజరు కాగోరెదను. వైకళి కాలముననే వైతాలాకాలో ప్రచారముచేయుటకు కూడనిండును.

మల్లిమడుగుల కోదంబరామస్వామి,

కార్యదర్శి.

చెన పురి బజారుధరలు

ఫిబ్రవరి 5-వ తేదీ మంగళవారము

(1) భాన్యములు

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, Total. Rows include various goods like rice, oil, and their prices.

(2) గవ్వ భాన్యములు

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, Total. Rows include various types of pulses and their prices.

(3) నూనె వస్తువులు

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, Total. Rows include various types of oil and their prices.

(4) చిల్లర వస్తువులు

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, Total. Rows include various small goods and their prices.

(5) ఇనుము

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, Total. Rows include various types of iron and their prices.

(6) లోహములు

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, Total. Rows include various types of metal and their prices.

(7) రంగులు ఆలిజరైను

Table with 4 columns: Item, Price, Quantity, Total. Rows include various types of dyes and their prices.

మదరాసు అందుసదరన్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇన్ కార్పొరేటెడ్ యిన్ ఇంగ్లాండ్)

ప్రకటన

ఇంటర్మీడియట్ క్లాసు మెయిలులో చార్జీలు తగ్గుట 1924 సం॥ మార్చి నెల 1 వ తేదీ నుండియు. ఆం యస్. రైల్వే ఇంటర్మీడియట్ క్లాసు మెయిలు 2000 రూపాయలకు తగ్గుట 1 వ రూ 0.00 నుండి రూ 0.00 కు తగ్గించబడును.

రాజప్రతినిధి యువస్వాసము

భారత పత్రికాభిప్రాయములు

ప్రేస్తుమును

కలెట్రా, ఫిబ్రవరి 2:— రాజప్రతినిధి యువస్వాసమును గురించి ప్రేస్తుమును పత్రిక యిట్లు వ్రాసెను: రాజప్రతినిధి ఎంతయో అనుభూతిచేసినదో తెలుసు రిద్దరేమను నుపయోగించి నని ఉపస్వాసమును బదిలీని నివృత్తిపాత్రపలుదిగలవారందరకు దోచును. తెలుగులు బదిలీదారులైన వీరు కొనిన వ్యక్తి సకాంతముగ నున్నట్లు చెబుచున్నది. అదృష్టము నందుకు నుకలు మార్గమును విడచి విషమము నున్నది అందుచే నుపస్వాసమును వారికి నువ్వలించెను.

తెలుగాలి

నిర్వహణ కార్యములు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమున బలపరచు నకు నభిప్రాయములు గలవారికి, రాజప్రతినిధి తెలుగాలు రిద్దరేమను ను అచరణలో బెట్టుటకు గురించి సత్కర్షణ నున్నది. స్వరాజ్య పక్ష వారి కోరికల యెడల ప్రభుత్వము వారు ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితుల కారకులగునోయో నిరంతరం నెక్కువనిర్వహణము క్షమగ వర్తింపవలెను.

ఇండియన్ డెయిలీ న్యూస్

స్వరాజ్యపక్షమువారు, రాజప్రతినిధి హెచ్చరికను గమనించి తమ మార్గమును సరియైనదిగా మార్చుకొని రాజప్రతినిధి, సంస్కరణల పరిస్థితుల నన్నిటిని సువ్యవస్థాపకముగా, అందు వినియోగమును మార్గము నవలంబించునని సువ్యవస్థాపకము చేరినెను.

సర్వెంటు

రాజప్రతినిధి యువస్వాసమునందు, భారత దేశమంతయు నొక్కరిగా గాఢముగా గోచరించు గాఢమహాత్ముని విదవల విషయ మేమియు తెలుసుటకు చాల ఆకాంక్షామును నున్నది. విదేశములలో భారతీయుల ను గురించి తెలిపిన యభిప్రాయములు అసంఖ్యకరములుగా నుండుటయొక్క చాల ఆభిప్రది విషయముగ నున్నది.

ఫార్వర్డ్

రాజప్రతినిధి రాష్ట్రీయకానూనధిలకును, భారతకానన కథలకును, తెలిపిన తెలియపు చాల విషయకరముగా నున్నది. ఫార్వర్డుపత్రిక వ్రాసెను స్వరాజ్యపక్షమువారు ఫార్వర్డు టు వారిని బలం కండ్ల నెట్టిన తెలియగోరుట లేదు. సంస్కరణల భగ్నమునందును వారి వర్తన సమాధిగాదు.

అమృతబజారు పత్రిక

రాజప్రతినిధి ఇంకను సమరోధానముతోడనే నిర్దేశి యుండెను. జాతీయ వాదులతో వ్యాయమున రీతిని రాజీయిన ర్వు కొనుట్లు లేదు. కాననసభల భగ్నమునందుండల రాజప్రతినిధి తెలిపిన తెలియపు ను జాతీయ వాదులు గమనింపకు. ఫార్వర్డు టు వారిని బలం కండ్ల నెట్టిన తెలియగోరుట లేదు. సంస్కరణల భగ్నమునందును వారి వర్తన సమాధిగాదు.

పయ్యునీరు

అలహాబాద్ 1 ఫిబ్రవరి:— రాజప్రతినిధి యువస్వాసమును గురించి వ్యాఖ్యానము మొదలుపెట్టిన పత్రిక ఇట్లు వ్రాసెను. రాజప్రతినిధి తెలిపిన పరిస్థితుల హెచ్చరిక అది యే దేశీయ బదిలీదారు కునననకు నాటకపోవచ్చును వీరు కుదినమున మైన ను ఈ హెచ్చరికను గమనించి, కాననసభ ప్రభుత్వమును ప్రభుత్వ మొనర్చుకొని విధవనముచేయ, అందువలన గలగు ఫలితములకు వాధ్యత యంకియు వారివైననే నిలయును.

ప్రేస్తు

చట్టభంగము పద్ధతులై అదృష్టము నంద ప్రభుత్వము వారికి బలము నొకటి, దేశమున : క్యాము నుటంపనమును మరి యొక తరుణమును రాజప్రతినిధి వరదించెను. ఈ కుమారులను రిడింగుప్రభువు చాల ప్రతి గమనిముగ వర్తింపనని చట్టపరిమి. వారి యువస్వాసము భాగస్వామి గురించి సందియమును గలగ జేయుచున్నది.

ప్రేస్తుకాఫ్ ఇండియా

బొంబాయి, ఫిబ్ర 2:— "ప్రేస్తు కాఫ్ ఇండియా" పత్రిక రాజప్రతినిధి యువస్వాసముపై నిట్లు వ్రాసెను: రాజప్రతినిధి తన యువస్వాసము నెవరికొక దేశీయనివో వారు, తెలుగు నే కాక పోయినను చాల ప్రభుత్వముగ వైనను కొంత ఖరీదు మార్పు నందినది, సంస్కరణల ప్రభుత్వ

పరిస్థితులనుగురించి ఆతడు స్థితిగతుల నన్నిటిని సువ్యవస్థాపకమున సామాన్యముగ విశేషము వారికెల్ల. — భారత దేశములలోని విదేశము ఇతర ప్రదేశములలోని విదేశములకు భిన్నముగాని వైసవో—మనస్సుకు వాగుగ నచ్చును.

"ప్రేస్తు" ను

అలహాబాద్, ఫిబ్రవరి 2:— రాజప్రతినిధి యువస్వాసమును గురించి ప్రేస్తుకాఫ్ పత్రిక ఇట్లు వ్రాసెను. — గాంధీగారి విదవలకు గురించి రాజప్రతినిధి యువస్వాసమున తమియము గావించు: పోవుట ఆత్మాకాంక్షకరముగా నున్నది—మిగిలిన విషయములం దన్నిటియందు గూడ నీయువస్వాసము ఆకాంక్షకరముగానే యున్నది.

"మస్లిము అవుటులుక్కు"

గాంధీమహాత్ముని విదవలకు గురించి రాజప్రతినిధి మహాత్మునివలెను చాల ఆకాంక్షకరముగా నున్నది. ఇటు రిడింగు చేసిన విషయములకుంట్ల రాజప్రతినిధి కొత్తవిషయము తెలియము చేయుచున్నది. మధ్య పరగణాలలో స్వరాజ్యపక్షము వారి చర్యను వాదించు రాజప్రతినిధి స్వరాజ్యపక్షమువారిని, సంస్కరణల వారిని మొదలై నిర్వహించుననివారినిగా వర్ణించుటయే దెట్టి అస్వాసమును లేదు.

"సివిలు మిలిటరీ గజెటు"

రాజప్రతినిధి యువస్వాసము చాల సువ్యవస్థాపకము బలము గను నున్నది. శరీరము ప్రాంతమునకు గురించి తెలిపిన విషయములు చాలముతానూరముగా నున్నది. అంగ దేశమునందలి మార్పు ప్రభుత్వమువారు తొందరపడి విధానము మార్పు గావించుకొనుటకు విశేషము.

"దేశభాషా పత్రికలు"

దేశభాషాపత్రికలన్నియును రాజప్రతినిధి యువస్వాసమును గురించి వాదించును దెలుపుచున్నవి గాంధీమహాత్ముని విదవలకు గురించి ప్రకటించుటకు వారి వాదించుగలగిను.

"వందే మాతరము"

రాజప్రతినిధి చాలాదేశీయ ప్రభుత్వము జూచిరి. ఆకాంక్షాములే వారి కెదురుగావచ్చెను.

కీర్తిశేషులగు జిడ్డు నారాయణయ్యగారు నిన్న రాత్రి చనిపోవుట (స్వకీయవిలేఖరి)

అదియారు, ఫిబ్రవరి 2:— మరాఠా-వాఙ్మి జిడ్డు నారాయణయ్య పంతులుగారు నిన్న రాత్రి 11 గంటలకు తమవామూలలో పరలోకములైరి వ్రాయుట కెంతయు చింతించుచున్నారు.

శ్రీ నారాయణయ్య పంతులుగారు ఆంధ్రదేశములకు చిరపరిచితులు. చాలకాలముకడపమండలమున తపస్వియైతరగా నుండి ప్రభావితకార్యము తెన్నియోచేసి కీర్తిపవన యుండిరి. తపశువేదము తొందిన తదనంతరము అదయారు దిక్కుభాస సభాపక్షమున ఆంధ్రదేశమున కొంతకాలము సంచారముచేసి, హిందూమతోద్ధారణ కార్యము నేపనీయుండిరి.

కొంతకాలమునండి రావలెనుచు వాధవదును ఇచ్చుటి కొమలమూరమున నున్న ప్రభావితకార్యములకు మగు తిరువా మూలలో నివసించుచుండిరి. మొన్నటివరకు వారిజీవితము నున్నదిని యెరిగినదెలియును. వాగుగా తిరుగుచు అంతరితో సరస నల్లపము లాడుచుండెడివారు. వీరుచనిపోవునకి ఎవరినిసంకల్పములు నిండినవి.

వీరికి మగ్గుతుమారులమూరముగలరు. పెద్దవాడు ప్రస్తుతము జనరలు హాస్పిటలులో కర్మముగా నున్నారు. మిగిలిన ఇద్దరుకుమారు లగు కృష్ణమూర్తి, నిర్వాహకముగాడు ప్రస్తుతము అమెరికాలో దిక్కుభాససభవారి కక్షమున సంచారము చేయుచున్నారు. కృష్ణమూర్తిగారు యువకులైనను లండనుకర్మమున హెరల్డుఆఫ్ ట్రాన్స్ అవు గొప్ప మాసపత్రికకు సంపాదకులుగా నున్నారు. గొప్ప కత్తిలు. ప్రపంచమునందలి దిక్కుభాస కర్మములలో వాటిని యెరుగనివారెవరన్నారు! నిర్వాహకముగాడు లండనులో హెరల్డు పరిశుభు చదివి కృతార్థులైనవారు. క్షయ వ్యాధి చేకొంటి వాధవదును నున్నందున, అన్నిగారితో ఇప్పుడు అమెరికాలో నున్నారు. వీరిను అన్నిగారితో గొప్పవర్తలు. వానాదేశ కారకసంఘము నకు కార్యదర్శులు.

చిన్నవాడు కంఠిని గోల్పోయిన అందరికిని ముఖము భూతిని తెలుపుచున్నాడు. నారాయణయ్యగారి పరిత్రాత్యక పుమేకర్మము నిరంతరముగాని నున్నాడు!

నేషనల్ యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేట్ల సంఘము

కట్టధర్మ లండరి కొకమవది

నేషనల్ యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేట్ల సంఘము కార్యకర్తల వి. ఎన్. కర్న. వి. ఏ. బి. టి. గారు అదయారుమంకి మాటలు వ్రాయుచున్నారు.

కొంతకాలము క్రిందకు జాతీయ విద్యాలయపు పట్ట ధర్మములో అన్వేషణ సహకారమును పెంపొందించే కుమారులు, వారికి అన్ని విషయములలోను కర్మము తోడ్పడుటకు గ్రాడ్యుయేట్ల సంఘము మొట్టి నెలకొల్పించినది కట్టధర్మమునకి వి తెలిసిన విషయముగా వా!

సంఘమువారు కట్టధర్మము ప్రేమమున కొంతయొకటి చేయుచున్నది. వానా ప్రాంతములలోనున్న పట్ట ధర్మము లందరు సంఘ కార్యనిర్వహణలకు తోడ్పడినగాని యేమియు చేయుటలేదు.

పట్టధర్మములందరి విభాసములను మాటలభింకలేదు. ఆంధ్ర దేశమున నున్నాడు ఏడిమిందికి తెగ పట్టధర్మములందరు. వారందరూ తెలుగు కుమారులను, ఇప్పుడు చేయుచున్నవని, ఉద్యోగము లోనున్నయెడల ఎంత కేతనము వచ్చుచున్నది. ఇంకను సుఖము వారిరువయోగములగు ఇతర విషయములను మాత్రం సాధ్యమై సంతకర్మము తెలిపిన ఎంతయు కృతజ్ఞులము.

ఆంధ్ర కట్టధర్మములందరును సంఘమున సభ్యులుగాజేరి, సంఘాధ్యక్షముల నిర్వహణముగా కొనసాగించుటకు ఏదేవద్ధముల నటలించిన వాగుగనుండునో తమ అభిప్రాయములను మాత్రం తెలుపకొనుచున్నారు.

ఉత్తరములన్నియు సంఘ కార్యకర్తలకు లభించుటకు (మద్రాసు)కు వ్రాసిన చాటును.

ఆయుర్వేదవైద్యపునరుద్ధరణము

డాక్టరు లక్ష్మీవతిగారి అభిమానపూర్వకముగు పుచ్చారము

జీవితమునకు సంబంధించిన అన్ని ఆవశ్యకవిషయములందును ఇతరదేశములకు మించియుండిన హిందూదేశము, డా|| ఎ. లక్ష్మీవతిగారి ప్రయత్న సాఫల్యములన ఆయుర్వేదము నందుగూడ విజయము నెత్తియున్నదని చెప్పుటకు సంతసించుచున్నాము. మన అసమర్థులైన వామనములు ఖద్దరువ్యాధి కేయలుకు సకలపాత్రముల నొనరించుచున్నాడు. ఖద్దరువలన తప్పక విదేశ ప్రభుత్వమున (దొంగ)కర్మమునని వాడు దలంచెడు. వారు ఖద్దరువలన మొక్కటే ప్రచారముచేయుచుండురు. ఇతరదేశములయందు సభివృద్ధిచేయుటగూడ అని సరమని వారు పుచ్చారము చేయులేదు. అచార్యులవలనము లంతగా పాటించదగినదిగావని వారు దలంచుచుండురు.

ఇట్టిసమయమున భారతీయులెల్లరు సంతసించి, విదేశీయ ద్వర్ధానమునకు సంతాపము గలగునట్లు విభావనలగు డాక్టరుగారు స్వదేశాభిమానము పెంపొంది మిక్కిలి భావతీగించి ఆయుర్వేదము గూర్చి ప్రచారము చేయుచున్నారు. అతనికాన గాడకాంగ్రమునకు బోయినవాటినుండి యితరవిషయములన్నిటిని కంటే ఆయుర్వేద పునరుద్ధరణమునందే యావచ్చునని వినియోగించ వలెను దృఢసంకల్పము అతనికి గలెను.

ఈ యదేశమున తాను మదరాసు ఆయుర్వేద కళాశాల యందు ప్రవేశించుచు వెలుబిచ్చిరి. అప్పటికొకాన ఉపస్థాపకమును విన్నవారెల్లరు డాక్టరుగారు కర్మము విషయమున గూడ పనిచేయునీయించుకొనరి మాత్రమే కలంది అతనికు కర్మము ను దెట్టవయభిమాన ముండుటచే ఆయుర్వేదకళాశాలలో నున్న వారిలో నెవ్వరినైనను ఖద్దరుకొనుటకు గాను తాను రూ 10 అప్పు ఇచ్చెదనని జెప్పిరి. వీరివ విద్యార్థులు నలుగురుగలది ఒకగుంపుగా గూడి, ఖద్దరుపాటలను వాడుచు చెప్పితిరిగి లలో దిగిరి.

మదరాసులో ఖద్దరు ప్రచారమునకు తగు నేర్పలులను లొలుకజేసి, వీరివ కేరీలు కైకొనప్రచారమునకు మైమునరావ్రి మునకు బలము చేసిరి.

మైమున మహారాజగారు ఆయుర్వేదవైద్యవిధానమును ఆచరణయోగ్యముగా దలంచి, కుమారులనువచ్చి మదరాసు కళాశాలకు విద్యార్థులను బంపి రావ్రిమునకు దెల్లప్రాంతములలో వైద్యకళల నిర్వహించదరిన నమ్ముచున్నారు.

అసమర్థులైన వామనములు చేయుచున్న ప్రచారము మొక్క ఫలితముగూడ వామనకు చేదియుండదు.

టి.వి. గోవిందయ్య

బొంబాయి న భ

10. కాకినాడి కాంగ్రెసు గుడారము ఆ. భా. కాం.
సంఘమువారి తరఫున కాశ్యపయ్యగారి కొనుగోదానికి కార్యదర్శి.

28. ఏకాభివృద్ధిచాలా రుపానుసమాను కార్యమితి
అర్థి సమానుమను జేయవచ్చు చిల్లాకాం (గను కార్యదర్శి
గారు జనవరి 24-వ తేదీనపెన్ దరఖాస్తు ఆంధ్ర గాష్ట్ర) కా
(గను సంఘమువారికి పరిమితినియ్యటగాను కుంపబడినది.

జిమ్మలమడక పూర్ణానందం, c/o వేదాంతం
శంభుశాస్త్రిగారు గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

